

Венони Маринов

**ЗНАЕШ ЛИ ОТГОВОРА
НА НАЙ-ВАЖНИЯ
ВЪПРОС?**

Издателска къща „УНИСОН“

2020

*Посвеждавам тази книга на синовете ми,
Благовест и Радостин, както и на всички
истински търсачи на отговора на най-важния
въпрос на човечеството за всички времена.*

**ЗНАЕШ ЛИ ОТГОВОРА
НА НАЙ-ВАЖНИЯ ВЪПРОС?**

© Венони Маринов, автор

ISBN 978-954-8227-17-9

Българска

Трето допълнено издание

Редактор: Ивелина Стойкова

© Издателска къща УНИСОН

ik.unison@gmail.com

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Кой е най-важният въпрос?	5
2. Къде да намерим смисъла на живота?	8
3. Критерии за откриване истинския смисъл на живота	19
4. Коя е вярната посока към главната цел на живота?	21
5. Седем основни източници на познание	31
6. Защо сме тук?	47
7. Как да разчета конкретния, индивидуален план лично за мен?	59
8. Какъв е смисълът на живота ми?	86
9. Ако това не направя, пропуснал съм живота си	89
10. Как на практика да осмислим живота си?	96
11. Кой е основният ми мотив за осмислянето на живота?	104
12. Струва ли си да изгубя всичко и завинаги?	107
13. Какво да направя, за да не изгубя всичко за нищо?	116
14. Кога да отговоря на най-важния въпрос?	122
Списък на използваните съкращения	126
Благодарности	127

1. КОЙ Е НАЙ-ВАЖНИЯТ ВЪПРОС?

Една от най-съществените прояви на човека и главен отличителен белег в сравнение с многобройните представители на животинския свят е способността му да мисли и да задава въпроси. Всеки нормален човек, поглеждайки към звездите, неизбежно си задава въпросите:

Откъде и как се е появила тази велика и безкрайна, небесна система – Вселената?

Кога и как се е появила нашата планета? А ние, хората, откъде водим съществуването си?

Отговорите са съдбоносни, защото определят посоката на живота ни. Ако насочим вниманието си към най-същественото, ще открием не само най-важният въпрос, но и отговора му.

Фундаментален и безспорен факт е, че най-ценното, което притежаваме, е животът, защото той е основата на всичко останало – любов, щастие, развитие... Без живот всичко е нищо и губи всякакъв смисъл.

Всеки проникателен мозък с постоянна настойчивост търси отговорите на въпросите:

Какво представлява човешкият живот?

С каква цел сме тук, на тази планета толкова милиарди хора?

Защо се раждаме, живеем, а после умираме?

Каква е същността на живота?

Какъв е смисълът му?

Каква е съдбата ми?

„О, решете ми гатанката на живота. Кажете ми какво е предназначението на човека? Откъде е дошъл и накъде отива?“

(Хайнрих Хайне, 1797-1856)

„Двата най-важни дни в живота са: денят, в който си роден, и денят, в който разбереш защо.“

(Марк Твен, 1835-1910)

Живот без смисъл и цел не задоволява никого. Особено за мъдрия човек съвсем не е достатъчно, че само съществува. Той иска и да знае защо живее, иска животът му да има пълноценно съдържание, както и високостойностна, достойна цел, към която да се стреми, за да удовлетвори неистово жадуващата потребност от висш смисъл.

Търсещият човешки дух винаги търси истинския отговор на най-важните въпроси на живота и света, защото колкото по-издигнат интелектуално и духовно извисен е човек, толкова по-силно го интересуват

въпросите за произхода, същността и смисъла на живота. Убеден съм, че не е лесно да намерим отговор на всички тях, но будният ум не се примирява, докато не открие отговора поне на най-важния въпрос за всички времена – **какъв е висшият смисъл на живота**.

Несъмнено дължината на живота е от капитално значение за всеки разумен човек, но не е ли по-важна дълбочината, с която да го изживеем смислено и пълноценно. Обикновено считаме, че смъртта е трагедия, но по-голяма трагедия от смъртта е безцелният, пропилян и обезличен живот. Затова от съдбоносно значение е как ще изживеем живота си, за какво ще изразходваме силите си, в какво ще инвестираме времето си и на какво ще се посветим! Понякога живеем така, сякаш никога няма да умрем. Но може да се окаже, че умираме, без никога да сме живели истински, без да сме осмислили живота, дори без да сме разбрали защо сме живели.

Представете си, че сте на смъртното си легло, не знаете още колко време ви остава. Чакате линейката, но болките се изострят. Ужас! Смъртта чука на сърдечната ви врата, може би последни минутки. Спешно искате да кажете на децата си колко много ги обичате и същевременно се притеснявате как ще се справят без вашата помощ и съвети. Може би ви остават още няколко минути и затова искате да им потвърдите за последно най-важното, най-смисленото, съдбоносното. Но кое е то? За миг, като на филмова лента търсите да отсеете от живота си най-същественото – и разбирате с ужас, че това не са парите, не са колите, не са имотите, удоволствията, не са високите длъжности, дори не е и спокойствието.

А кое е тогава най-важното нещо в живота ни?

Когато животът ни свършва, колко много неща изbledняват и изгубват значение! Чак тогава поглеждаме по-ясно на него и си даваме реална равностетка за истинското, за стойностното и с болка осъзнаваме колко много време сме загубили за маловажното, за нищожното, за несъщественото.

Същевременно в предсмъртния ви час една мисъл раздира сърцето ви: „Много години живях, но защо, така и не разбрах!“. И в следващия миг животът ви може да е свършил.

Как мислите, дали това е най-подходящото време за търсене на отговора на най-важния въпрос? Ако пропуснем да го намерим, в края може да се окаже, че невъзвратно сме пропилили най-ценното, което сме притежавали, че сме изгубили живота си и че животът ни ще си остане безсмислен.

Сигурен съм, че най-голямото желание на умиращия е да поживее още няколко години с единствената задача незабавно да намери отговора на най-важния въпрос и да осмисли живота си, без да си губи

времето с някакви маловажни неща. Но ще има ли втори шанс? Или след малко животът ще му се изплъзне безвъзвратно, без да е разбрал защо е живял и защо е умрял?

Ако животът е най-голямата ценност, която притежаваме, тогава със сигурност си заслужава да отделим време, за да помислим как да го съхраним и използваме по най-добрия начин.

Има една общопризната истина, формулирана от *Йохан Волфганг фон Гьоте (1749-1832)*:

„Човек вижда толкова, колкото знае“.

Безспорно, знанието е висока, но достижима цел, осигуряваща разумен и успешен живот. Знанието ни мотивира не само към лично усъвършенстване, но ни вдъхновява към творчество и евристично мислене, като по този начин стабилно придвижва напредъка на света.

Отлагането на знание относно най-съдбоносния въпрос за някога, за друг път, за някой ден е рисково решение, защото този „някой ден“ може никога да не дойде. Никой от нас не е сигурен дали в следващия миг ще е жив, затова времето, с което разполагаме да намерим решение на най-важния въпрос, е сега.

За да открием тайната в гатанката на живота, предлагам първо да потърсим отговори на някои по-близки въпроси: къде да намерим висшия смисъл на живота и кои са критериите за намирането му? А след това да се насочим към загадката на живота – коя е главната цел на живота ни и защо да я постигаме?

И накрая ще стигнем до истинския, ясен и недвусмислен отговор на въпроса: кога и как реално и практично да осмислим живота си?

2. КЪДЕ ДА НАМЕРИМ СМИСЪЛА НА ЖИВОТА?

Целият ни живот преминава в преследване на това, което ще му придаде стойностно съдържание. В човека е заложен стремеж да открие смисъла. Може да не знае къде и как, но той го търси, защото има необходимост да се докосне до нещо по-висше, по-смислено, от което има жадуваща потребност. Различните хора го търсят на различни места, но интересното е, че всички имат желание да го намерят.

Понякога си мислим, че не това гоним и че не ни интересува, но дори неосъзнато ние пак го търсим. В това не сме сами, целият човешки род копнее да знае истинския смисъл на живота.

Още в първите дни като студент в университета реших да започна сериозно изследване на този най-важен въпрос, като си поставих за цел да попитам 10 000 души къде намират смисъла на живота. Получавах много отговори, най-различни, от логични до взаимноотричащи се. Никой от тях не ме задоволяваше напълно. Напротив, те пораждаха повече въпроси. В рамките на две години бях разбрал истинския смисъл, но продължих с въпросите, с четенето и анализирането на всичко, до което имах достъп по този въпрос. Цялата информация, която получавах, групирах в различни категории и варианти, чертаех схеми, търсех общото и различното в отговорите, включително и отношението на основните световни религии към най-важния въпрос за всички времена. По този начин стигнах до регламентирането на критерии за истинския смисъл на живота, с които тествах всички отговори. Така в следващите 30 години се стараех всеки ден да задам най-важния въпрос поне на един човек. Изследването ми обхвана много различни хора – приятели, колеги, съседи, млади, стари, болни, здрави, кметове, клошари, професори, директори, председатели, депутати, преподаватели, учени, бедни, богати, представители на най-различни религии и слоеве на обществото, на етноси и държави. Получих много интересни изказвания, които групирах по съответните признаци и получих най-общо следния резултат.

- В първата група сложих тези, които са мислили кое е най-важното в живота. Много често някои от тях са вземали бял лист, за да го запишат (както и аз, но не след дълго го хвърлях). Въпреки че са мислили, те си признаваха, че не са намерили напълно удовлетворяващ отговор и затова честно и достойно казваха, че не знаят.

- Във втората група поставих запитаните, които твърдяха, че за всеки човек смисълът на живота е различен.
- В третата група бяха убедените, че смисълът е различен в различните възрасти.
- Тези от четвърта група твърдяха, че животът не е смисъл, а само желание.
- В петата група декларираха, че смисълът е „каквото ти е писано“, защото никой не може да избяга от съдбата.
- В следващата шеста група казваха, че смисълът зависи от предишните животи.
- Всички от група седма бяха на мнение, че смисълът на живота не зависи от тях, а се определя от разположението на планетите, зодиите и късмета.
- В осма група бяха интервюираните, според които никой никога не е разбрал смисъла.
- Представителите на девета група мислеха, че животът няма никакъв смисъл, затова не им се живееше и бяха склонни към самоубийство.
- В следващата десета група попадаха представителите на екзистенциализма, които бяха убедени, че съществуването предхожда смисъла. Те мислеха, че човек осмисля съществуването си, като избира, каквото си иска, и по този начин съществуването създава смисъла.
- В последната група бяха твърдящите, че знаят отговора, и импровизираха различни варианти – от деца, семейство, финансова осигуреност, притежания, здраве, власт, слава, задоволяване на първичните инстинкти (ядене, пиене, алкохол, секс, забавления, силни усещания и други удоволствия) до щастие и професионална кариера.

Осъзнах, че това е най-важният въпрос на живота, а чувах множество грешни отговори на хилядите запитани. Какво объркване, какви огромни разминавания с истината! А беше забележително да се видят усърдието и искреността на тези хора в търсенето. Факт е, че никой не беше напълно наясно с верния отговор, а тези, които смятам, че бяха близо до него, бяха под 1% от запитаните. Затова реших да не пазя отговора само за децата и приятелите си, а да го споделя с всички, които искрено търсят истината за най-важния въпрос. Така се мотивирах да напиша кратко и ясно тази малка книга.

За да намерим смисъла на нашия живот, трябва да започнем отначало. Първо да се огледаме къде сме в момента, след това да се заинтересуваме откъде идваме и да се запитаем къде отиваме. Това означава да разберем какви са целта и смисълът на живота ни.

Да погледнем в макрокосмоса

„Пред мъдрия човек стои отворен целия свят.

Защото отечеството на великата душа е цялата вселена.“

(Демокрит, 460 пр.н.е.-360 пр.н.е.)

Част сме от безкрайната вечна Вселена. В нея изброяваме над 2 трилиона (2000 милиарда) галактики, открити досега, сочат резултатите от международно изследване, цитирани от Агенция Франс Прес. От израза „открити досега“ разбирам, че това не е пълният брой на всички галактики, а само тези, които ние с нашите технически средства и възможности успяваме да преброим – една много мъничка, нищожна част от наблюдаваната от нас безкрайна Вселена. А колко са всичките галактики в целия космос? На този етап имаме възможност само да предполагаме. Както всички знаем, нашият дом е галактиката Млечен път, която има около 400 милиарда звезди. Ако ги умножим по броя на галактиките, 2 000 000 000 000 (два трилиона), получаваме 800 секстилиона (800 000 000 000 000 000 000 000). Това са заключения, направени на базата на днешните ни познания. Някои учени използват сравнението, че в нея има повече звезди, отколкото са песъчинките по всички брегове на Земята, взети заедно. Вселената е безкрайна по размери и в нея има необхватен брой звезди и галактики, които не можем да преброим. А какво има още по-нататък след звездното небе? Може би нашата Вселена не е сумата от цялата материя, енергия и пространство, а в безкрайната Мегавселена ние сме само една от многото отделни вселени, които могат да съществуват паралелно, а защо не и независимо една от друга. Освен това необятната Вселена не е статична, а динамично развиваща се величина, която продължава да се разширява безкрайно.

Може би понякога се мислим за много велики заради големи умствени и физически способности, удивляваме се от самите себе си – колко много знаем, колко много можем. Но в сравнение с необятните мащаби на Мегавселената и вечността с тяхната необхватност и недостижимост като че ли звездният ни блясък избледнява. Освен че не можем да преброим звездите и галактиките, ние дори не можем да отидем до границите на нашия дом – галактиката ни, защото ще са ни необходими поне 100 000 години, ако се предвижим от единия до другия край със скоростта на светлината (300 000 км/с или 1 080 000 000 км/ч.).

Науката се развива с невероятни темпове в киберпространството. Стъпихме на Луната, сега планираме и на Марс, но като мислещи хора разбираме, че въпреки всичко това остава необходимостта от главна цел в живота ни. Освен нея продължаваме неуморно да търсим и още

нещо, което достатъчно да придава смисъл на живота ни, защото смисълът е спътникът, без който нищо не струва достатъчно.

Позволете сега съвсем накратко да си припомним някои интересни факти, свързани с основните фактори за съществуването на живот на Земята: въздух, вода, светлина и топлина.

Въздухът съдържа 21% кислород, 78% азот и 1% други. Ако кислородът е в по-малък процент, всички организми биха изпитвали сериозен недостиг от този важен газ. При процент кислород, който надвишава 21%, клетките на живите организми на Земята биха били подложени на много силен оксидативен стрес. Това означава, че щеше да предизвиква по-бързо стареене, а и косвено – че всички щяхме да умираме по-бързо. (Отделно това би довело до съвсем различно разпределение на количеството на съставките на въздуха, а оттам и в качеството на живота изобщо.) Всичко щеше да ръждява и гори по-лесно, да има още предвидими и непредвидими последствия за живата и неживата природа на планетата. Интересно, кой ли би могъл да е измислил това, че когато се качим високо в планината, където кислородът не е „повече“, а дори е разреден, то макроорганизмите ни, попаднали в необичайна среда, произвеждат повече червени кръвни телца. Когато те се озоват (заедно с организма, разбира се) в обикновените си места за живеене, този увеличен брой еритроцити започва да върши чудесна работа в същите тези макроорганизми. А ако атмосферата, обвиняваща Земята, се състоеше само и единствено от кислород, животът в тази му форма, в която ние го познаваме, би бил невъзможен. Дори ако не вземем предвид други фактори, той сам по себе си би въздействал пагубно върху хора и животни така, както би направила всяка отрова. Като че ли някой, добре познаващ нашия състав, е направил така, че концентрацията на въглеродния диоксид да е много по-ниска от тази на кислорода. Изравнят ли се, тя също унищожавя в една или друга степен човешкото и животинското тяло. За съжаление, човекът със своята неразумна дейност на индивидуален или на „индустриален“ принцип прави така, че количеството на въглеродния диоксид, а и на други вредни газове, е все по-голямо и все повече руши живота ни. Как се е получило така – точно оптималното процентно съотношение 21% кислород, 78% азот, 1% други, прецизно преценено, изчислено, за да може да съществува всяка секунда животът на планетата? Не става въпрос само за човека, а и за животните и растенията – да цъфтят, да дишат, да виреят, да се развиват и да съществуват? Колко минути можем да живеем без въздух?

Случайността ли прави всяка секунда всичко това? Ако не, тогава кой? Хаосът, съвпадението, материята? Възможно ли е да е случайната енергия?

Друг основен фактор за съществуването на живот на Земята е водата. Без вода няма живот. Да си припомним свойствата ѝ. Всички течности при понижаване на температурата се свиват, докато замръзнат, като твърдото тяло има най-голяма плътност и най-малък обем. Има обаче една течност в природата, която прави изключение – водата. При понижаване на температурата тя се свива до 4 градуса по Целзий. При тази температура тя има най-голяма плътност и най-малък обем. Ако понижим още повече температурата – до три, два, един градус по Целзий, става чудо. Вместо да продължава да се свива като всяка течност, водата започва да се разширява и като замръзне при 0 градуса по Целзий, тя има по-малка плътност и по-голям обем. Вижте колко целесъобразно е направено всичко това. Ако водата имаше свойството на всички останали течности, като замръзне, ледът като най-тежък с най-голяма плътност би паднал във водните басейни на дъното и всякакви водни организми биха загинали под него. А като по-лек с по-голяма плътност, остава отгоре. Под леда е течността с по-висока температура и така всички водни организми са запазени живи. Не е ли чудо това?

„Има само два начина да изживееш живота си.

Единият – сякаш чудеса не съществуват.

Другият – сякаш всичко е чудо.“

(Алберт Айнщайн, 1879-1955)

Списъкът с чудесата в природата е безкраен, но ще припомня само няколко от най-важните.

Други основни фактори за съществуването на живот са светлината и топлината. Тук трябва да отбележим прецизните изчисления на учените относно оптималното отстояние на планетите една към друга, техните размери и влияние, както към нас, така и между тях.

Една от най-лесните задачи е, че векове по-рано може да предвидим точния момент на следващите слънчеви и лунни затъмнения, защото неизмеримото множество от галактики, звезди и планети се движат в определена посока с точно фиксирана скорост в своите точно определени вечни орбити, без сблъсъци, без тласъци, без закъснения, без избързвания. И всичко това – благодарение на случайната енергия и сляпата природна стихия? Едничката случайност, блуждаеща в хаоса, ли е резултат от тези милиарди съвпадения? Кой контролира и поддържа прецизността на тяхното преместване всяка секунда хилядолетие след хилядолетие?

Спомнете си защо си сверяваме часовниците по движението на небесните тела. Защо прецизният орбитален маршрут и точната им скорост във всеки миг са винаги абсолютно точни?

Безспорно и най-малката промяна в орбитата на Земята ще се окаже фатална за живота. Когато Земята се върти около Слънцето, тя очертава определена траектория, без да се отклонява ни най-малко, защото дори едно отклонение би предизвикало огромно бедствие. Ако траекторията се разшири, то орбитата ще бъде много широка и всички бихме замръзнали; ако се стесни, то всички ние бихме се опекли от топлина. Възможно ли е хаосът или случайното съвпадение да създаде и поддържа всяка секунда такава прецизност през хилядолетията?!

Нашата планета така е създадена, че тя е уютна за живот. Учените са изчислили, че разстоянието между Слънцето, Луната, планетите и Земята е най-подходящото, за да съществува и да се развива животът тук. Тогава неизменно се появява въпросът: кой преди учените е мислил, изчислил и определил точните им размери и оптималното им отстояние, за да има живот на Земята? Откъде и как са се появили, и кой ги е поддържал до днес? Без да се впускам в подробности, само ще спомена за кръговрата в природата. Всяка част от нея около нас е неразривно свързана с останалите. Допускате ли, че цялата тази невероятна-уникална система е възможно да е в резултат на случайност?

Няма нищо случайно. Всичко, което съществува на Земята, е подчинено на закони. Ето и някои от тях: Закон за гравитацията, открит от Исаак Нютон; Закон за масата и енергията, открит от Алберт Айнщайн; специалните закони на генетиката – от Григор Мендел...

Науката открива по нещичко за природните закони и зависимости, но не може да ги създава. Те съществуват, но не зависят от нас, защото ние не сме техните законодатели и създатели. Тогава все по-актуален става отговорът на въпроса случайно ли са се появили, или някой ги е създал? Някои мислят, че щом са наречени „природни закони“, значи природата ги е създала. А какво е „природата“ – бездушна стихия или разумен интелект?

Да надникнем и в микрокосмоса – човешкия организъм

Според специалистите в областта на медицината всяка секунда във всеки от нас се произвеждат два (2 411 265) милиона червени кръвни телца. Всяко от тях съдържа по 270 милиона молекули хемоглобин, което прави общо над 651 трилиона (651 041 550 000 000) молекули в секунда. Така за един човешки живот от средно 70 години се образуват над един септилион (1 437 187 242 456 000 000 000 000). А ако го умножим по 7 милиарда души... Всяка молекула хемоглобин съдържа точно определен химичен състав: 1 атом фосфор, 3 атома сяра, 195 атома азот, 218 атома кислород, 785 атома въглерод и 1203 атома водород!

И неизменно се появява въпросът: Кой е този химик, който може да направи това с точно определените атоми всяка секунда и във всеки човек в продължение на хилядолетия?

Всичко това се отнася само за хемоглобина – това е само една микроскопична съставка от телата ни, докато човешкият организъм е уникална свършена система, състояща се от милиарди компоненти, милиони процеси и множество системи. Да отбележим уникалността на главния мозък. Той регулира всички процеси в организма – от обмяната на веществата в клетката до най-сложните поведенчески прояви като мислене, памет и вземане на решения. В човешкия мозък преброяваме до 100 000 000 000 (сто милиарда) неврони, които помежду си са свързвани чрез 1 000 000 000 000 000 (един квадрилон) синапси. Само клетките на мозъчната кора са около 14 000 000 000 (четирнадесет милиарда). 100 000 химични реакции възникват в човешкия мозък всяка секунда. А учените смятат, че мозъка ни е способен на 38 квадрилона (38 000 000 000 000 000) калкулации в секунда. Човек никога не може да създаде подобен механизъм. А как може сляпата стихия съвсем случайно от хаоса да създаде мозък, човек или галактика?

Мобилният ми телефон е с технически възможности 24 мегапиксела, а най-скъпият професионален фотоапарат – с 200 мегапиксела и никой не се съмнява, че са възникнали в резултат на висш разум на конструктори и създатели. Възможно ли е омото ми, което има 576 мегапиксела и различава 10 милиона цветове и нюанси, да е резултат на хаоса и едничката случайност, без никакви конструктори, без никакви създатели, без висш разум?

Затова *Дени Дидро (1713–1784)* в своите „Философски мисли“ пита:

„Нима божеството не е запечатано също така ясно в омото на насекомото, както способността на Нютон да мисли – в неговите произведения?“

В микрокосмоса има достатъчно много липсващи отговори за начина и състава на функционирането на уникалната система, наречена човешки организъм. Например живата клетка е невероятно сложно образувание, а нашият организъм е изграден от 100 000 000 000 000 (сто трилиона) живи клетки. 50 000 клетки в тялото са заменени с нови, докато четете това изречение. Между другото, само една чернодробна клетка е изградена от 53 000 000 000 (петдесет и три милиарда) белтъчни молекули. Тук се явява логично въпросът: ако науката работи с хиляди световноизвестни разумни личности и високотехнологично оборудване с невероятни роботизирани, електронни, лазерни, оптични и прецизни машини и въпреки това не може да направи поне една-едничка жива клетка, то как случайността ще направи жива клетка, мозък, звезда, галактика или Вселена?

„В какви ли невероятности трябва невярващите да вярват, за да си останат невярващи!“

(Блез Паскал, 1623-1662)

Навсякъде около нас в микро- и макрокосмоса има уникален ред и хармония, на които се възхищаваме. Възможно ли е цялата тази прецизна мащабна система с този уникален ред и хармония да е лишена от смисъл? Възможно ли е едничката случайност да задава цел, прецизност, удивителен порядък и хармония на всяко нещо в космоса?

Представете си за миг, че сте на космодрума в Байконур, Казахстан. В тази красива, безоблачна лятна вечер ще станете свидетел на изстрелването на космически кораб. За да запазите спомен от това интересно събитие, вие, естествено, снимате с мобилния си телефон чакащия кораб на фона на звездното трепкащо небе. Веднага си задавате логичния въпрос – кой е направил тази сложна машина? Никой не би си помислил, че космическият кораб е плод на случайността, а обратното – има си създател, конструктори, инженери, които и в момента поддържат системите му. Ако сравним живота на звездите, забелязвате, че е много по-дълъг, независимо че разликата в сложността при създаването на космическия кораб и звездите е несравнима. По-точно технологията за създаването на звезда за нас е непонятна и невъзможна. Снимката ви е направена с помощта на мобилния телефон, за който никой не се съмнява, че си има разумен създател; защо тогава Луната и звездите да си нямат разумен, мъдър, целесъобразен, логичен творец?

От първичния, непосредствен опит от живота знаем, че всяко нещо има своя причина. Нищо не съществува без такава! Всяка сграда например си има архитект, конструктор, строител. Ако някой твърди, че хаосът и сляпата случайност с помощта на вятъра ще доставят тухли, цимент, стъкла, дървен и всеки друг необходим строителен материал, който с течение на времето с помощта на енергии и стихии от бури, земетресения и урагани се самоорганизира във великолепна сграда, тогава веднага ще се усъмним в нормалността на този човек. Ако всяка сграда си има архитект, конструктор и строител, ако всяка симфония си има композитор, ако всяка книга си има автор, ако всеки компютър си има IT специалисти по хардуера и софтуера, ако всяка машина си има инженер, ако всеки закон си има законодател, причинител на неговото създаване, тогава кой е причинителят на създаването на Вселената – тази красива, уникална небесна система? Възможно ли е Вселената да няма разумен създател?

„Светът ме затруднява и аз не мога да мисля, че този часовник съществува и няма часовникар...“

(Волтер, 1694-1778)

Най-лесно е да кажем: „няма мъдър създател“, „ няма смисъл“, „няма посока“, „всичко е случайно, стихийно и хаотично“, за да стигнем до безспорната истина, че в хаоса няма смисъл. Но мога ли да ви задам един въпрос, който ме тревожи: къде в безкрайния космос виждаме хаос?

Ето до какъв отговор е стигнал великият астроном *Исак Нютон (1643-1727)*, наречен „украсата на човешкия род“, когато е търсил като нас отговор на най-важния въпрос:

„Удивителният порядък във Всемира – чудесната уредба и хармония, могат да са произлезли само чрез плана на едно премъдро, всемогъщо и всезнаещо същество. Това е и остава моето последно и най-висше познание.“

Според Първия принцип на термодинамиката Законът за запазване на енергията гласи, че енергията не може да самовъзниква, не се губи, не изчезва безследно, а само се превръща от един вид в друг в еквивалентни количества.

Съгласно втория принцип на термодинамиката Законът за ентропията гласи: всяко съставно тяло или система, които постоянно не се поддържат с необходимата енергия, се разпадат. Ентропията е мярка за безредията. В природата всички подредени неща, изоставени само на себе си, се стремят към разрушаване и хаос. Всички живи организми са невероятно сложни и подредени и по някакъв начин цял живот се борят с ентропията. Необходима е постоянна, оптимално дозирана енергия отвън, която целенасочено, разумно и целесъобразно да поддържа системата в ред.

Следователно, от всичко написано дотук, стигаме до няколко общопризнати извода:

1. Случайността не може да задава смисъл.
2. Хаосът е лишен от смисъл. Той е противоположен на реда и живота.
3. Всяко нещо си има причина. Светът, материята, енергията... не самовъзникват. (Според първия принцип на термодинамиката, Закона за запазване на енергията, енергията не може да самовъзниква.) Светът е заплануван, светът е причинен, светът е целесъобразен и законосъобразен. Материята, енергията, човекът – също.
4. Всяко нещо в природата – от малкия атом до най-голямото небесно тяло – си има своето точно предназначение, точно определени параметри, принципи, свързаност, зависимости и закони, определено място, орбита, функция, цел и смисъл за развитието и хармонията на Вселената.
5. Всяко съставно тяло или система, които постоянно не се поддържат с необходимата енергия, се разпадат, а не се усъвършенстват (според втория принцип на термодинамиката – законът за ентропията).

Наблюдавайки удивителния порядък във Всемира, се питаме коя е тази външна сила, която постоянно и оптимално дозира целенасочено, разумно и целесъобразно енергия, за да поддържа Вселената в ред?

б. Всяко нещо в Универса си е на точното място, в точното време, с точната цел и с точния смисъл. Така и човешкият живот като част от безкрайния и вечен космос също трябва да има точно определена главна цел и висш непреходен смисъл.

3. КРИТЕРИИ ЗА ОТКРИВАНЕ ИСТИНСКИЯ СМИСЪЛ НА ЖИВОТА

За да открием онова, което да придаде на живота ни смисъл и стойност и да ни удовлетвори напълно, то трябва да отговаря на следните няколко изисквания:

Всеобхватност – да обхваща всички хора на нашата красива планета, живели някога, сега и занаяпред.

Истинност – отговорът, който трябва да удовлетвори живота ни, да му придаде смисъл и стойностно съдържание, трябва да задоволява нашия **разум**. Той изисква начинът ни на живот и поведение, разбиранията ни, отношенията ни с хората, всичко, което правим и което сме, да бъде истинно, разумно, логично и рационално. Разумът ни иска истината. Онова, което да придаде стойност на живота ни, трябва преди всичко да ни даде истината, защото, каквото и да имаме в този свят, ако нямаме истината, тогава животът се превръща в лъжа и в безсмислица. Затова отговорът на най-важния въпрос, а именно – какъв е истинският смисъл на живота ни, за да удовлетвори напълно нашия разум, трябва да е основан на истината – абсолютна, логична, разумна, рационална и вечна. Освен това разумът има свои приоритетни въпроси, на които търси точен и ясен отговор: откъде съм дошъл, защо съм тук и накъде отивам? Защо е всичко това? Какъв е смисълът на нашия живот?

Сърдечност – да задоволи всесърдечните ни нужди от радост, топлина, любов, разбирателство и мир. Да открие велик и възвишен нравствен идеал, който да вълнува, възхищава и мотивира сърцето ни през целия живот (включително в самота и скръб), като ни осигурява непохватимо успокоение и душевен мир. Тя трябва да поражда в нас чисти чувства и възвишени стремежи. Не дребни вълнения, а нещо, което да ни впечатлява и днес, и утре. И когато станем на 30 години, и на 55, и на 80, пак да ни възпламенява, пак да бъде нашето вълнение, пак да се възхищаваме от това. Дори и когато животът ни ограби радостта и любовта и се почувстваме самотни, когато най-близките, на които сме вярвали, ни изоставят, когато болести и скръб смутят живота ни, тогава нещото, което сме търсили, ще трябва да ни даде истинска утеха и стабилна надежда, за да запазим душевното си равновесие. Ако то може да ни вълнува във всички възрасти и ситуации, като поражда чисти въодушевления и велики идеали, само тогава може истински да осмисли живота ни.

Четвъртото изискване, което ще задоволи нашия живот и ще му придаде смисъл, трябва да удовлетворява напълно нравствената ни природа и по-конкретно – нашата **съвест**. Ако притежаваме всичките богатства на този свят, но съвестта ни спи или постоянно трябва да бъде смълчавана, за да спи, а понякога да мълчи, докато прегори, тогава каквото и да имаме, животът ни ще бъде безсмислено празен.

Освен това, трябва да даде висша правда и висша справедливост. Да ни вмени непроменими принципи на живот, според които винаги да живеем. А ако сме допуснали грешка и станем виновни, това е нещото, което трябва да ни даде прощение и мир на съвестта.

Смисълът трябва да удовлетвори потребностите и на нашата **воля**. Трябва смело, ясно, определено и авторитетно да ни каже: ето добрия път на живота, ходете по него, това е главната цел на съществуването, а онова е смисълът. Но за да каже така и за да ни мотивира да го следваме през целият си живот, волята трябва да притежава абсолютна свобода – независимо да взема решение, напълно свободно да избира своето поведение. Без свобода на волята и свободен избор смисълът изчезва.

Надеждност – последното изискване към онова велико нещо, което ще ни удовлетворява и ще придава смисъл на живота, е да ни даде непреходна надежда в младостта, в старостта и на прага на смъртта, като по този начин ни даде сигурна и стабилна **надежда отвъд старостта и смъртта**. Защото, уважаеми читателю, последните две правят всичко безсмислено. Трябва ни онова, което ще удовлетворява живота ни, да ни даде надежда и отвъд гроба. Ако смисълът на живота ни свършва до отвратителния ковчег, тогава защо сме тук и защо ще изчезваме завинаги? Без смисъл, който е над нашето съществуване, животът е недостатъчен и непоносимо тежък.

4. КОЯ Е ВЯРНАТА ПОСОКА КЪМ ГЛАВНАТА ЦЕЛ НА ЖИВОТА?

Съществуват две посоки за намиране на отговор на този най-важен въпрос, който ни вълнува. Първата от тях е следната. Да приемем, че сме се появили в хаоса съвсем „случайно“ – каквито предположения и съществуват. Според тях в световния океан са се срещнали най-непреднамерено необходимите химически елементи и от тази игра на природата, от този „бульон“ на мъртвата материя се е появила първата жива клетка, а после (според недоказаната догадка, т.нар. „теория на Чарлз Дарвин за еволюцията“) – водни, земноводни, сухоземни животни и маймуната, нашият „прародител“.

Това означава, че през цялата земна история всички хора са се появили съвсем случайно и е логично да предположим, че ще изчезнат в миг. Затова приемащият тази теория за появата на живота иска да го „изцеди“ до край, както се изцежда лимон. По тази причина той скача смело в това лудо състезание, наречено „живот“, и с позволени и непозволени средства, на всички равнища и на всяка цена се опитва да отскубне (в движение), каквото може: пари, власт, забавления и т.н. Или по-накратко казва: „животът е безкраен купон – яж, пий, носи новите си дрехи, защото това ще ти остане!“.

Приемайки тази теория за „изцедения лимон“ и „случайния бульон“, за какъв висш непреходен смисъл да говорим? Поради невъзможността за наличие на смисъл в този първи вариант, хората извеждат своите приоритети, които се превръщат в смисъл на живота им. И тогава объркването се задълбочава и разминаването става още по-голямо. Ето как някои от тях с приоритетите си се опитват да заменят истинския смисъл на живота.

Приоритети с които се опитват да заменят истинския смисъл на живота

Първият и най-популярен приоритет е **добруването на децата**. Наистина, най-прекрасните същества са децата и е чудесно, че мислим и работим за тяхното благоденствие. Но дали само това е достатъчно животът ни да е пълноценен и осмислен?

Нека да проверим първия от критериите, всеобхватността. Означава ли, че хората, които нямат деца, не могат да имат осмислен живот? Ако е само до децата, до поколението, смисълът на живота ни не става

ли твърде ограничен? Това дори не е главната цел или смисъл на живота на насекомото. Дори малкото насекомо (например пчелата) има различни предназначения, които изпълнява в краткия си живот. Поколението е едно от тях, но не главното. Освен произвеждането на мед, цветен прашец, пчелен восък, пчелна отрова, пчелно млечице, прополис и други ценни пчелни продукти, от решаващо значение е пчелното опрашване, което ни осигурява: плодове, зеленчуци, ядки, бобови растения, маслодайни семена и много други жизненоважни храни.

Ако поколението е главната цел на всеки човек, резултатът е количествен растеж, нарастване, увеличение, размножаване, като по този начин след определен период от време ще констатираме, че има милиарди хора родени, създали поколение и в края починали и положени в милиарди гробове. Разликата от началото до края на периода е увеличеният прираст, но дори и да е в милиарди пъти, никъде няма да открием смисъл в такъв начин на живот, защото, убеден съм, никъде във Вселената няма такава безсмислица. В природата, във флората и фауната, не откриваме нито един случай, където възпроизвеждащата функция е главната или единствена цел на животното или растението. Напротив, точно обратното – всеки представител на флората и фауната има главна и различни второстепенни цели, чрез които е полезен не само на себе си, но и на другите около него, като така допринася за хармонията във Вселената. Създаването и опазването на поколението е една от многото второстепенни цели, но в никакъв случай не е най-важната или единствената.

Втори приоритет, издиган за смисъл на живота, са **притежанията** – пари, коли, имоти, богатства. Като цяло няма нищо лошо в материалните придобивки. Ако са коректни и законни, те са благословение за притежателя им. Така някои смятат, че смисълът на живота е да бъдеш финансово осигурен, и започват да придобиват, търсят, трупат, стремят се. Но колкото и да трупат пари, богатства и имущество, усещат, че нещо съществено им липсва. Ако някой е притежавал повече пари и е харчил повече от другите около него, той най-добре може да каже, че колкото повече има, толкова повече чувства празнотата на живота си. Затова сме длъжни да направим едно уточнение – притежанията са средство, но не и смисъл на живота, защото не могат да ни дадат надежда отвъд смъртта според критерия „надеждност“.

Както всички знаем, най-хубавите неща в живота са безплатни – любовта, усмивките, целувките, прегръдките, приятелите, семейството, сънят, смехът, незабравимите спомени.

Когато го погребват, *Александър Македонски* „настоява“ да бъде обвит в бял саван в златен ковчег с по един отвор от двете страни, за

да могат ръцете му да останат отвън. И на въпроса „защо“ отговоря приблизително така:

„За да знае светът, че Александър е бил владетел на целия свят, но нищо не може да вземе със себе си“.

Подтекстът на неговото желание е да помним, че ако поставим на първо място в живота си притежанията (пари, земи, власт, злато, дворци и др.), това е много голяма грешка, една голяма нула, един пропилян живот.

Преди повече от 2000 години *Исус Христос* е казал:

„Каква полза за човека, ако спечели целия свят, а изгуби живота си? Защото, какво би дал човек в замяна на живота си?“

(Ев. от Марк.8:36,37,VBG)².

Трети приоритет за някои е **силата**. Във всичките ѝ форми тя е ценна придобивка. Нека да погледнем *здравото тяло* като форма на физическата сила. Наистина то е много важно, но не е смисъл на живота ни, защото и то не ни дава надежда отвъд смъртта и не отговаря на критерия „сърдечност“.

Друга страна на силата е **властта**. Ако е коректно средство в мощ на обществото, е нещо много добро, но далеч не е и житейски смисъл, защото тя не може да се упражнява от всички хора, както и е факт, че тя не ни дава надежда отвъд смъртта.

„В живота не е толкова важно положението, в което се намираме, колкото посоката, в която се движим.“

(Оливър Холмс, 1809-1894)

Други търсят смисъла, съдържанието и стойността на живота си в **славата** и **почестите**. Те искат да са известни, да се говори за тях, да ги ценят като нещо повече от останалите, като щастливо изключение. Желанието им е хората да ги сочат, да ги търсят, да ги почитат и да им се покланят. Но славата и почестите не ни дават надежда отвъд смъртта. (Не е нужно да бъдеш важен! Важно е да бъдеш нужен!)

Друг приоритет, който някои хора превръщат в смисъл на живота, са **удоволствията**. Да преживееш истинско удоволствие е благословен момент – хубава музика, излети сред природата, почивки, различен вид хобита, релаксиращи развлечения. Но е факт, че не всяко удоволствие има такъв резултат. За съжаление има и такива, чиито последствия не са добри, макар че хората ги практикуват. Едни харесват алкохо-

² Евангелието на Марк, глава 8, стихове 36 и 37 – и така обозначенията в цялата книга. След тях е отбелязано съкратеното наименование на използвания библейски превод. Пълното му наименование ще намерите в списъка на края на книгата. Там където не е посочен превод, стиховете са цитирани от БЛБ (Ревизирано издание на Библейска лига България).

ла, други цигарите, наркотиците, хазарта и т.н. Всеки обича своите предпочитания, но ако и докрай да сме изцедили последната капка наслада от живота, а душата ни остава празна, то какъв е смисълът? Ако дори пробваш с пълни шепи всичко, което срещнеш в този свят, и въпреки това сърцето ти те пробужда от душевна недостатъчност, ако в старанието си да намериш истинската пълна удовлетвореност, за да запълниш тази огромна празнота, но ако и в удоволствията я няма, това сигурно означава, че си се родил за нещо много по-смислено и възвишено.

Следователно, удоволствията не отговарят на критериите „сърдечност“ и „надеждност“. От това следва, че те не могат да бъдат висшият смисъл на живота.

Един друг човешки приоритет е **щастие**то – състояние най-желано, но и най-трудно за формулиране и за постигане. Може би е сбор от всичко, изброявано по-горе, и дори от още други подобни. Но за какво щастие да говорим, ако всичко свършва на гробищата – този „щастлив“ краен резултат ли е смисълът на живота?

Последният приоритет, който ще разгледаме като заместител на смисъл на живота, е **мъдростта, знанието**. Професионалната кариера, научните открития и рационализациите, които допринасят за развитието и доброто на хората, са чудесни и остават светла диря много след нашата смърт. Но и те са недостатъчни, за да дадат истински пълноценен смисъл, защото не отговарят на всичките критерии. Доказателство за това са признанията на много велики умове, дъли безценен принос със своите открития и знания, че смисълът на живота е по-различен.

През 1909 г. *Гулиелмо Маркони (1874-1937)*, известен като бащата на радиото, получава Нобелова награда за физика за принос в развитието на безжичната телеграфия.

„...Всяка нова стъпка на науката ни донася нови и нови изненади и постижения. Въпреки всичко това науката представлява слаба светлина на фенер, мъждукаща сред огромна, черна и гъста гора, през която човечеството с мъка си пробива път към Бога. Само вярата може да го изведе на светлина и да послужи като мост между човека и безкрайното.

Аз съм горд, че съм християнин. Аз вярвам не само като християнин, но и като учен. Един безжичен апарат може да предаде една вест през океана и до края на света. Човешкият дух пък може във форма на молитва да прати вълни в личността, които постигат своята цел пред Бога.“ (Г. Маркони)

Друг велик учен е създателят на квантовата теория, немският физик *Макс Планк (1858-1947)*, професор по физика в университетите в Мюнхен, Кил и Берлин, удостоен с Нобеловата награда през 1918 г.

за заслуги в развитието на физиката чрез откриването на енергийния квант. Той пише в книгата си „Накъде върви науката?“ (1932):

„Не е възможно да съществува някакъв конфликт между религията и науката, защото те са взаимнодопълващи се. Аз мисля, че всеки сериозен и мислещ човек разбира, че религиозният елемент в неговата природа трябва да бъде осъзнат и култивиран, за да могат всички способности на неговата душа да действат заедно в съвършен баланс и хармония. И наистина, не е случаен фактът, че най-великите мислители от всички епохи са дълбоко религиозни личности.“

В своята лекция „Религия и наука“ (1937) Макс Планк заявява: **„Вярата в Бога е необходима както за религията, така и за науката. В сферата на религията Бог стои в началото на всяко размишление, а в сферата на науката Той стои в края. За религията Бог представлява основата, а за науката Той е короната на всяко размишление, което е насочено към миогледните философски въпроси.“³**

Ненадминатият гении по физика за всички времена – Алберт Айнщайн (1879-1955) пише: **„Колкото повече се занимавам с наука, толкова повече аз вярвам в Бога.“**

Анализирайки идеалите на повечето хора днес – ядене, пиене, алкохол, секс, забавления, удоволствия, силни усещания и толкова други, установявам, че най-общото между тях е, че всички тези мечти и амбиции се въртят в лабиринта около моето любимо Аз. В повечето случаи ние започваме от неточното място – от самите нас и си задаваме себецентричните въпроси:

Какъв искам да стана аз?

До кое стъпало на йерархичната стълбица в обществото да се издигна?

Какво да постигна с моя кратък земен живот?

Какви са моите най-съкровени желания, моите смели инвестиционни планове, моите високи бленувани миражи, моите евристични идеи, моето бъдеще, моето..., моето..., моето...

Но, светът не се върти около мен. Целта на живота е много по-висша от мен, много по-ценна от моето спокойствие и лично удовлетворение, много по-грандиозна от моето семейство и моето професионално развитие, дори от моите най-големи идеи и проекти. Но ако искам да намеря правилната посока към смисъла на живота, трябва да започна не от мен и моето щастие, не от моя успех и моя интерес, а от другаде, защото, ако започна от себе си, това със сигурност води до път без изход. Затова нека насочим фокуса си нагоре вместо в себе си.

3 Max Planck, „Religion und Naturwissenschaft“, Leipzig, Johann Ambrosius Barth Verlag, 1958,27.

„Ако живееш само за себе си, ти си излишен товар на Земята.“
(Сократ, 469 пр.н.е.-399 пр.н.е.)

Животът става смислен, когато го изпълваме с неща, които траят вечно! Всеки който се стреми към вечните стойности мисли за доброто, живееш за доброто, прави доброто по най-добрия начин.

Всички тези придобивки – мъдрост, знание, сила, власт, удоволствия, богатства, пари и т.н. – са средства, но сами по себе си не са достатъчни, защото не изпълняват всички критерии за смисъл на живота. Затова всички те стигат до отворения гроб, в който потъват безвъзвратно. Оказва се, че тяхната стойност в този решителен момент е равна на нула. Ако образно си представим всяко от тях като отделна нула, тогава получаваме тази цифра: 0000000. Каква стойност има тя? Точно нула (0+0+0+0+0+0+0=0). Защо е равна на нула? Защото го няма живецът, който да осмисли всичко. Но ако ги приемем като средства, а не като смисъл на живота, и потърсим, и поставим пред тях онази единица, която осмисля всички тези придобивки, която да ги направи достатъчни, тогава резултатът е различен (10 000 000 > 0).

Остава големият и съдбоносен въпрос: **КОЯ Е ТАЗИ ЕДИНИЦА, КОЯТО ОСМИСЛЯ ЖИВОТА НИ?** Тя трябва да отговаря на всички критерии за смисъла на живота. Но явно не е в тази посока. Току-що с нашата проверка установихме, че всички гореизброени приоритети са средства, а не смисъл на живота, защото не отговарят на всичките критерии. Търсим смисъла, но не на точното място. Движим сме се в погрешна посока. Затова нека потърсим висшия непреходен смисъл в другата посока.

Веднага поглеждайки в новата посока забелязваме един древен библейски текст:

„Така казва Бог: Мъдрият да не се хвали с мъдростта си, силният да не се хвали със силата си и богатият да не се хвали с богатството си. Но който се хвали, нека се хвали с това, че разбира и познава Мен...“ (Йеремия 9:23, 24).

Защо да разбирам и познавам Бога?

Възможно ли е Той да осмисли живота на всеки човек? Бог отговаря ли на всички критерии?

Нека сега накратко да проверим тези критерии – намираме ли ги в пълнота при Исус Христос?

Всеобхватност. Ако в Бога е смисълът на живота ни, тогава Той е предназначен да обхване всички хора на нашата красива планета, живели някога, сега и занапред.

„...за да не погине нито един...“

(вж. Ев. от Йоан 3:16, наречен Златен стих на Библията, VBG).

Истинност. Намираме ли в Исус Христос пълната истина за живота си, която да удовлетворява нашия разум? Може ли някой друг да има претенцията, записана в Библията, освен Христос:

„Аз съм пътят и истината, и животът“ (Ев. от Йоан 14:6, VBG).

Бог ли е абсолютната, логична, разумна, рационална и вечна истина за всеки? Възможно ли е друг освен Бога да има такова самомнение и то да е вярно?

Само в Него нашият разум намира пълната истина за живота. Единствено Той дава точен отговор на нашите най-големи въпроси: откъде сме, защо сме тук и къде отиваме, защото Той е нашият Създател и съвсем естествено е Той да знае с какво предназначение и смисъл ни е създал.

Сърдечност. Както Исус удовлетворява сърцето ни, така никой човек, дори най-любимият и най-близкият не може. Никой в този свят не е способен да ни даде съвършен и устойчив мир, както Исус Христос дава, а не **„както светът дава“** (Ев. от Йоан 14:27, VBG). Няма такава истинска и трайна радост, която някой освен Него да е в състояние да ни предложи. Когато бури, скръб, тревоги връхлитат върху нас, тогава в Него е напълно възможно да намираме стабилна утеха, трайна надежда и непоклатим душевен мир, защото единствено само Той може напълно да задоволява сърцето ни от всичко, от което се нуждае.

И следващото изискване намираме съвършено в Исус Христос – Той напълно удовлетворява и нашата **съвест**, нашата нравствена природа. Бог е най-великият идеал, способен да ни вдъхновява и възхищава през целия живот, включително в самота и скръб. В Него намираме вечните принципи на правда, чистота и справедливост. Той е най-великият идеал, с най-чистата съвест и може да **„очисти съвестта ви от мъртвите дела“** (Посл. към евр. 9:14, РИ ББД), защото само Той е идеален. Идеални хора е нямало, няма и не може да има.

Той удовлетворява ли и нашата **воля**? Кой освен Създателят ни може да ни покаже най-доброто за нас – истинският, непреходен смисъл на живота ни и пътят по който да го постигнем? Той казва:

„Аз съм пътят и истината, и животът...“

(Ев. от Йоан 14:6, VBG).

Бог дал ли е на всеки човек свобода на волята и свободен избор? Истинският Бог не натрапва Своите отговори, Той само ги предлага. Така изпълнява и следващия критерий.

Само Бог ли дава на всеки **надежда отвъд старостта и смъртта**? Безспорно, защото Той е изворът на живота и само Той е победил смъртта. Единствен Той казва: ключовете на безнадеждния гроб са в Моите ръце; Аз мога да те избавя оттам и да те преведа отвъд гроба. (Откровение на Йоан 1:18, СИ). Исус Христос нагледно представи това без-

спорно доказателство – възкресението – пред гроба на своя приятел Лазар: „**Аз съм възкресението и животът...**“ (Христос, *Ев. от Йоан 11:25*. За случая с Лазар *вж. Ев. от Йоан 11:25-44, VBG.*)

Всеки, който се е доверил на авторитета на Библията, е убеден, че Бог е Създателят ни, тогава съвсем логично знае, че Той в качеството си на такъв може и след време да ни възстанови и извика отново в живот, както инженерът като създател на робота може след време да го поправи и възстанови, когато се е развалил и е преустановил работния си процес.

Скъпи читатели, коя друга личност, коя друга сила извън Исус Христос или кое друго нещо в света може да удовлетвори напълно цялата ни човешката личност – разум, сърце, съвест, воля, така че да надскочи нашето съществуване и да ни даде надежда отвъд смъртта?

Божественият отговор

Може би най-подходящият, изключително точен и същевременно интересен отговор на Христос в тази насока е описан при срещата му с младежа, който Му зададе най-важния въпрос (*Ев. от Марко 10:17-21*). Както и ние, така и той се е интересувал от истинското осмисляне на живота. Като него и ние сме търсили различни варианти за отговор, може би сме тествали някои от тях, но въпреки това дълбоко в душата ни остава една празнота и неудовлетвореност, която с течение на времето постоянно се увеличава и добива все по-огромни размери. И сега, когато е разбрал, че има възможност да получи отговор на това, което най-много го интересува, той решително е направил всичко възможно да стигне до отговора. (Така, както и вие направихте – като видяхте тази книга, веднага я отворихте, за да откриете истинския смисъл на живота.) Това е навременно търсене в сравнение с примера в началото на книгата за стареца на смъртното легло, който още не е открил отговора на живота. За разлика от него тук имаме младеж в разцвета на силите си, богат, влиятелен, участващ във властта, притежаващ много висок морал. Покорил много достойни върхове и извършил много смислени дела, той чувствал, че му липсва още нещо много съществено – най-важното. Празнотата е безспорен факт, както е безспорен и изводът, че каквото и да придобием в този свят, каквото и да си ти и каквото и да съм аз, каквото и колкото и да имаме, все пак нещо в дълбината на душата ни стои празно и неудовлетворено – онова нещо, което ни липсва, но още не знаем какво е. Човекът мислел, че като отиде при Исус Христос, Той ще му каже още какво има да прибави към богатството, младостта, образцовия морал, за да стане животът му пълен и

съвършен. Затова отишъл при Него и Го попитал: какво още ми липсва? Ето и божествения отговор: **Аз Ти липсвам! Ти имаш много неща, но... нямаш Мен.** Исус Христос не му каза да прибави още нещичко към скъпоценната си „колекция“, напротив, точно обратното. На този човек не му трябваше материално нещо, а Един, и Този Един беше Бог. На нас не ни трябват още неща. Висшият смисъл, истинският непреходен смисъл на живота, насочен към вечността, не може да бъде заменян с материални, временни неща. Тяхната мимолетна стойност е толкова нищожна, че няма база за сравнение между тях. Ако ясно различаваме кратковременните от вечните неща, тогава колко време и усилия ще отделяме от живота си за тях? Ако и всичко материално да придобием в този свят, но ни липсва Той – Христос, с всичко, което прави за нас, тогава животът ни ще си остане безсмислен и отново пустинно празен, което означава реална, безнадеждна смърт (вж. *Ев. от Матей 16:26*). Да, липсваше му Христос, затова Христос го покани: **Ела с Мен.**

Само в Него има как да намерим пълното удовлетворение и осмисляне на нашия живот.

Дотук, уважаеми читателю, потърсихме смисъла във всички посоки, обърнахме се на 360 градуса, търсихме го в децата, после в притежанията, здравето, властта, славата, удоволствието, спокойствието, щастието, мъдростта... докато се убедихме, че не в нас, а в Бога е смисълът на живота. Това е верен отговор! Да – верен, **но най-общ.** Например: Аз ви каня на гости в моя дом и като ме попитате какъв е адресът, аз да ви отговоря, че е в галактиката Млечен път. Вярно, но недостатъчно конкретно. Невъзможно е с такъв общ отговор да стигнете до целта, защото липсва конкретна информация за точния адрес.

В началото с помощта на радиотелескопа погледнахме към необятната Вселена и вместо очакванията ни да се сблъскаме с грандиозен хаос, се удивихме от уникален ред и хармония. Същото установихме, като погледнахме с помощта на микроскопа в микрокосмоса – в нашия организъм. Установихме, че този ред и хармония не са резултат от случайния хаос, а от действието на природните закони. Оттам стигнахме до Законодателя им, Който ги е създал и поддържа, както е създал и поддържа и всичко във Вселената, включително и нас. Убедихме се, че единствено Той отговаря на критериите за намиране на истинския смисъл на живота, следователно Той е смисълът на живота ни. Но това, че знаем, че има Бог, дори и да сме убедени и да вярваме в Него, е съвсем незадоволително, за да осмислим живота си. (И дяволът вярва, че има Бог, но само това е далеч недостатъчно, не осмисля живота му и не го спасява от сигурното му унищожение.)

Съдбоносната разлика между посока и цел

Ако спрем дотук, както спират мнозина изморени търсачи, това значи, че сме стигнали до вярната посока, но не и до целта. Ето един кратък пример, с който представям разликата между посока и успешно постигната цел. В началото на 2017 година племенницата ми Деница реши да сключи граждански брак със своя любим и по този повод ни поканиха на сватбеното им тържество, което ние като семейство с удоволствие уважихме. В деня на това незабравимо събитие, като се движихме по втората най-дълга национална автомагистрала в света – Транс Канада (7821 км), която минава през град Калгари, Канада, видяхме на табелата, че посоката за столицата Отава е надясно на 3363 км. Вярвахме и бяхме напълно убедени, че това е истинската посока, но това съвсем не означаваше, че сме в Отава. Не завихме надясно в посока към столицата, а продължихме в град Калгари, където бе организирано и се проведе незабравимото сватбено тържество. Но интересното е, че и до днес не сме стигнали до столицата Отава, въпреки че знаем и вярваме, че това е истинската посока. Но тази вяра и това знание са толкова недостатъчни, че нищо не ни ползват до този момент. Затова посоката – този повърхностен резултат – не трябва в никакъв случай да ни задоволява и успокоява. Тя е само първоначална информация на най-ниско и елементарно ниво. Да, безспорно тя е необходима и съдбоносно важна, защото докато не открием и не тръгнем в правилната посока, никога няма да стигнем до целта и успеха. Но ако се задоволим само с вярата и знанието за правилната посока, то със сигурност ще си останем твърде далеч от целта, а това означава много недостатъчно за успешното ѝ постигане. Затова бих желал да продължим във вярната посока, като задълбочим мислите си и се конкретизираме в „точния адрес“ – подробните детайли на целта и смисъла ни, разликата между тях, начините, с които най-успешно да ги постигнем в действителния ни живот.

5. СЕДЕМ ОСНОВНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ПОЗНАНИЕ

Както всички знаем, основният въпрос на науката е: “Какъв е светът?”, основният въпрос на философията (царицата на всички науки) е „Кой съм аз?“, докато основните въпроси на религията са: „Има ли Бог?“ и „Кой е истинският Бог?“. По този път се извисява човешкото познание – наука, философия, религия. Истинската религия е най-висшето познание.

Да продължим в правилната посока с опознаването на Бога.

Още от най-дълбока древност констатираме вроденото желание на човека да търси истинския смисъл на живота си във вечното, възвишеното, святото, безграничното и недостижимото.

Човечеството не познава атеистични култури. Всяка човешка култура има усет за нещо извън материята, откъдето лесно можем да заключим, че това е някакъв естествен човешки стремеж. На латински изразът „*Homo adorganus*“ означава “човек, който има необходимост да се прекланя пред нещо“. Имаме вродена потребност да се свържем с Бога.

„Може да намерим селище без защитни стени, без писани документи, без владетели, без дворци, без пари и съкровища, без театри, без арени, но град без светилище или без божество никой още не е видял и няма да види.“

(Плутарх, 45-127)

Нека, първо да отговорим на въпроса: Кой всъщност е Бог?

Бог е Личност. Той не е безлична сила, а висша, морална, интелигентна, духовна и свята Личност, Чистото естество е любов – искрена, истинска и жертвоготовна.

Бог е Първопричината. Той е Несъздаденият, защото е единствената Причина, която е съществуваща преди пространството, преди материята, преди времето, преди света, преди всичко и преди всички. Той сам казва в Библията:

„Аз съм Първият и Последният, и Живият;“

(Откровение на Йоан: 1:17, VBG).

Може би за някои ще прозвучи невероятно този факт, но дори Чарлз Дарвин (1809-1882) е изразил увереността си в съществуването на

Бога, като Първопричина във второто си капитално съчинение „Произходът на човека и половият подбор“.

В третата глава той пише:

„На великия въпрос: съществува ли изобщо Творец и Ръководител на вселената – е отговорено утвърдително от най-великите умове досега“⁴.

Дарвин винаги е бил религиозен и никога не е мислил да работи срещу личното си убеждение – вярата си в Бога. С теорията си той се е опитал да обясни по определен начин един естественаучен въпрос, а по-точно как са се появили разновидностите в органичното царство. Друг е въпросът колко е успял, а съвсем друг – че Маркс, Енгелс, Ленин и други са ползвали теорията му, като са я оцветили в светлина, удобна за аргументиране на техните теории, а именно за отричането на съвършен Творец. Нещо повече, Чарлз Дарвин, наблюдавайки процесите в природата и изследвайки тяхната целесъобразност, мъдрост, изумителен замисъл и уникална красота, е виждал най-голямото естественаучно основание за вярата си в Бога. Ето как се изразява сам той в едно свое писмо от 1873 г.:

„Невъзможността да си представим, че тази величествена и прелестна вселена заедно с нас, съзнателните същества, е произлязла само благодарение на слепия случай, за мене се явява главно-то доказателство в полза на Божието съществуване“⁵.

Удивително кратко, ясно и недвусмислено е описано в Библията сътворението на Вселената:

„Защото всяка къща се строи от някого; а Този, Който е устроил всичко, е Бог“. (Посл. към евреите 3:4, РИ ББД).

Единствено и само Бог е Създателят на живота в цялото негово многообразие и богатство, защото Той е самият източник на живот и само Той владее патента на живота!

**„Аз създадох земята и сътворих човека на нея;
Аз, да! Моите ръце разпростряха небесата...“**

(Библията, Исая 45:12).

Колко лаконично го е казал Животодарителят! Само Той има в Себе Си иманентен (несъздаден, вътрешноприсъщ) живот. Всички ние носим отвътре тази безценна искрица божествен живот.

Бог е святият вечен Разум, великият Архитект и съвършеният Създател на космическата безкрайна Вселена, включително и наш. С не-

4 Дарвин, Ч. Произходът на човека и половият подбор. Прев. Балева, П. Второ изд. Видин, 1927. Стр. 112.

5 Leben und Briefe von Ch. Darwin, Zit. in Philos. Jahrb. VII (1894). S. 356 f. Ср. Чарлз Дарвин, Мое мiросозерцание, прев. Саниных, стр. 28. Спб. 1907.

повторима уникална мъдрост и неоспорима справедливост Той е планирал, създал, а още и сега ръководи, поддържа и контролира Универса от пулта на командния център на Вселената. Бог е там независимо от нас и от това, дали ще Го приемем, или не.

Бог е независим от Своето творение. Той не е ограничен от време и място, защото е безграничен и е едновременно навсякъде, но отделна тема е, че любимите Му места са твоят ум и твоето сърце.

Бог е Един и освен Него няма друг Бог.

Бог е дух. Затова е невидим за нашите сетива.

Бог е познаваем.

Щом е познаваем, тогава къде да Го открия?

Може би мнозина ще възкликнат, като Йов: **„О, да бих знаел къде да Го намеря!“**

(Йов 23:3, VBG).

„Понеже това, което е възможно да се знае за Бога, на тях е известно, защото Бог им го изяви.“

(Посл. към римл. 1:19).

Най-голямата нужда на всеки човек е да опознае Бога.

Бог ни се открива по хиляди начини, но в тази малка книга ще маркираме само някои от по-широко използваните.

Във втората глава, **„Къде да намерим смисъла на живота?“**, разгледахме някои основни аспекти и фактори за съществуването на живота и природата като цяло (микро- и макрокосмоса) и установихме, че навсякъде **в природата** около нас откриваме следите на Твореца – небесна мъдрост, изтъкана от безусловната Му любов.

„При все че е невидим за смъртната природа, Бог се вижда от творенията Си.“

(Аристотел, 384-322 пр.н.е.)

„Понеже от създанието на света това, което е невидимо у Него, вечната Му сила и Божественост, се вижда ясно, разбираемо чрез творенията...“

(Посл. към римл. 1:20).

Вторият начин, чрез който Бог ни се открива, е **Исус Христос**.

Много по-лесно е да повярваме в Бога чрез Христос, отколкото чрез природата. Най-директното послание на Бога към нашия свят е Исус Христос. Той е най-красноречивият начин, чрез който Бог изяви Своя характер, воля и любов към човечеството. Безспорно, Той е световнопризнат за историческа личност. Това е доказано. Неслучайно с рождението Си разделя световната история с нова ера. Затова тя приема да брой времето от това събитие. Христос е единствената историческа личност, в която, **„обитава телесно цялата пълнота на Бо-**

жеството“ (Посл. към колосяните 2:9, VBG). Исус е една от най-лесно доказуемите личности, историята не може да заличи този факт. Христос е най-лесно доказуемият факт на божествено присъствие и в нашия живот. Както всички знаем, Той е живял преди повече от 2000 години и затова не сме имали шанса да общуваме с Него. Но има и добра новина – учениците Му са записвали Неговите думи, мисли, съвети и повеления. Точно тези книги, Евангелията, са достигнали до всички, които проявяват интерес към Неговият живот. Както всички знаем, Евангелията са най-съществената част от Библията. Когато изследваме живота на Христос чрез Библията, разбираме какви са Божият характер, Божият план и Божиите възможности и предложения за нас. Сега ви предлагам да отворите Библията и лично да прочетете основния, централния ѝ стих в *Евангелието на Йоан, глава 3-та, стих 16-и*, където Бог най-ясно е показал какво е искал да направи чрез идването на Исус Христос.

Човек да получи вечен живот, това е равностойно да опознае Бога като своя Творец, да опознае Исус Христос като своя Спасител, но най-вече да опознае Бога като своя небесен Баща. Това богопознание включва и познанието на Неговата ценностна система, Неговите принципи, повеления и воля. Затова е неизбежно и необходимо да Го опознаем чрез Неговото Слово – **Библията**. Ако искаме Бог да ни говори, нека отворим Библията. Тя е не само информация, а и комуникация с Бога. Библията е най-скъпият дар, даден на човечеството, защото само в нея ясно откриваме най-висшето познание, най-висшето образование, най-великата наука – истинския висш и непреходен смисъл на човешкия живот и спасението ни от злото.

Двете велики книги, които трябва да четем, са Природата и Библията. Ето как по-подробно е изразил това твърдение *Михаил Василиевич Ломоносов (1711-1765)*:

„Човешкият род има дадени от Твореца две книги. В едната е показал Своето величие, а в другата – Своята воля. Първата е видимият свят, който Той е сътворил, за да може човекът, гледайки величието, красотата и хармонията на делата Му, да признае Неговото всемогъщество. Втората е книгата на Светите Писания. В нея е изложено Божието намерение за нашето спасение...“

Човекът, искрено търсещ истината, произхода, целта и смисъла на живота си, иска да осъществи контакт с извънземните цивилизации, да ги опознае. Затова той се вглежда все по-задълбочено в радиотелескопа, чрез който се надява да се приближи до необятната Вселена. По същия начин човек се вглежда все по-често в микроскопа, за да открие тайната на живота.

Както на всички ни е известно, от 1977-а година Националното управление по въздухоплаване и изследване на космическото пространство на САЩ, (NASA) изпрати в Космоса т.нар. златна плоча, на междупланетните сонди „Вояджър 1“ и „Вояджър 2“. Тя съдържа записи на звуци и снимки, илюстриращи разнообразието на живота и културите от нашата планета (в т.ч. музикални пасажи от различни култури и исторически периоди – Петата симфония на Бетовен, „Вълшебната флейта“ на Моцарт, „Пролетно тайнство“ на Стравински, композиции на Бах, българската народна песен „Излел е Делю хайдутин“ в изпълнение на Валя Балканска, а също така и поздравления на 55 езика, съобщение от тогавашните президент на САЩ Джими Картър и генерален секретар на ООН Курт Валдхайм). Тази златна плоча е предназначена за осъществяване на контакт с всякаква форма на извънземен живот, която би я открила.

Но до този момент няма никакъв контакт с никого, като че ли другите се крият от нас. Защо, ако наистина Бог съществува, се крие от нас? Възможно ли е това? Не! Точно обратното. Той никога не се е крил, напротив – Бог се открива на всеки, който Го потърси с цялото си сърце. Но Бог няма да се открие само, за да задоволи нечие любопитство или само да демонстрира съпричастност за поредното ни селфи. Бог има по-различен начин на мислене и представяне. Той определено иска да сме напълно наясно с отговорите поне на най-важните житейски въпроси. Бог не иска да живеем с празнота в душите си. Животодарителят не желае Земята да бъде дом за сираци – да не знаем Кой и защо ни е създал, защото Той е нашият Баща и истински ни обича. Ние не сме плод на случайност или хаотично движение на материята, а деца на Твореца на Вселената.

И докато търсим контакт с извънземни разумни същества и цивилизации с междуконтинентални сонди и златни плочи в необятния космос, не забелязваме, че на бюрото ни, на което е поставен микроскопът, можем да поставим и Библията – посланието към нас от извънземния Разум, за да ни осветли по най-важния въпрос: смисъла на живота. Светлината на това извънземно послание озарява всеки човек рано или късно, защото истината е като водата: винаги намира път.

Не бях навършил и седем години, когато дядо ми почина. Още тогава си зададох въпроса: защо хората се раждат, живеят, тъгуват, радват се, но после всички умират? Много трудно ми беше като дете да разбера причината за смъртта, но не се отказах. Оттогава започнах да питам, да мисля, да чета... В тинейджърските години любопитството ми към смисъла на живота и към света стана изключително приоритетно. Давах си сметка още тогава, че не искам на много късна, преклонна възраст да осъзная, че съм пропилял живота си и затова започнах по-ак-

тивно търсене. Ясно разбирах, че колкото по-скоро намеря смисъла на живота, толкова по-бързо ще мога да го рестартирам и да заживея по най-пълноценният начин.

Истината е, че минах през класическата философия. Установих, че тя задава въпросите, но не дава отговорите. Насочвах се към различните науки. След това към източната философия, Конфуций, Буда и Сидхарта. Започнах с Панчатантра и практикуване на йога. После изучавах исляма и четох Корана. След това погледнах на запад. Запознах и с марксистко-ленинската философия и социология. После четох Волтер, Фройд, Ницше и др. Впечатлявах се от уникалния, атрактивен път на мисълта на философията, както и на световноизвестни мъдреци като Сократ, Сенека, Платон и много други. След това отново се гмурках в задълбочено изследване на основните световни религии в търсене на смисъла на живота. Виждах как всеки път откривам нещо, което смятам, че е истината. Нещото, което смятах, че може да даде отговорите. Но точно в решаващия момент, когато трябваше ясно да изгрее отговора на най-важния въпрос, все нещо се размиваше, разминаваше и недвусмисленият, ясен отговор липсваше. И така мина период от живота ми в постоянна трансформация на светоглед, на разбирания. Докато в един момент, когато бях на 19 години, баща ми по много тактичен начин ме мотивира да прочета и Библията за обща култура.

Въпреки че бях роден в семейство на посветени християни, не бях чел Библията от началото до края. Затова може би и периодично бях разяждан от всякакви съмнения. Съмнявах се както в Библията, така и в съществуването на Бога, нещо повече – съмнявах се във всичко и във всички, дори и в себе си. Мислех си, че след като прочета и Библията, ще се убедя, че и там не е истината, че и там го няма отговора на най-важния въпрос, и ще я поставя в онова „безполезно“ крило в библиотеката, където бяха всички прочетени до този момент. Реших и започнах всеки ден да чета по 15 минути Библията (и за по-малко от година я бях прочел). Но веднага, щом стартирах четенето на Библията се появиха многобройни въпроси. Те се трупаха и увеличаваха с всеки изминал ден, но къде да открия отговорите? Може би родителите ми ги имаха, досещах се какво ще ми отговорят, но исках да чуя и други мнения, исках истината – безспорната, ясна и точна, самата истина. Затова реших успоредно с ежедневното четене на Библията да се запиша да участвам в един безплатен индивидуален библейски курс за начинаещи в местната църква при условие, че ще ми отговорят на въпросите. И така, с целия набор от знания, които бях придобил до този момент, се озовах на библейския курс. В началото трябва да си призная, че бях доста любопитен и леко горделив по отношение на това, какво още

мога да науча след нещата, които съм прочел, но главната ми цел беше да получа отговор от Библията на най-важните въпроси за мен.

След първата лекция (невероятно, но факт) лекторът ми отговори на всички въпроси с необходимите аргументи – ясно, кратко и много стабилно аргументирано, като за всеки отговор отваряше Библията и дословно цитираше съответния текст. Преди да отида на една от следващите лекции от библейския курс, реших да се подготвя възможно най-стабилно, за да мога не само да съм в позицията на питащ, но и да съм равностоен опонент. За тази цел отидох в кабинета на най-ерудирания от преподавателите в университета и го помолих да ми отговори на въпросите, на които нямах отговор. Той с удоволствие се съгласи и резултатът от тази дискусия беше, че на една част от въпросите все още и той търси отговор, на друга част уклончиво отговори с „може би“, а на трета част даде ясен отговор, цитирайки велики умове, включително Маркс, Енгелс, Ленин и др. (Цитатите бяха съвсем обичайни за държава, развиваща се тогава все още по атеистично-комунистически модел.) По този начин си подготвих „тежката артилерия“ – най-сложните, най-тежките въпроси. Отидох със същия списък с въпроси и бях сигурен, че този път Библията ще бъде нокаутирана тотално.

Много интересен беше резултатът от тази дискусия. Свещенослужителят изобщо не се изненада от списъка с въпросите, а с удоволствие и с необходимата сериозност веднага отваряше Библията и много точно, ясно и недвусмислено ми отговаряше на всеки въпрос. Но аз не се предавах. Със „зъби и нокти“ ровех в паметта си да търся и най-малкото основание, на което да стъпя и построя поредния логически скелет. Оспорвах всяка дума от отговора му, приложих цялата информация и знание, което имах в моя защита. Въпреки всичко това, аз бях искрен и наистина исках да получа ясен и недвусмислен отговор – самата чиста истина. Не вярвах на очите си как този духовник само за секунди намираше най-точния библейски текст, сякаш той беше авторът на Библията. (За сведение на интересуващите се Библията е от 1200 до 2000 страници в зависимост от размера на шрифта.) Неволно исках да сравня отговорите с тези, които преди малко бях получил в университета, но те бледнееха, потъваха, размиваха се при появата на Библията, като тотално се изгубиха и обезсмислиха. Те са несравними, защото са от съвсем друго измерение, от друг начин на мислене, от друга галактика и тази галактика не беше от нашата Вселена, затова нямаше и база за сравнение. В тези отговори видях разликата между човешкото и божественото мислене. Отношението ми към Библията коренно се промени. Това беше най-после толкова търсеното удовлетворение. Библията има истински отговор на всеки съдбоносен житейски въпрос.

И преломното решение не закъсня. От този момент нататък започна моя осъзнат път с истината към Бога.

В Библията открих не само божествената истинска мъдрост, но усетих приятелското отношение и послание на Бога лично към мен. Разбрах по безспорен начин, че богопознанието е най-висшето познание! Затова всеки ден опознавам Бога, чрез Неговото слово – Библията.

Нещо подобно споделя *Наполеон Бонапарт (1769-1821)*:

„На моята маса лежи тази книга – Книгата на книгите. Аз не се уморявам да я чета, и то всеки ден, със същото удоволствие. Човек никъде не може да намери тази последователност на хубави мисли, нравствени принципи, които предизвикват у нас чувство, подобно на онова, което събужда блясъкът на звездите през лятната нощ. Тази книга завладява духа ни и пленява сърцето ни. Бог завладява душата и направлява мислите и волята.“

Затова сега предлагам да обсъдим основните характеристики на Библията, която е третият източник на богопознание.

Библията е книга-чудо. Това е безспорно, защото е доказано. Никъде няма такава книга. Библията е уникална по своя **произход**, по своето **написване и съставяне**, по своето **съдържание**, по **въздействието си върху човека** и по своето **значение за света**. Най-важното в нея е, че откриваме целта и смисъла на живота ни. Всеки, който искрено изследва Библията, рано или късно намира в нея Бога.

Сигурно ви направи впечатление, че в прочетените страници дотук наред с цитатите на великите личности цитирах няколко пъти и Библията. Сега да проверим може ли да имаме доверие на Библията, може ли тя да е надежден критерий и мярка за правда и истина. Изобщо имаме ли сигурен критерий за истинност?

Вероятно всеки съвременен човек, търсещ правилния отговор на важен въпрос, първо търси отговора в световните интернет-търсачки. Оттам веднага се излива океан от най-различни отговори, противоречиви и взаимно изключващи се, въпреки че истината е само една. Тогава неизбежно си задаваме въпроса: кой е правилният, истинският отговор? Каква е гаранцията, че отговорите, които получаваме именно от тези области на човешкото съществуване, отговарят на истината и са правилни, точни и истинни? Има ли някакви гаранции за критерий за истинност? За целта е необходим принципен критерий, който да служи за мярка на правда и истина. Различните хора избират различни критерии, но рано или късно се оказва, че всичко това е било утопия или илюзия, защото само истината винаги остава вечна, правилна и единствена. В Библията намираме истината – самата чиста истина.

Отговорът на най-важния въпрос е гарантиран и истински, защото е основан върху божествения авторитет на Библията. Тук аз не предла-

гам поредното хрумнало умозаключение на някой човек, бил той автор, мислител, учен и философ, базирано на житейския му опит, защото колкото са хората на Земята, толкова ще са и мненията по най-важния въпрос. Но истината е само една, истинският отговор – също, (независимо че всеки твърди, че е именно неговият). Такъв резултат винаги се появява, когато липсва критерий (мярка) за истина. В настоящата книга не представям поредния нов, мой смисъл на живота, а само припомням този на Създателя ни. Само Този, Който ни е създал, знае защо, с какви цел и предназначение ни е планирал. Той не е само нашият космически Баща, но Той е Истината – вечната, абсолютната, разумната. Всичко, което Бог иска да каже на човека, е записано в Библията. Тя е Неговото откровение към нас. Библията е божественото послание до теб и мен, за да ни осветли отново целта и смисъла на живота и да ни помогне да ги осъществим по най-успешния начин. В нея се откриват както божественият Му характер, така и плановете Му за нас.

Може би за много искрени читатели ще е интересно **по какъв начин е написана** Книгата на книгите. Библейските писатели не са пишели под диктовката на Бога. Той е вдъхновявал идеите и мислите им и те са записвали Неговото откровение век след век.

„Аз имам фундаментална вяра в Библията като Божие слово, записано от вдъхновените. Аз изучавам Библията всеки ден.“

(Исак Нютон, 1643-1727)

И точно в Библията е записано същото:

„Всичкото Писание е боговдъхновено...“

(II посл. на ап. Павел към Тимотей 3:16, СИ).

Библията се състои от две части: Стар завет и Нов завет, съставена от 66 книги, написани от около 40 писатели, повечето от които не са се познавали. Първият от тях е Мойсей, роден преди 3500 години, а последният – Йоан, живял преди 1900 години. Удивителното е, че в този огромен период на писане от 1600 години прозира забележително единство между всичките автори, като в целия текст няма нито едно противоречие. Това доказва по безспорен начин единствения Автор на свещеното Писание.

Основната идея на Библията е осмислянето на живота, описано чрез великия спасителен план, в който централната личност е Исус Христос. Точно това е бил главният мотив на Кирил и Методи за създаването на азбуката, за да могат по-късно с учениците си да преведат и преписват Библията на езика, разбираем от нашите предци.

Една удивителна характеристика на Библията е нейната **древност и непроменимост**.

„Нейната световна известност е абсолютно независима от земни и духовни еволюции. Библията прониква във всички краища на света.“

(Йохан Волфганг фон Гьоте, 1749-1832)

Библията устоява през хилядолетията, без да се интересува от човешки похвали и критики, не се нагажда към мнението на управляващите или на определени политици, регионални етноси, влиятелни нации и култури, както и от напредъка на научните открития през определен етап от тяхното развитие.

Библията остава непроменима, текстуално-автентична, така, както е написана в началото – в оригинал, величествена и божествено мощна. Докато другите книги се допълват и преработват във времето, защото остаряват, избледняват, а някои и изчезват, Библията остава все една и съща, непроменима, вечно актуална и неунищожима, без поправки, допълнения и изменения, защото е неподвластна на времето.

Интересно е да се отбележи, че няма никъде в света друга книга толкова много **презирана** и **преследвана**, осъждана на смърт, унищожавана и изгаряна, но както казва за нея патриархът на българската литература **Иван Вазов**: **„Не се гаси туй що не гасне!“**.

Свръхестествената ѝ устойчивост, твърдост, стабилност, непокланост я правят вечна като Автора ѝ. Дори и днес тя е все пак жива, неуязвима и непроменима в хилядолетията, толкова много търсена, уважавана и високо почитана.

Наистина, милиони са жертвали живота си за Библията – първата напечатана книга в света (през 1452 година от Йохан Гутенберг), за да бъде тя и днес най-обичаната и най-разпространената книга на планета. Тя е **винаги актуална**.

Според книгата „Рекордите на Гинес“ Библията си остава най-превежданата, най-издаваната, най-печатаната, най-купуваната, най-четената и най-разпространяваната книга в човешката история с рекордните до 5 милиарда разпространени копия. Според данни от месец септември 2020 г. на Световното Библейско Дружество съществуват цялостни преводи на 700 езика и частични преводи на 2676 езика, (в т.ч. само Новият завет е преведен на 1548 езика и други части – на 1138 други езика). Днес всеки има възможност безплатно да инсталира и чете Библията онлайн на компютъра си и на мобилния си телефон⁶. Освен множеството офлайн опции за четене има и множество аудиоверсии за слушане на Свещеното Писание. Няма да се спирам на изобилюето от игрални филми на библейска тематика. (Само филмът „Исус“ за няколко десетилетия е гледан от повече от 3 000 000 000 зрители.)

⁶ Безплатен линк за Библия за мобилен телефон, компютър и таблет – <http://bible.com/app>.

Ако човек искрено търси Бога, рано или късно ще Го намери. Един от най-успешните начини за това е **всекидневното изучаване на Библията чрез четене**, дори и за няколко минути. Има много други съвременни начини: чрез слушане на проповеди и християнски радиопредавания, гледане на телевизионни предавания и филми... Необходимо е човек само да осъзнае колко необходима и ценна е Библията, за да приложи на практика поуките ѝ в ежедневието си. През живота си всеки трябва да прочете поне няколко книги, но за да разбере кои, трябва да прочете може би няколко хиляди. Със сигурност първата, най-важната е Библията. Затова не се съпротивлявайте на всеобщата притегателна сила на най-великия световен бестселър – Библията. Безспорно, той със сигурност заслужава твоето (и моето) всекидневно внимание. Тя не е мъртва информативна книга, прочетена набързо и веднага захвърлена в гробницата ни за мъртви книги – личната ни библиотека. Но тя е жива, деятелна настолна книга за ежедневно ползване, заради скъпоценната и огромна сила, която положително преобразява характера ни. Библията е много повече от книга №1 в света, защото тя е единствената, непроменимата, неповторимата Книга на Истината, Книга безсмъртна, вечна, свята, Книга божествена и мощна – Книга на книгите.

„Аз не мога да си представя човечеството какво щеше да бъде, ако не беше тази Книга.“

(Лев Н. Толстой, 1828-1910)

Библията е несравнима с никое творение на човешката мисъл и дух.

„Колкото и да прогресира човешката култура, колкото и да се развива човешкият дух, никога няма да надмине културата, която блести в Свещеното писание.“

(Йохан Волфганг фон Гьоте, 1749-1832)

Друго неоспоримо качество на Библията е нейната истинност. Тя винаги говори истината и само истината:

„Същността на Твоето слово е истина“

(Псалм 119:160).

В своето развитие науката е имала периоди, когато е твърдяла и погрешни теории. За разлика от нея, Библията винаги е била права и винаги е говорила истината. Тя е била права и в I-ви век, такава е и днес, в XXI-ви век.

Например: нека съвсем накратко да погледнем какво казва тя за произхода на видовете на флората и фауната.

„И Бог каза: Да произрасти земята крехка трева, трева семоносна и плодносно дърво, което ражда плод, според вида си, чието семе да е в него на земята; и стана така. Земята произрасти крехка трева, трева която да дава семе според вида си, ... И Бог създаде

големите морски чудовища и всяко одушевено същество, което се движи, които водата произведе изобилно, според видовете им, и всяка крилата птица според вида ѝ; и Бог видя, че беше добро... И Бог каза: Да произведе земята одушевени животни, според видовете им: добитък, влечуги и земни зверове, според видовете им; и стана така.“

(Битие 1:11, 12, 21, 24, BG1940).

Навсякъде в съвременната биологична картина наблюдаваме строга прекъснатост между видовете на растенията и животните. Няма „промеждутъчни“ видове, а само строго отделни форми. Тогава къде са „междинните“ форми? Ако съществуваше в природата еволюционен закон за произлизане на един вид от друг, тогава трябва да открием в биологичната картина стотици милиони преходни форми. Да, трябва да ги открием, но не ги откриваме, защото ги няма в съвременната биология. Еволюционистите заявиха, че със сигурност ще намерят „междинните“ форми в земните пластове, в палеонтологията, във вкаменелостите, там, в подземния архив. И оттогава вече повече от двеста години разкопават земята. Но колкото и дълго да търсят и да преобръщат земните пластове и колкото и дълбоко да достигат, не могат да намерят стотиците милиони „промеждутъчни“ форми. Не намериха дори и един „междинен“ вид, като че ли този резултат заприлича на „разграбен“ архив. Освен това навсякъде констатират точно обратното – същата непреходност на формите и видовете, навсякъде все тази строга прекъснатост между видовете на растенията и животните, както е записано в Библията. Ето какъв извод направи за „разграбения“ подземен архив един от световноизвестните еволюционисти *Томас Морган (1866–1945)*, който пише в книгата си „Еволюция и адаптация“ (1925):

„В целия период на човешката история ние не познаваме един-единствен случай на трансформация от един основен вид в друг. Може да се твърди следователно, че на десцендентната теория (теория за произхода) ѝ липсва най-съществената характеристика, за да бъде поставена на научна основа.“

Докато науката в някои периоди от своето развитие е допускала грешки, после се е коригирала и променяла, то Библията никога не се променя, защото никога не греша. Нейният Автор е **„същият и вчера, и днес и завинаги“** (Посл. към евреите 13:8, SPB), **„в Когото няма изменение или сянка на промяна“** (Посл. на ап. Яков 1:17, СИ).

Научните открития в археологията доказаха по безспорен начин историческата достоверност на всички изследвани библейски факти и събития, удостоверяващи с фактологическа прецизност истинността

на Библията. Ето какво пише т.нар. съвременно светило на археологията – проф. Драго Обрадович в книгата си *“Археологията потвърждава Библията”*:

„Ако правилно използваме археологическите факти, ние ще се радваме на познанието, че Библията не е просто колекция от легенди, а абсолютно точен доклад за историческите личности, отговорили на Божието откровение.

Християните, чиито убеждения се основават на Библията, са благодарни за предоставената им от археологическите разкопки помощ – днес това са експонати, изложени пред най-широка публика в много музеи по света, артефакти, описани и обяснени в хиляди проучвания и книги. Тези находки укрепват и потвърждават християнската вяра и усилват доверието в автентичността и точността на библейския доклад.

Археологията наистина потвърждава Библията!“

*(проф. Драго Обрадович,
директор на Института по археология
и библейски науки в Хърватия.)*

Освен това **точността на библейските прогнози**, които винаги са се изпълнявали именно, както са предсказани, е също много силен аргумент, който ще ни помогне да поставим доверието си върху най-великата книга за всички времена – Библията.

Затова съм сигурен, че всеки непредубеден ум ще признае по безспорен начин, че може да е истински само този отговор, който е основан на вечната Истина – Бог; само този, който ни е представен в Библията като мярка за истина. Това е и гаранцията, че отговорът на най-важния въпрос, а именно – какъв е истинският смисъл на живота, е правилен, точен и единствено истински.

Ето, вижте колко ясно и точно го е казал професор, доктор на теологичните науки, Теодор Левтеров, от американския университет „Лома Линда“, Калифорния:

„Библията е гарантиран източник на познание за Бога, прецизен критерий и точна мярка за абсолютна истина, защото Авторът ѝ е самият Бог, а както всички знаем, че Той е абсолютната, вечна и разумна Истина.“

Всичко друго, което не е основано върху Библията, е пожелания, мечтания, умотворения, умозаклучения, философски съчинения и най-различни мнения.

„Признавам, че величието на Свещеното писание ме изпълва с учудване. Колко са нищожни философските съчинения в сравнение с Библията.“

(Жан-Жак Русо, 1712-1778)

Човешките отговори са слаби, недостатъчни и не ни удовлетворяват или не ни водят до някакви ясни концепции, докато Библията като непогрешимо Слово на Бога може да ни даде удовлетворителни отговори на всички тези въпроси. Затова, драги познати и непознати читатели, ние поставяме стабилно доверието си върху Библията.

„Има книга, в която всичко е казано, всичко е решено... Книга безсмъртна, книга вечна, книга свята. Целият прогрес на човечеството, всички успехи на науката се заключават само в по-голямото проникване в тайнствената дълбочина на тази Божествена книга – Библията – съзнанието на нейните живи, вечно необходими души.“

(Висарион Г. Белински, 1811-1848)

Истинността на Библията е свързана с нашата съдба, с нашия смисъл на живота. Ако тази свята книга не е истината, всичките 2,5 милиарда християни са измамани и следва да я изоставят – както нея, така и християнството. Но ако тя е истината, тогава какво ще бъде отношението ни към нея?

Отношението ни към Библията е решаващо за бъдещия ни живот. От степента на възприемане на ученията ѝ зависи вечната ни съдба. Ето защо съкрушеното сърце на Майкъл Фарадей се гърчи под тежкия житейски факт със сърцераздирателно съжаление:

„Наскърбен съм, съкрушен съм, като гледам как хората гинат и блуждаят в тъмнина, при все че имат тази благословена книга – Библията, която може да бъде сигурен пътеводител.“

(Майкъл Фарадей, 1791-1867)

Ето какво е отношението на *Александър Пушкин (1799-1837)* към Библията:

„Аз мисля, че ние никога няма да дадем нещо по-хубаво от Библията. Тя е всесветска. Тя е единствената книга в света, която съдържа всичко. Моите деца ще четат заедно с мен Библията в оригинал на славянски. Аз сам ще ги обучавам в това.“

Нейната цел е силното влияние върху характера – да преобрази човека в добър и благороден.

„Цялото Писание е боговдъхновено и полезно за поука, за избличение, за поправяне, за наставление в правдата; за да бъде Божият човек усъвършенстван, съвършено подготвен за всяко добро дело.“

(Второто посл. към Тимотей 3:16, VBG).

Чудното е, че тя постига това с всеки, който го поиска, защото тя не е само надежда, а и стабилна и непоклатима сила за спасение от злото.

Всичко това ни мотивира всеки ден задълбочено да дълбаем в най-голямата съкровищница - Библията.

„Аз не зная под небето друга книга по-могъществена от Библията... Там, където Библията се чете и знае, злините са случайни, а добродетелите – трайни и постоянни спътници на живота. Учудвам се, че тази Книга много малко се чете и знае у нас – не само от миряните, но и от духовниците.“

(Иван Вазов, 1850-1921)

Друг източник на богопознание е съвестта. Тази функция на мисленето и интелекта е основен елемент на нашия дух. Забележете, че тази способност на вътрешното ни естество, която ни казва кога сме постъпили правилно и кога – неправилно, никъде не присъства в представителите на растителния и на животинския свят. Те не са одухотворени същества, затова и при тях липсва нравствен кодекс (съвкупност от морални норми и представи за доброто и злото). Съвестта е Божият глас в човека и Бог работи чрез нея с нас. Тя ни говори истината, насочва ни морално, посочва ни правилните решения, тя ни води до Бога.

„Две неща изпълват душата ми с възхищение и с постоянно възраждащ се респект, растящ толкова повече, колкото по-често мисълта се връща и насочва по-пълно към тях – звездното небе над мен и моралният закон вътре в мен.“

(Емануел Кант, 1724-1804)

Пети основен източник на богопознание е Божията промисъл (Провидението) – висша ръководна сила, промисъл, която предвижда, ръководи и направлява света, като го закриля. Сигурен съм, че всеки човек, когато е имал непреодолимо препятствие в живота си, е усещал как изведнъж става внезапен обрат. Може би не винаги или не веднага можете да си обясните напълно причината и начина, по който всичко си е дошло на мястото, но след време, като погледнете назад, сте сигурни, че това е най-доброто, което е можело да стане. Понякога правите много смислени неща, дори всичко, както трябва, организирате всичките си сили, но се оказва, че не са достатъчни, и точно в това безпомощно състояние долавяте някаква сила, някакво присъствие, което го насочва към добрия резултат. Няма нищо случайно. Дори сякаш чувствате, като че ли някой стои до вас и се грижи, бих казал, и ви обича, като аранжира живота ви по най-добрия начин. Точно това е всевишното провидение. Висша справедлива намеса на Висшия разум, за да запази човека за по-големи и полезни работи. Няма нищо случайно. Дори това, че четете тази книга не е случайност. Може би Провидението Ви е запазило живота до сега, за да откриете причината, за която сте призовани в съществуване от вечността за вечността.

Друг източник, чрез който Бог ни се открива, е **влиянието на посветените хора**. Те с радост вървят към целта и осмислят живота си, който им дава много добри плодове. Променените хора не се преструват, те наистина са нови хора, защото вече живеят много по-стойностен живот. О, познавам много такива. Ако Бог им е помогнал и е направил това с толкова много хора, може ли да го направи с мен и теб? Бог може да ни промени, но само ако Му позволим.

Не пропускай важния момент, когато видиш около себе си верни християни, на които ясно си личи, че са били с Христос, че постоянно се стремят да живеят по най-добрия начин, приближи се до тях, позволи техният пример и влияние да ти въздействат. Ще споделя с вас само, че този източник на богопознание – влиянието на хората с променен характер, на посветените хора, каквито преди всичко бяха например моите родители – е мощен, силен и устойчив фактор, изиграл много силна роля както в моя живот, така и в живота на моя роден и многоуважаван брат Божидар относно връзката ни с Бога.

Последният източник на богопознание, който ще щриховам съвсем накратко, е **личният опит**. В живота си постоянно се впечатлявам от Божиите характерови качества, доловени и напипани от природата, Библията, съвестта, Провидението и влиянието на посветените хора, но съм се докоснал най-нежно до Бога чрез преживените чудни опитности с Него. Бог не е единак, не е sameц по природа. Точно обратното – Животодарителят е щастлив, когато създава разумни същества, приличащи на Него, с които да постоянно да общува. Той е активна комуникативна личност, която с интерес очаква да Му споделим нашите преживявания и проекти. Бог изключително много ни обича, затова е обещал, че ако Му се доверим и Го обикнем, ще видим божествената Му любов към нас, изявена в живота ни. От тези взаимоотношения ние все повече Го опознаваме и се приближаваме до Него. Бог иска чрез личните ни опитности да събуди в нас желанието ни към красивото, възвишеното, смисленото, истинското и вечното. Тук няма да ви свидетелствам за моите опитности или на други искрени приятели, но ще ви предложа най-добре сега да отворите широко сърдечната си врата за Бога и веднага да стартирате личната си колекция от опитности с Него.

Оттук изводът е, че Бог е познаваем. Въпреки че богопознанието е най-висшето познание, веднага трябва да уточним, че не е възможно за нас, хората, напълно да обхванем неограничения Бог с ограничеността на нашия ум. Човешкото мислене не е безкрайно и безгранично, то е ограничено в своите възможности. Ако можехме напълно да обхванем същността на Бога, Той нямаше да е Бог.

6. ЗАЩО СМЕ ТУК?

Най-важният въпрос – какъв е висшият смисъл на живота, се състои от две неразривно свързани части: **универсална** и **лична**. Първата част е за **всеки** човек, който се е родил или ще се роди на синята планета. Затова може условно да я определим като универсална част или като универсален план. Докато втората част е лична. Тя е индивидуална, конкретна, точно за определен човек.

В тази глава ще разгледаме първият план – универсалният. А в следващата ще започнем с втората част – личният план.

Универсалният план за живота ни е основан върху главната цел на живота.

**„Ако искаш да живееш щастлив живот,
обвържи го с цел, а не с хора или предмети.“**

(Алберт Айнщайн, 1879-1955)

Докато мисълта не се съчетае със стремеж към определена цел, не може да бъде градивна. Живот без цел е само съществуване и оцеляване, гравитиране, без път и посока. Но живот с истинската главна цел е смислен, пълноценен и истински.

**„Истинското предназначение на човек е
да живее, а не да съществува.“**

(Джек Лондон, 1876-1916)

„Да определиш целта си е в началото на всяка победа.“

(У. Климент Стоун)

**Защо, за да има животът ни стойност,
първо трябва да има ясно определена цел?**

Целта отговаря на въпроса „къде“ – къде сме се устремили, къде отиваме. Но целта не е само посоката, а и очакваният, желаният резултат. Само където има процес с цел може да търсим смисъла му и обратно, при процес без цел е невъзможно да търсим смисъл, защото хаосът (процес без цел) е безсмислица, противоположна не само на смисъла, но и на реда и на живота. Как, ако нямаме цел към нещо, искаме да открием смисъл в постигането на целта му? За да търсим смисъл в нещо, то задължително трябва да има цел. Без цел човешкото съществуване е лишено и от смисъл, както и всяко нещо, лишено от цел, е безсмислено. Следователно, ако на живота ни липсва цел, също е безсмислен. Ако не знаем коя е главната ни цел в живота, е невъз-

можно да я постигнем. Нещо повече, не всяка главна цел, а единствено и само истинската главна цел съдържа истинския смисъл на живота.

Коя е главната цел на живота ни?

Нека в началото да отбележим някои основни характеристики на главната ни цел в живота. Истинската главна цел е една, ясно определена за всички. Тя е прогресивноустойчива величина, постоянно преследвана, винаги присъстваща, през целия ни живот, навсякъде и във всичко. Главната цел има подчертан приоритет, тя е най-важната, защото е с водеща роля в системата от второстепенни цели.

Докато за произхода на видовете Дарвин се опитва да отговори, то на въпроса „Защо сме?“, „Защо съществуваме?“, „С каква цел сме тук?“, не може да отговори нито той, нито науката, нито човечеството. А да не питам за въпроса „Къде отиваме?“ Науката само отчасти отговаря на въпроса „как?“. За съжаление човешкото познание, колкото и да е напреднало, не е в състояние да отговори по научен път дори и на основните въпроси на живота, защото нашите знания, предположения, хипотези, наблюдения, пресмятания и догадки са относителни, променливи и явно... погрешни. В най-добрия случай те могат да се докоснат до някоя искрица от истината и да отговорят частично само на ограничен кръг от въпроси. Затова е невъзможно да открием целта и смисъла на живота в марксистко-ленинската социология и философия, нито в популярната психология, а най-малко в „научния“ комунизъм или „дивия“ капитализъм. Но, ако искаме да разберем, защо сме се появили на нашата синя планета, трябва да започнем с вечните истини на Бога. Необходимо е да поставим стабилно доверието си върху Библията, която дава истинския отговор на въпросите „Защо сме?“, „С каква цел сме тук“, „Какъв е смисълът на живота ни?“. Не само защото нейният Автор е абсолютната Истина, а защото Той е и нашият Автор, нашият Източник на живота. Бог ни е създал с ясно определена цел и точен смисъл, като очаква от нас да проявим интерес към тях, да ги оценим и своевременно да ги изпълним с мотивация, ентузиазъм и истинско съдържание. Ако разрешим на Библията сама да говори (това е най-добрият, най-лесният, най-точният и най-бързият начин), тя сама обяснява ясно Божията цел за твоя и моя живот.

„В Христос откриваме кои сме и за какво живеем. Много преди да чуем за Христос..., Той ни избра и ни определи да живеем за Негова слава, част от цялостното Му намерение, което осъществява във всичко и във всички.“ (Посл. към ефесяните 1:11,12, Msg).

Да, това е главната цел на живота ни, много ясно посочена, но същевременно и най-кратко и най-общо определена. Също както и примерът в края на четвъртата глава, където отговорът на въпроса „къде

живееш?“ беше “в галактиката Млечен път“. Вече се досещате, че няма да спрем дотук, а веднага ще продължим по-напред, докато достигнем до „точния адрес“.

Като начало да започнем с изводите от горе цитирания библейски текст:

Първият извод е, че само в Христос откриваме кои сме и за какво живеем, какви са целта и смисълът на живота ни. Няма друго място освен Христос, където може да открием защо сме създадени, с каква цел сме тук, защото без Бога животът няма смисъл!

„Ако не приемем, че Бог съществува, въпросът за целта на живота е безсмислен“ (Бъртранд Ръсел, атеист)

„Да бъдеш религиозен, означава да си намерил отговор на въпроса какъв е смисълът на живота.“

(Алберт Айнщайн, 1879-1955)

Никой не може да каже какъв е смисълът на живота освен религиозния човек, защото само той може да твърди, че Този, Който го е създал, може да определи коя е целта и кой е смисълът на неговия живот. Аз не съм се самосъздал, за да кажа на себе си с каква цел съм го направил.

Вторият извод е, отговор на въпроса: **От къде съм дошъл тук, на тази планета?**

Пръв Създателят ти е помислил за теб! Много преди да бъдеш заченат от родителите си, ти си бил предвиден в Неговия план. Ти си мисъл, произлязла в небесната Вселена, извикана в съществуване от вечността за вечността. Благородният ни произход е от Бога, Който е положил вечността в сърцето ни. Именно от вечността сме дошли на тази планета. Създадени сме от върховния Разум на Вселената. Ние сме божествена мисъл планирана и призована в съществуване. Това е божествена мъдрост. Позволете ми да погледна в страни и да е сравня с нашата, човешка мъдрост. Тя твърди, че сме резултат от случайно движение на материята в космическият хаос, или от големия взрив, от еволюиралата маймуна, която се люлее на опашката и си показва зъбите. Резултатът от това сравнение е очевиден несравним и затова коментарът е излишен.

Ти си жив, защото Господ те е искал. Не забравяй, че си избран от Бога! Той е предвидил уникалността ти като личност. Бог мъдро е планирал всичко, като не е оставил дори и най-малката подробност на случайността. В живота ни няма нищо случайно или произволно, а всичко има конкретна, точно определена цел. Няма случайни раждания и случайни хора!

„Ти си роден оригинал - не умирай копие!“

(Джон Мейсън , 1909-1984)

Третият извод е, че от горе цитирания текст разбираме, че сме създадени от Бога и за Бога. Целта на живота ни е „да живеем за Негова слава“. Това е мъничка частичка от целта на глобалния план на Универса, която се осъществява във всичко и във всички.

Това не е единственият текст, има и други текстове в Библията, които гласят същото. „**Кои то сътвори х за слава та Си**“ (Исаия 43:7, РИ ББД). Няма никаква друга причина да си тук, освен да си за Божия слава.

Във Вселената има Творец и творение. В израза слава се включва тяхната взаимовръзка, която е една от големите цели на Създателя – творението да бъде радостно и щастливо. А от друга страна на същия този процес са възхвалата и радостта, които творението доставя на Твореца от благодарност за получените щастие и благословения. Или по-кратко казано: Божията цел е „да изяви в пълнота Своята слава“, а нашата цел е „да се радваме в Бога с цялото си сърце“, т.е. да Го прославим. „Да бъдеш щастлив в Бога“ означава да Го прославяш. Бог е най-богатият източник на щастие от всичко друго в света. **Затова е създадал хората – за непознато и изключително щастие.** По този начин Той се превръща в най-висша ценност в живота им.

Тук веднага трябва да уточня, че не става въпрос за това „щастие“, което завършва в гроба, а за истинското щастие, което удовлетворява живота ни и ни дава сигурна и стабилна надежда и отвъд смъртта. Без истинското щастие, което е над нашето съществуване, животът ни, освен че е недостатъчен и непоносимо тежък, си остава ограбен откъм смисъл и най-вече – нещастен.

„Понеже всичко, абсолютно всичко, горе и долу, видимо и невидимо... всичко бе създадено в Него и открива своята цел в Него.“

(Посл. към колосяните 1:16, Msg).

Някои предпочитат да живеят за своята си слава. Искат да влязат в историята, искат много години след тяхната смърт, а ако може и завинаги, да се говори за тях. Те много се надяват един ден техният роден град да носи тяхното име, улица по възможност в централната част или поне един паметник в градската градина. В краен случай една паметна плоча да напомня коя велика личност е живяла в този дом. Ако това е главната ни цел в живота – да бъдем запомнени в историята, да оставим някаква земна слава, ако всичките ни усилия са били насочени към тази кратковременна, преходна и късогледа цел, много недостатъчна за един цял живот, тогава със сигурност сме пропуснали непреходния висш смисъл на живота, защото издигането на собственото ни его определено ни унищожава.

„Егоистичният и безпътен живот без висша цел и непреходен смисъл, без ясна посока, която води към вечността, е празен живот, носещ досада и смут в душата.“

(патриарх Неофит Български)

Любовта на Бога ни разкрепостява от нашето голямо „Аз“, за да Го познаваме и завинаги да Го почитаме.

Защо да прославяме Бога?

Божията слава е несравнима. Библията докладва в *Пс.29:1,2*, че Бог е славен във всичко, а не само в нещо. За разлика от Него, гениите са хора с велики познания и умения в определена област от живота ни. Например Пабло Пикасо (1881-1973) е гений на съвременното изобразително изкуство, Йохан Себастиан Бах (1685-1750) е немски композитор и клавирен майстор, признат за един от най-великите гении в световната музикална история. Гениалният физик, математик и велик астроном Исак Нютон (1643-1727) е наречен по-късно „украсата на човешкия род“. Колкото и да са велики тези гении, те се развиват в една или няколко научни области – една, две, девет, но не може някой да е велик във всички области на живота. Учените не създават природни закони, а само ги откриват. Освен това славата им е резултат от колективни усилия, придобита и взаимствана. За разлика от тях Бог е мултифункционален (поливалентен), защото всяка Негова гениалност е абсолютна във всяка област от живота. Това е напълно естествено, защото Той не е откривателят, а Създателят на творението и Законодателят на природните закони. Затова Той изисква от нас да не величаем, да не славим и да не се покланяме на никой друг, освен на Животодарителя, Който създава силата, славата и е изворът на всяко благословение.

Да Го прославяме, като с радост показваме Неговото върховенство във всяка област на живота.

Творението е друго основание, че Божията слава е несравнима с нашата. Величието на Твореца на Вселената недвусмислено и убедително се отразява в творението. Ето защо *Библията* казва в *Псалм 19:1*: „**Небесата разказват славата Божия...**“. Когато вечер, докосвайки с поглед трепкащото звездно небе, усещате онова невероятно чувство на радост и неописуемо възхищение, които идват от истинската реалност, от вечността, които ни напомнят за съществуването на далеч по-велико съвършенство и слава, тогава разбираме нещичко от необятността на Вселената. Затова и не можем да преброим звездите – виждаме само една нищожна част от видимия Универс. Освен това Космосът е постоянно увеличаващ се. Появяват се нови планети, звезди, галактики. А ние можем ли да създаваме галактики, звезди? Дори една-едничка жива клетка не можем да направим, ние дори не можем

да отидем до края на нашия дом – нашата галактика. (Но можем да направим друго – да отдадем повече слава на творението, отколкото на Твореца, Който единствено я заслужава.) Затова правим и извода, че Божиата слава е несравнима с нашата. Бог заслужава да бъде прославен, затова ще прославяме величието на Твореца.

Друго основание е, че славата е атрибут на Бога. Той не се нуждае от някого, от някъде и от нещо, за да я вземе и да я притежава. Славата Му е иманентна (вътрешноприсъща).

Неговата слава е несравнима и единствено Той е достоен за прослава, е фактът, че славата Му е самоопределена, самопричинена, самоизразена. Той я проявява, когато иска, където иска и както иска.

Следващото основание да Го прославяме, е, че Бог е изключително постоянен, принципен и последователен. За разлика от нас, хората, които сме „на периоди“ и често казваме „днес не ми е ден“, „нямам настроение“, Бог е изключително постоянен, принципен и последователен. Това е Неговата най-велика добродетел. Той дава еднакво дъжд и слънце на добрите и недобрите. Непознавайки Божиите принципи и характер, някои привикват с Неговата благодат и я приемат за безусловна даденост, мислейки, че Той е длъжен да им я дава. Това е причината да не я ценят. Бог е социален, любвеобилен, даващ и подаряващ, защото Неговото естество е любов. Има ли нашият Бог уникална неповторима слава?

Списъкът с основанията да живеем за Божию слава е безкраен, но искам съвсем накратко да отбележа още няколко. Творецът на Всемира е вечен, безначален и безкраен, Който е единствено безсмъртен. (1 Посл. Тим. 6:16)

Как във всекидневието ни да живеем за Негова слава?

Да Го славим във всичко. (1 посл. към коринтяните 6:19,20, СИ): **„Прославете Бога в телата си.“**

Четем в Първото посл. към коринтяните 10:31: **„Ядете ли, пиете ли, вършите ли нещо, всичко вършете за Божиата слава“**. Тук Библията ни занимава с детайли за ежедневни неща, което означава, че дори и в най-дребните неща мисълта за прославяне на Бога трябва да е водеща.

Мойсей искаше повече и получи повече. **„Господи, моля Те, покажи ми славата Си“**. (Изход 33:18-20, VBG). Ще видим достатъчно от Божиата слава. Бог ще ни покаже точно толкова от Неговата слава, колкото желаем и колкото сме готови да видим. Какво всъщност видя точно Мойсей? Никой от нас не знае. Но знаем най-важното, което Бог Му

каза за Себе Си, записано за хилядолетия напред, за да достигне до нас и за бъдещите поколения след нас.

„Господ премина пред него и прогласи: Господ, Господ, Бог жалостив и милосърден, дълготърпелив, многомилостив и верен, Който пази милост за хиляди поколения, прощава беззаконие, престъпление и грях...“

(Изход 34:6-8).

Или с други думи Бог Му каза: Ето я Моята слава – Моят характер. Цялата Ми слава е Моят характер.

Божията слава е Божият характер, вложен в Исус Христос. Най-пълната проява, изявление на Божията слава е Исус Христос. *(Ев. от Йоан 1:14)*. Той е **„сияние на Неговата слава и отпечатък на Неговото същество“**.

(Посл. към евреите 1:1-3).

Колкото повече от Христос има в живота ми, толкова повече от Божия характер присъства в живота ми. Божията слава е в твоето и моето сърце, ако изграждаме добродетелен, богоподобен характер.

„Най-важната цел в живота ни трябва да бъде духовното ни усъвършенстване.“

(Сократ, 469-399 пр.н.е.)

„Божията мъдрост... е вкоренена в Неговите цели... Това не е ново послание, а е по-скоро като старото – каквото Бог е определил като начин да извади наяве Неговото най-добро в нас.“

(1 Посл. към коринтяните 2:7, Msg).

„Докато се изобрази Христос в нас“

(Посланието към Галатяните 4:19).

Главната цел на живота много точно е описана от чешкият педагог Ян Амос Коменски, в книгата му „Великата дидактика“:

„За всеки един от нас тук е отредено троен живот и тройно място за престояване – майчината утроба, земята и небето. Първият живот е подготовка за втория, вторият за третия, а третият е сам за себе си.“

И наистина, първият етап започва със зачеването и продължава девет месеца. Когато се намираме в майчината утроба, там изграждаме тяло с необходимите органи и системи, които ще са ни нужни в следващия етап. Той започва с раждането ни и завършва със смъртта ни – етап, когато трябва да изградим богоподобен характер, който ще ни е необходим в третия етап. Последният започва с края на земната история и продължава до безкрай във вечността. През него изучаваме, изследваме безкрайните творения, силата, мъдростта и любовта

на великия Разум. Този етап няма край, той е завинаги, при него няма смърт, нито болест, нито зло.

Ако не изградим тяло в първия етап, не може да преминем във втория. Ако във втория не изградим богоподобен характер, не можем да преминем в последния етап. Следователно, този живот е подготовка за следващият. **Главната ни цел е да опознаем Бога, за да изградим богоподобен, добродетелен характер, с който да Го прославим.** Затова сме се родили, затова сме дошли на този свят. Това е и универсалният план на Бога за живота на всеки човек.

Бог е могъща творческа сила и уникална творческа личност. За него е върховно удоволствие, възвишена радост и пълно щастие да твори разумни създания, които да приличат на Него, с които да общува и обича – това е натурата (естеството) Му.

Целта на човешкия живот преди всичко е да опознаем Бога. Ако изживеем целия си живот, без да опознаем Твореца, Животодарителя, Исус Христос – Спасителя, това може да ни струва живота. По-точно със сигурност ще ни струва най-скъпото. Може да сме живели сто и повече години, но напразно сме живели, пропилили сме живота си, изгубили сме всичко, ако сме пропуснали най-важното, съдбоносното – да опознаем Създателя си.

Основата на добродетелта се корени във вродения стремеж на човека към усъвършенстване, а нейната първооснова е у Бога – в Неговата любов, доброта и святост.

Точно това четем и в *Посланието към филипяните 4:8*:

„Мислете за всичко, що е истинно, що е честно, що е справедливо, що е чисто, що е любезно, що е добродетел...“

Добродетелта е съвкупност от всички нравствени християнски ценности в името на доброто, извършвано от любов към Бога и човека. Тази нравствена любов е сърцевината на всяка добродетел.

„Добродетелта е такова постоянно състояние и разположение на човешкия дух и човешката воля, при което човек винаги желае доброто и при възможност го осъществява“.

(проф. д-р Г. Пашев)

„Защото сме Негово творение, създадени в Исус Христос за добри дела, каквито Бог отнапред е определил да вършим.“

(Посл. към ефесяните 2:10).

Затова трябва да се стремим към такъв добродетелен живот, който прославя Бога. Отговорът на въпросите защо сме създадени, защо съществуваме е **да опознаем нашия Творец** и Спасител, Който най-много ни обича, за да пребъдваме с Него завинаги, като изградим христоподобен характер, да станем не просто уравновесени личности, но да

приличае на Исус, да се стремим към Неговите ценности и приоритети, да живеем съвестен живот с много добри отношения на чистота, истина и любов с всички хора, в който да вършим истински справедливи, добри дела **по най-добрия начин**. Такава личност с такъв характер е невъзможно да е резултат от еволюирала маймуна, защото човекът не е само одушевено същество с тяло, чувства и емоции. За разлика от представителите на животинския свят, той е и одухотворено същество. Човекът има способността да осмисля, анализира, самоконтролира, да управлява самосъзнанието си, да задава въпроси, нравствено да се развива, духовно да се усъвършенства и извисява, да се вслушва в съвестта си. Ето защо сме създадени. Това е универсалният план на Създателя за живота на всеки човек.

Целта е върхът, резултатът, към който се стремим – опознаването на Бога, за да изградим богоподобен характер и поведение, които не се нуждаят от реклама, а са естествен резултат на живот, повлиян от Христовия пример, който е съвкупност от християнските ценности.

От наименованието им разбираме, че те са етичните принципи, които изграждат ценностната система на Исус Христос. Точно това са качествата на Неговия характер и точно тях Той очаква и в нашия характер.

Библията в *Посл. към галатяните 5:22-23* ни докладва, че Христос дойде на нашата планета, за да ни изяви Божия характер, който е палитра от най-важните качества във всемира – християнските ценности. Тези нравствени идеали на християнството са: **вяра, надежда, любов, радост, мир, дълготърпение, благоразумие, милосърдие, състрадание, вяроност, кротост, себеобуздание, твърдост, благочестие, смиреност, уважение, толерантност, взаимопомощ, себеотрицание, пожертвувателност, добротворчество, святост и др.** Ценностите са предназначени сами по себе си да са неизменна част от човешкото битие, затова ги откриваме в основата на човечеството. Тези принципи и идеали придават пълнота и смисъл на живота ни, като разкриват и охарактеризират човешката ни същност. Моралният кодекс на европейските общества е създаден от християнството и неговите ценности.

Вярата е отправна точка към смисъла и осмислянето на живота. Тя е не само убеждение, доверие и сигурност в Бога, но и духовно състояние, което ни мотивира към изграждането на по-добър живот. Вярата в Христос е почвата – основната добродетел, в която да посеем семената за надграждане на останалите добродетели. В практически аспект вярата като добродетел е свързана с обновяването на ума и сърцето с това ново, прекрасно духовно начало. Дълбокият смисъл на вярата в Бога е опит, придобит посредством личното ни съобразяване с Неговите повеления и законите на Вселената, което има нравствен характер,

защото присъствието на Бога в живота ни е съдбоносно следствие от вярата ни. Ако решим да не се съобразяваме с повеления, правила и закони, тогава вярата си остава безнадеждно мъртва, а след това и... ние, защото в отношенията ни към Бога и хората действията, които извършваме, потвърждават или отричат нейната истинност.

Затова само **в истинската вяра в истинския Бог може да се намери истинският смисъл на живота.**

Вижте колко точно го е казал *Лев Николаевич Толстой (1828-1910)*:

„Вярата придава на краткото човешко съществуване безкраен смисъл. Смисъл, неунищожим от страданията, от лишенията и смъртта. Само във вярата може да се намери смисъл да се живее. Вярата е знание за смисъла на живота.“

Няма нищо по-важно, по-трайно и по-достойно от искрената вяра в Бога.

„Всеки християнин трябва да изповядва, че никому от смъртните човеци не се е удало да измисли и още по-малко да достигне до онази висота на нравствено чувство и живот, които се съдържат в учението на Христос. Не можем да не почувстваме, че то не е от този свят. Бях на 38 години, търсех велик идеал. Тогава взех Новия завет, който дотогава не бях чел. В него намерих този идеал.“

(проф. Пирогов, 1810-1881)

Христос ни показва образцов, идеален начин на живот както в мъдрите Си учения, морал, етика, така и в Своите действия. Веднага правим уточнението, че няма идеални хора, само Христос е идеален. Затова Той е нашата главна цел в живота, към която се стремим. За да пребъдвате винаги с Него, е необходимо да опознаем божествения Му характер, като станем притежатели на безценните християнски ценности.

Когато се стремим към тях и се усъвършенстваме във всяко добро нещо, ние постепенно ще се приближим до истинския Идеал, до най-великата Личност за всички времена – Христос. Докосвайки се до Неговото естество, ще усетим безкрайната Му любов към нас и желанието Му да бъдем вечно в хармония с Него.

Целта на човешкият живот е, докато опознаваме Бога, едновременно, в движение, да се стремим да изградим съвършен характер.

**„Бъдете съвършени,
както вашият небесен Баща е съвършен“.**

(Ев. от Матей 5:48, SPB).

Възможно ли е постигането на тази цел?

На всички ни е кристално ясно, че въпреки огромното ни желание да бъдем съвършени, както е съвършен Бог, това е невъзможно, защото злото постоянно ни спъва, задържа и дърпа назад. Но също така

на всички ни е напълно ясно, че ако се стремим към Божието съвършенство, ние все повече ще се приближаваме към великия Идеал. Така постепенно ще станем притежатели на християнските ценности, които ще произведат истинските добри дела, които ще вършим по-най-добрия начин.

Истината е, че тази прекрасна цел – изграждането на богоподобен, добродетелен характер – не можем да постигнем, дори да организираме всичките си лични сили. Но добрата новина е, че има стопроцентов, сигурен начин да станем успешни участници в този универсален план като притежатели на християнските ценности, с които да изградим богоподобен характер. И този начин е не само правилният, но и единственият, както и истината е една, когато е гарантирана и основана от Библията. Въпросът е: кой е този начин?

Единственият път за изпълнение на универсалния план за живота ни е БОГ. Може би някои от нас ще се учудят защо точно Бог и защо само Той е единственият начин за успешно и победоносно духовно развитие? Нима подценяваме ролята на изкуството, културата и образованието в духовното ни изграждане и усъвършенстване? Защо е невъзможно да изпълним целта на живота си, без помощта на Бога?

Ролята на изкуството, културата и образованието в духовното ни изграждане и извисяване е безспорна. Но само тя, без влиянието на Бога е твърде недостатъчна. На всекиго от нас до болка ни е позната ситуацията, в която твърдо сме решили да направим поредната смела крачка за нашето духовно възраждане и развитие, но и с колкото добри намерения да сме стартирали, не можем да стигнем до успешния финал поради най-различни причини, обективни или субективни. Колкото и опити да правим, колкото и допълнително да се мотивираме, защо все така неуспешно се получава? И това може да се повтаря цял живот, докато стигнем до извода, че нашата човешка сила е слабост, тя е недостатъчна. Тя ще ни помогне донякъде, но „донякъде“ означава „доникъде“. Да, ние наистина имаме желание за доброто, имаме желание да изградим богоподобен, добродетелен характер, искаме да намалим недостатъците си, лошите навици, пороците, имаме желание да увеличим добродетелите си, да култивираме християнските ценности, но нямаме достатъчно сила за това. Непостоянството и слабостта са нашата природа. (Ако някой се съмнява още, нека опита сам.)

Ако най-лесното нещо в живота е да приемем Бога, то най-трудното е да победим себе си, по-точно да преборим и да победим недостатъците си.

Тези недостатъци, тези злини са като плаващи пясъци, а от усилията ни да се измъкнем от тях само потъваме по-дълбоко. Единствено само някой отвън може да ни извади от тази опасна ситуация. Невъз-

можно е да изпълним сами целта на живота си, без помощта на Бога. Надявайки се на себе си, човек ще се сблъска със своята немощ и ще установи по недвусмислен начин, че спътници на нашата природа са непоследователността, несъвършенството и безсилието. Надявайки се на Бога, човек непременно ще победи и ще види Неговото славно могъщество.

„Всичко, което е родено от Бога, побеждава света; и тази е победата, която е победила света – нашата вяра. И кой побеждава света, ако не този, който вярва, че Исус е Божият Син?“

(1Посл. на Йоан 5:4, 5).

Този библейски текст ни дава ясна увереност, че можем да победим света – злото в себе си, можем да отразяваме Христос. Въпросът е дали това е приоритета на живота ни, най-спешната цел, като смисъл на живота? Така както и за апостол Павел, беше най-важната цел. Той с дръзновение и оптимизъм заявява:

„За всичко имам сила чрез Онзи, Който ме подкрепя!“

(Посл. към филипяните 4:13).

В Библията (Посл. към ефесяните 3:20) е обещано, че със Своята сила, действаща в нас, Бог е способен да извърши безкрайно повече от това, за което Го молим или си представяме. Можем ясно и смело да заявим: само с помощта Му ще изградим богоподобен характер. Само с Неговото любезно съдействие и подкрепа ще изпълним Божият универсален план за живота ни. Това е единственият, стопроцентов, успешен начин. Само тогава ще сме живели истински, а не само да сме съществували и оцелявали в безлично-сивия световъртеж на живота.

7. КАК ДА РАЗЧЕТА КОНКРЕТНИЯ, ИНДИВИДУАЛЕН ПЛАН ЛИЧНО ЗА МЕН?

Най-важният въпрос за човечеството през всички времена – Какъв е смисълът на живота се състои от две неразривно свързани части. Първата е универсалният план за всеки човек, а втората част е конкретният индивидуален план лично за мен. В предната глава подробно разгледахме универсалната част от най-важния въпрос. В тази глава ще разгледаме индивидуалната част – **личното призвание**, за което сме създадени.

Критерии за откриване на предназначението ми

- Целта на призиванието ни е да сме в полза не само на себе си, но и на Бога, и на нуждаещите се.
- Призиванието е свято и не може да бъде в противоречие с Божествените принципи и повеления, отразени в Библията.

„Който ни е спасил и призовал със свято призвание...“

(Вт. Посл. към Тимотей 1:9).

Призиванието винаги е в унисон с главната цел на живота на всеки човек (да опознаем Бога, за да изградим богоподобен характер) или с други думи – Божият план лично към мен (призиванието ми) трябва да е в хармония с универсалния план на Бога за всеки човек.

- Бог те екипира с всичко, от което се нуждаеш, за да извършиш предназначението си. Творецът никога няма да поиска да посветиш живота си на задача, за която нямаш талант. От друга страна, способностите, които действително притежаваш, са ясен показател за това, което Бог очаква да направиш с живота си.
- Както богоподобния характер, който изграждаме тук, така и способностите, които развиваме, и уменията, които усъвършенстваме, ще бъдат адаптирани и използвани в новата, бъдеща действителност. Затова, няма смисъл да отделяме толкова много време за несъществени и маловажни неща, а да развиваме характера си, способностите и уменията си, защото ще са ни необходими и във вечността.

Характеристики на Божия конкретен проект за мен

Още преди да сме появили на този свят, още преди да са се появили нашите родители и прародители, дори още преди да е съществувала

нашата галактика, Творецът на Вселената е планирал да създаде нова планета, на която да призове в съществуване определен брой разумни същества, с конкретно, лично призвание (като съответно е определил период на съществуване за всекиго от нас). Не сме създадени безсмислени, без цел и посока, за да напълним поредната нова планета, без значение къде, какво, кога и как ще правим. Напротив, още преди да сме създадени, сме призвани от Животодарителя за специална роля, конкретни индивидуални задачи и съдбоносни каузи. Отговорното им изпълнение е смисълът на живота ни.

Призванието е комплекс от много специфични задачи, обединени в една или повече каузи, изпълнено чрез конкретни дарби.

Призовани сме от Животодарителя да бъдем активна част от тези каузи. Да, ние сме само част, а каузите са нещо много по-голямо от нас. Затова **изпълнението на призиванието е смисълът на живота ни.** Това е причината да се събуждаме всяка сутрин – да принесем скъпоценна стойност на света и да изразим благодарността си към Създателя, като всичко това същевременно ни доставя удовлетворение и щастие. Като пример само припомням една от благородните каузи на мегазвездата на световния футбол Кристиано Роналдо, който в призива си за даряване на кръв, само за няколко часа събра над 3 млн. последователи.

Първото, което правим за всеки нов електроуред, който купуваме, е да прочетем инструкцията му, за да разберем предназначението му. Така и в Библията, Инструкцията за човека, намираме главната цел на човешкия живот, в която е описан универсалният план за всеки човек – опознаване на Бога с цел изграждането на добродетелен, богоподобен характер, изпълнен с християнските ценности. А що се отнася за индивидуалното предназначение, за което сме призвани в съществуване, тогава е необходимо себеопознаване, самонаблюдение, самоконтрол, самоанализ, като по този начин събираме един по един елементите на пъзела, докато разчетем личната си инструкция. По този начин разбирам кой съм и причината защо съм тук. Това е конкретното призвание лично за всеки човек.

Всеки е създаден уникален оригинал, а щом е различен и неповторим, тогава и призиванието ни е различно и неповторимо. Всеки човек си има своята задача, своята мисия в живота. За всеки от нас Творецът има точно определен, индивидуален план с конкретни задачи и лични отговорности, които очаква да приемем с необходимата сериозност. Бог ни е създал уникални и неповторими с точно определени индивидуални цели, на точно определено място, в точно определено време. Библията ме уверява, че Създателят ми ще изпълни Своята цел за мен, разбира се, само ако се поинтересувам и се приготвя за тези отговорности. **Призванието – личният, конкретен план е Божият проект**

за мен. Това е конкретната причина и лична цел за мен за която съм създаден. Затова за мен първата лична задача (след главната цел на живота) е да открия кой е този индивидуален проект с конкретни лични задачи за мен и второ - да ги изпълня.

Интересното е, че винаги, когато започнем с разчитането на призванието си, което осмисля живота ни, забелязваме, че сякаш се изсипва една камара проблеми върху нас – липса на отговорност, мързел, безразличие, страх, неуравновесеност, гордост... Проблемите на злото, колкото и непреодолими да ни изглеждат, могат да бъдат изметени за миг, ако потърсим помощ от Центъра на доброто – Бог. Тогава цялата Негова сила се изправя в твоя и моя помощ, за да победим поредното препятствие, за да изпълним призиванието си. Съдбоносно е решението ни в този момент. Ще тръгнем ли сега смело напред и нагоре в разчитане на мисията си, или ще отложим, докато се оплетем до такава степен в проблемите, че да се откажем? Отговорът е за Бога, на Него отговорете, защото Той ви го е дал. Бог заслужава твоето най-добро. Той очаква да използваш възможно най-много това, което ти е дал.

Както всички знаем, успехът винаги е предхождан от постоянство. Особено когато си решил да направиш най-важното – да осмислиш живота си, като разчетеш и изпълниш предназначението си, тогава, ако постоянстваш, никой няма да може да те спре. Защото нямаш право да преминеш живота си, без да си разбрал какво очаква Бог лично и конкретно от теб, без да си открил какво е призиванието ти – тази индивидуална цел, тази конкретна лична задача, която е смисълът на живота ти.

Припомням, че животът ни не е наша собственост. Ние само носим отговорност как го управляваме. Нямам право поради лекомислено управление да катастрофирам тотално заради пороците си и да изгубя най-ценното, което притежавам. Ако животът беше наша собственост, тогава без проблем щяхме да имаме възможност да подарим на децата си допълнително по още няколко години от нашия живот. Но всички разбираме, че това е невъзможно: животът ни не е наша собственост, а наша отговорност.

Скъпоценният ни живот има точно определено призвание, което трябва да извършим в определеното време, на точното място и по най-добрия начин с необходимата сериозност и отговорност.

Аз никога не мога да бъда същия като теб, с твоята индивидуалност, както и ти никога не можеш да бъдеш същия като мен с моят специфичен характер. Бог е направил всеки от нас оригинал, без дубликат в света. Творецът много прецизно е конструирал твоето ДНК, за да те осигури с всичко необходимо за твоето призвание. Създателят на Вселената твори уникално и неповторимо. Твоята и моята уникалност е

в резултат на комбинациите на свързване на ДНК-молекулите. Вероятността да откриеш човек със същата комбинация е $10^{2\,400\,000\,000}$. (Ако трябва да напишем това число, ще ни е необходим хартиен носител с дължина 24 000 километра, ако всяка нула е само по сантиметър.) Това е безспорен научен факт и оттук неминуемо следва изводът, че не е имало, няма и не може да има никога друг същия като теб, със същата съвкупност от естествени заложби, таланти и дарби, които те правят уникален и неповторим. Затова не се сравнявай с другите, а бъди себе си. Бог те е създал да бъдеш себе си, защото само ти можеш да бъдеш теб. Това означава, че никой друг на тази прекрасна планета не би могъл някога да изпълни ролята на твоето призвание, която Бог е определил за теб.

Бог е планирал да се родиш точно ти, защото има едно много специално призвание за теб, което никой друг не може да извърши толкова добре, колкото ти и само ти можеш да извършиш по най-добрия начин. Ти и затова си призван по име да се появиш, точно тук и сега, за да изпълниш предназначението си. Библията ясно го заявява в Исая 43:1, НП:

„А сега така казва Господ, Който те е сътворил... и определил предназначението ти, ...призовах те по име ...“.

Единственият начин да опозная себе си и да открия целта и смисъла на живота ми, е да разбера Божиите очаквания и намерения за живота ми. Когато потърсим Неговото мнение и помощ в спешна ситуация, Той е обещал да ни помогне веднага, в момента. Но когато искаме да разберем Божията воля за нашия личен живот, за индивидуалната ни цел, за която ни е извикал в съществуване, тогава независимо колко сме любопитни и нетърпеливи, отговорът не идва на секундата. Той се получава постепенно, на етапи. Необходимо е да се извървят определени стъпки и изпълнят определени условия, за да достигнем необходимото ниво на готовност.

Условия за формулиране на призванието ми

За да разберем кое е призванието ни, е необходимо да изпълним две подготвителни условия.

Първото е да бъдем напълно искрени и обективни, като **почистим ума си от предрасъдъци**. Когато човек търси отговора на най-важния въпрос, е решен да направи дори и невъзможното, за да го открие. Искреният търсач на скъпоценна информация, в старанието си да открие истината, се доверява на различни източници. Някои от тях не са надеждни и сигурни и замърсяват ума му с предрасъдъци. Позволете ми да маркирам три от най-срещаните.

Съвсем накратко ще отбележа за притесненията на някои хора. Те отбягват съвсем съзнателно Божия личен план за тях, защото мислят, че най-вероятно той ще е труден, тежък и неприятен за изпълнение. Този предразсъдък им създава вътрешно напрежение. Те си мислят, че за тях ще е невъзможно, трудно или поне неприятно да изпълнят индивидуалният си проект – призванието. Но защо са всичките тези излишни притеснения, преди още да са открили предназначението си? Такава опасност е невъзможно да има. Ето няколко аргумента за горното твърдение:

1. Всичко, което сме преживели в нашия живот, ни е подготвяло точно за изпълнението на призванието ни.

2. Бог никога не прави грешки.

3. Щом ни е извикал в съществуване, за да изпълним мисията си, като ни е подарил всички необходими дарби и таланти за тази цел, следователно за нас това ще е най-приятното, най-възможното и най-лесното.

4. Ако имаме приятелска връзка с Бога, ако живеем в пълно доверие към Него, тогава никога няма да очакваме от най-истинския ни Приятел да ни помоли да направим нещо тежко, над нашите възможности, неприятно за нас и против нашите интереси.

За съжаление, целта на тази песимистична предварителна нагласа е да внесе съмнение за несъществуваща опасност, като по този начин да не потърсим призванието си с цялата си сила, а да го правим с половин сърце и половин уста.

На други хора притесненията идват от твърдението, че от мен нищо не зависи, защото Бог всичко е предначертал. Каквото и да мисля, да искам и да правя, от мен нищо не зависи, защото каквото ми е „писано“, това ще стане. Ако продължим да се „пързаляме“ по тази логика, ще стигнем до извода, че се обезсмисля търсенето и изпълнението на призванието ни. Защото каквото и да правя или да не правя, независимо дали искам, или не искам, в края на краищата ще изпълня призванието си – така ми е „писано“. Целта на тази теза е да стигне до извода, че много лесно ще прехвърля вината на Бога (за грешките и лошите неща, които извършвам), защото Той ги е предопределил, аз не съм виновен. Той ми ги е „писал“.

Истината е, че човек се ражда като празен бял лист хартия, на който нищо не е записано. Каквото човек сам напише през живота си, каквито мисли има, каквито решения вземе, каквито навици култивира, каквито качества изгради, такъв и характер ще придобие и такъв и живот ще има. Никой преди нас не е предопределил решенията ни, постъпките ни, живота ни. Съдбата ни не е ограничена от никакви предопределености. Всеки човек има свободата винаги да избира, естествено само

в сферата на тези решения, които зависят лично от него. Изкушението е дяволска работа, но дали ще му се поддам си е само моя, лична работа. Дори и цялата армия предвождана от сатана да е насочена към мен, не може да ме принуди да съгреша, защото нямат такава власт. Те имат ограничение, нещо повече – имат божествена забрана за неприкосновен достъп към теб и мен. Няма сила на земята, която да ме принуди да върша злини. Следователно, само от мен зависи дали ще се поддам на злото. Ако избира греха, нямам извинение. Но ако искам да съм твърд и непоколебим като скала, имам на разположение двойно по-голяма армия предвождана от Спасителят, за който няма невъзможни неща. И двете армии ми предлагат своите възможности и със затаен дъх очакват моето решение. Изборът ми определя посоката на съдбата ми. Това е моя тест за годност. Ние сме тук и сега, за да се подготвим за вечността. Само така ще осмислим живота си.

Най-общо казано, никой не пише в моя лист, аз сам изграждам живота си, за това, което зависи от моите избори и решения. Затова твърдението „каквото ми е писано“ е неточно и несъстоятелно. Ние определяме живота си. Не сме създадени роботи, та друг да взема вместо нас решенията и да управлява бутоните ни за включване и изключване на програмите. Създадени сме със свобода на волята, а не програмирани. Аргумент за това са стотиците библейски апели да изберем между доброто и злото. В противен случай, ако ни е „писано“, тогава те стават безсмислени. Изборите, които правим, докато сме живи, и резултатите от тях определят посоката на живота ни. Нашият характер определя нашата съдба. Нека не сме безучастни към собствената си съдба. Затова най-важното е да изградим добродетелен характер (кое-то е главната цел за всеки човек), както и да изпълним призванието си. Ако всичко друго направим смислено и навреме, но пропуснем само главната цел или мисията си, това означава, че сме пропуснали живота си. Първи приоритет преди всичко и преди всички трябва да е животът с главната му цел и личното ни призвание.

Друго подобно твърдение е, че съдбата ни е резултат от „други предишни наши животи“. Трябва веднага и категорично да отбележа, че това е невъзможно и абсурдно. Библията по недвусмислен начин отхвърля прераждането. Целта на тази „пързалка“ е да ни успокои до смърт, като ни обяснява, че може всичко да правим, защото „като се преродим, може да се коригираме“. Всичко хубаво, но времето за корекции е само тук и сега. Който се осланя на прераждането за поправки, си отива непоправен. Познайте от първия път кой е заинтересован своевременно, тук и сега да не осмислим живота си? Бащата на лъжата, който е източникът на всяко зло, така старателно ни приспива и упоява, само и само да не се усетим, че пропусваме най-ценното – жи-

вота? В никакъв случай това не е намерението, очакването или желанието на Твореца.

За да чуя ясно кое е личното ми предназначение в живота, трябва да изключа не само предразсъдъците около мен, но и заглушителите вътре в мен – интереси, власт, пари, забавления и други. Най-големият заглушител е моето сърце с моите желания.

**„Сърце чисто сътвори в мене, Боже,
и непоклатим дух обновявай вътре в мен !“**

(Псалм 51:10, VBG).

Второто подготвително условие преди да започнем търсенето на предназначението ни е да имаме **пълно доверие в Животодарителя**. И това е напълно естествено, защото Той ни е създал, най-много Той ни обича и затова е планирал най-доброто за нас, като ни е спасил от злото и смъртта. На кого друг мога да имам по-голямо доверие? След като разчетем призванието си, ще е чудесно ако в това наше доверие открием и онази стабилна готовност и непоклатима отговорност, с която да изпълним предназначението си, каквото и да е то, дори още преди да сме го осъзнали и разбрали! Само тогава Създателят ще се чувства достатъчно свободен да ни открие Своите намерения и индивидуалния план за мен. Тази наша всеотдайност е сериозно основание за Него, за да навлезе в нашия живот и да ни води успешно.

Само ако вярваме в истинския Бог може да открием предназначението ни в живота. Невъзможно е да търсим Божия план в живота ни, ако не вярваме, че има Бог.

Многократно съм констатирал, че тези, които демонстративно декларират, че не приемат съществуването на Бога, всъщност ясно го усещат, но избягват да го признаят, защото не искат да се съобразяват с Неговите правила. Някои от тях признават, че има някъде, незнайно къде, някаква сила, енергия. Едни я наричат „природа“, други – „стихия“, но, драги приятели, сляпа природна стихия може ли да построи къща, айфон, космически кораб, звезда или галактика? **Невъзможно е Бог да си послужи със самонадеян човек, който е избрал такъв сбъркан начин на живот**. Затова главната цел на всекиго е преди всичко да опознае Бога, за да изгради добродетелен характер. Само тогава може да разбере и изпълни конкретния план лично за него.

Готови ли сме да изпълним предназначението си? Готови ли сме да поемем тези отговорности и да изпълним конкретния, индивидуален план за нас? Готови ли сме да се променим, да захвърлим надалеч своята гордост и да приземим в реалността високото мнение за себе си? Да не забравяме кои сме без Бога!

„И Господ Бог създаде човека от пръст от земята...“

(Библията – Бит.2:7, VBG1940).

„Позволете Бог да ви преобрази в нов човек като промени начина ви на мислене. Тогава ще познаете какво иска да направите“. (Послание към римляните 12:2, превод от New Living Translation).

Доказателство, че сме изпълнили това важно условие, е, ако се доверим на Божия суверенитет, отразен в Библията, като бъдем напълно лоялни към Неговата най-висока, морална, справедлива, независима и абсолютна власт. Само искрено преданият на Бога, търсец призвание-то си, има пълно доверие и готовност да го последва, каквото и да е то, още преди да го е осъзнал и разбрал.

Довери се на Бога, Той има най-доброто призвание за теб! Неговият план включва много повече от няколко десетилетия, които ще прекараш на тази планета.

Каквото и да е твоето минало, Бог има за теб чудесно бъдеще. Това, което е предвидил за теб, се простира много по-далече отвъд всичко, което можеш да си представиш. (вж. 1 Посл. към коринтяните 2:9).

Ако наистина сме искрени и търсим призванието си с цялото си сърце, със сигурност ще стигнем до декларацията: „Господи, открий ми призванието ми и ми помогни да го изпълня, каквото и да е то“. Но ако не сме достатъчно подготвени, ще ни е необходимо техническо време и жива връзка, в която постепенно се доверяваме на Бога, малко по малко, стъпка по стъпка, на етапи.

Етапи при разкриване на призванието

След като отстранихме предразсъдъците и заглупителите, след като сме готови да изпълним Неговият план за нашия живот, какъвто и да е той, стигнахме до първия етап на откриване на призванието ни.

И така, за каква индивидуална цел съм се появил на тази прекрасна планета?

Целта е ясна: **Да създадем качествена, пълноценна, приятелска връзка с Бога, която да работи безотказно!**

За да постигна тази цел, първият етап е **да потърся Бога и да Го намеря.**

Главният ни мотив да търсим Бога е, за да Го опознаем. Това познание има своето благотворно влияние върху нас, защото се срещаме с една невероятна себепожертвувателна любов. Докосваме се до нежността на Божията благост и доброта и тяхното влияние върху нашия душевен мир и характер не остават незабелязани. В нас настъпват промени, които не биха се случили при никакви други обстоятелства и с никакви други средства.

Ако искаме да опознаем Бога и Го потърсим с цялото си сърце, Той е обещал да отговори. Забележете, че обещанието Му, че ще Го на-

мерим, е напълно сигурно, но само ако изпълним условието „*ако Ме потърсите с цялото“ си сърце* (Библията, Йеремия 29:13, НП). Това означава да направим всичко възможно, за да Го намерим. Така, както родителят, като изгуби детето си, го търси с цялото си сърце, прави всичко, което може, по най-бързия начин – вика, пита, търси всякаква помощ, не се съмнява, че ще го открие, не се изморява, не спира да си почива, не се отказва, докато не го намери. Това също означава, че като намериш Бога, ще установиш, че нищо по-хубаво не си намерил в живота си. И всичко друго бих могъл да изгубя, но това не мога да допусна в никакъв случай да изгубя. Това безценно съкровище осмисля живота, защото смисълът е спътникът, без който нищо не струва достатъчно.

Създадени сме като уникални същества, на някои от които Той се открива по много ясен, впечатляващ начин, а на други – като тихия нежен ветрец.

Намирайки Бога, намираме това, от което се нуждаем – истинския, непреходен, висш смисъл на живота.

След като открием Бога, вторият етап е **да създадем приятелска връзка.**

Би било чудесно да се сприятеля с най-мъдрата и най-силната личност във Вселената. Но възможно ли е това? Сякаш малко невероятно ни изглежда. Точно в нашия случай искаме да се сприятелим с Него, за да открием предназначението, с което ни е призовал в съществуване. Ако нямам приятелска връзка с Бога, няма как да разбера Неговите желания, цели и намерения за мен. Затова ще създам тясна връзка с най-истинския Приятел, Този, Който ни обича повече от всички, и искрено ще се сприятеля с Него. Добре, аз имам желание да се сприятеля с Животодарителя, но Той интересува ли се от мен и от теб? Да, за мен ще е съдбоносна среща, ако това е реалност, но каква е Неговата полза в сприятеляването Му с още един от милиардите земни грешници. Този, Който е създал, управлява и поддържа Вселената, има ли някакво приятелско отношение към мен – нищожната пращинка от сияната планета?

О, да! Той, като наш Създател истински ни обича повече от всичко и всички взети заедно! Наистина, ние сме мъничка частица от Неговия всемирнен план, може би много по-незабележима от точица в сравнение с размерите на необятния космос, но забележете, именно към тази нищожна пращинка е проявен интерес. Драги познати и непознати приятели на истината, кой ще се интересува от това незабележимо нищо – човека от планетата Земя? Възможно ли е да има все пак нещо ценно или интересно в него? Веднага уточнявам, че за Твореца ние сме „нещо“, а не „нищо“. Ценното в нас е свободата на личността ни, на волята ни, на преценката ни, на анализа ни, на решението и избора

ни. Интересното е какво ще направим с тази даденост, свободата; кога ще решим и какво ще изберем? Тези ценни дадености са ни подарени от Създателя ни, но това не е всичко. Освен че ни е създал и подарил свобода на волята, Той не ни е оставил да се оправяме, както знаем, но ни е „взел на ръце“ и ни е издигнал до Своите висини, за да осигури истинска приятелска връзка с нас, а не връзка на подчиненост.

Може да сме мъничка, но сме неповторима, важна част от пъзела на Вселената, от която се очаква да допринесе за хармонията в Универса.

Човекът не е само нещо, той е много ценен в очите на Дарителя на живота като шедьовър на Неговото творение, **защото избира доброто, независимо че се е родил и живее в планетата на злото.** Именно това е най-ценното в човека от синята планета – че избира доброто въпреки всичко и всички. Затова Той ни е поставил в центъра на Неговото внимание, на Неговата любов, защото сме Му най-ценни в сравнение с всички останали създания на Земята.

***„Бог реши да ни даде живот чрез словото на истината,
за да бъдем най-важни от всички неща, които Той създаде“***

(Библията, Яков 1:18, NCV).

Осъзнаваме ли напълно, че сме приоритет №1 за Бога? Разбираме ли, че ти и аз сме безценни за Него? Точно това е причината да получим личната Му покана – да бъдем завинаги с Него. Завинаги означава безкрайно във вечността. Ще приемем ли поканата за приятелство с Твореца? Или... ще отложим промяната за някога, когато, ако все още ни има, вече няма да можем физически или психически да изпълним това, за което сме създадени? Ако отложим или отхвърлим поканата за приятелство, името ни ще остане в графата „негоден“, „безнадежден“, „бракуван“, „живял живот, лишен от истинския смисъл“. Да цениш живота си повече от Христос, е съдбоносна, трагична, фатална и тотална катастрофа.

Бог с нетърпение очаква да се запознаем с Него, защото това е много важно събитие – това е вечен живот. Творецът е щастлив, когато намерим същността и смисъла на живота. Той затова ни е създал – да разберем защо сме се родили, да открием главната цел; както висшия непреходен смисъл на човешкия живот, така и да открием призвание-то си, за да ги изпълним.

Бог иска да бъде нашият най-добър Приятел. Осъзнаваме ли това скъпоценно, приятелско, божествено предложение? Как бихте се почувствали ако получите предложение за приятелство от някой световноизвестен човек? Например, най-известният футболист в света или президента на някоя велика страна. Това означава президентът на най-великата страна да ми е личен приятел. Винаги мога да му звънна на мобилния телефон, всичко мога да споделя с него, имам му до-

верие, че винаги ще ми обърне внимание и веднага ще ми помогне. Представете си сега, че той е вашият баща. Сигурно, няма да може да се говори с вас. А как ще реагираме, ако Президентът на Вселената ни предложи лично приятелство? И забележете интересния факт – инициативата е в Него. Да! Чак сега разбираме, че Той отдавна ни предлага приятелство. Разбира се, без да ни се натрапва и досажда, дори и да отклоним поканата Му. Бог ни подсеща и своевременно ни помага да стигнем до онзи момент в съзряването си, когато ще оценим предлаганата от Него възможност като стабилна основа за вечността, за целта и смисъла на живота ни.

Бог е личен приятел, който истински ни обича.

Както знаете, истинският приятел е този, който ни помага в най-трудните ни моменти, но е възможно приятелите ни рано или късно да ни оставят. Само Бог никога не ни оставя.

1. Защото е истински приятел и истински ни обича.

2. Дори нашите приятели да са истински, смъртта може да ни раздели, но Бог няма такъв проблем. Той никога не умира и безсмъртието е иманентно (вътрешноприсъщо) Негово качество. Единствено и само Той е победил смъртта завинаги и може да помогне на всеки, който поиска, да живее завинаги с Него.

3. Той винаги ще е с този, който Го покани.

Може би имаме хиляди приятели в социалните мрежи в Интернет, но е важно да поканим в живота си най-истинския Приятел, който най-много ни обича. Поканихме ли Го? Той не само ни предлага приятелство, но ни е подарил и най-ценното – живота. Животодарителят ни подарява 1440 минути всекидневно, а общо за земния ни път повече от 40 милиона минути за средностатистически живот от около 80 години. Неговото съкровено желание е да ни подари далеч повече от 40 милиона минути. Източникът на живота – самият Живот – иска да ни подари повече от милиарди по милиарди не минути, часове и години, а векове! Нещо повече, Бог иска да сме завинаги с Него, вечно да живеем заедно живот без край! Затова заслужава поне едно „благодаря“ за поканата и прекрасния подарък – живота. Да обичаме истински Бога, означава да Го опознаем истински.

След като открих Животодателя и се сприятелих с Него, третият етап е **да надграждам и развивам тази най-важна приятелска връзка.**

Ако нямаме време за личната ни връзка, това означава, че тя за нас не е приоритет в живота ни. Щом не отделяме достатъчно време за поддържане и развиването ѝ, тя неминуемо ще започне да тежи, да се разпада и изчезне. Както всяка друга връзка, така и за тази с Бога трябва да се полагат грижи, за да се развива. Най-ползотворният начин за това е

да инвестираме в нея **време**. За какво точно да отделяме време за тази най-важната приятелска връзка?

Трябва да отделим време за **внимание и доверие**.

Естествено, ако искаме искрен и истински приятел, е необходимо и ние също да бъдем искрени и истински приятели, като Му се доверим и направим място в сърцето си за Него. Истинското приятелство винаги има щастлив край, но истинското приятелство с Бога няма щастлив край, защото е безкрайно щастие.

Друг съществен елемент за успешното развиване на личната ни връзка е отделянето на време за запознаване с Неговите принципи, повеления и предложения, записани в Библията.

За да се движим напред, трябва постоянно да увеличаваме познанието си за Бога. И резултатът от това е растеж.

„Може да вървя бавно, но никога назад.“

*(Ейбрахам Линкълн, 1809–1865,
16-ят президент на САЩ)*

Само ако инвестираме време за изследване на Неговите мисли във Вечната книга, ще разкрием Божия план лично за нас.

В Книгата на книгите ще открием не само универсалният план на Твореца за нас, но чрез задълбочено изследване на Божиите мъдрости, ще намерим и конкретното ни предназначение за нашия личен живот. Неминуемо когато четете Библията, ще откриете, че има някои стихове, които са толкова удивителни, че се чувствате разтърсени, сякаш тези стихове са записани специално за вас. Всеки си има „своите“ библейски текстове. В тях всеки вижда себе си. И аз открих такива стихове специално за мен. Те са ми любими, защото говорят на моето сърце. Точно в тях откриваме елементите на „пъзела“ на личното ни призвание. Бог никога няма да ни води да правим нещо, което противоречи на Неговото слово и принципи.

Библейските анализатори твърдят, че 99% от очакванията и намеренията на Бога за нечий живот са записани в Библията. Ако тя е най-важната информация за моя живот, за моето призвание, за бъдещата ми съдба, тогава докога ще отлагам срещата си с нея? Тук веднага се появява съдбоносният въпрос: **Кога ще започна да копая моите скъпоценности от тази съкровищница – Библията?**

Най-доброто място за търсене на отговорите на големите житейски въпроси е Библията. Добре ще е да се съобразяваме с информацията, която сме открили в най-ценната книга в света, защото тя е съдбоносна за всеки човек. Тук съм длъжен да маркирам един „препъни-камък“, заради който мнозина забавят откриването, а оттам – и изпълнението на призванието си. Умишленото толериране на компромиса ни държи далеч от Бога. Той няма да ни даде допълнителни насоки за нашия

живот, ако не се съобразяваме с вече откритите в живота ни Божии очаквания и намерения. Добре, имаме желание да се съобразяваме с Неговите планове и намерения, но нямаме сила. Кой ще ни помогне за преодоляването на това препятствие?

Последният съществен елемент за успешното развиване на личната ни връзка е **общуването с Животодарителя**. То е толкова необходимо, колкото е дишането за живота. Само ако споделяме с Него идеите си, успехите си и проблемите си, ако помогнем и други да се сприятелят с Извора на живота, само тогава ще се научим да ходим с Бога. Но как да се свързва с Него? Изобщо има ли някакъв начин за общуване с Твореца на Вселената?

Ето и божественото обещание записано в Библията за теб, за мен и за всеки, който иска да общува с Бога:

„Извикай към Мен и ще ти отговоря...“ (Йеремия 33:3, СИ).

Най-разумно е да Го попитаме и Той ще ни даде убеждение кое е призиванието ни за което ни е създал, какво очаква от нас, когато ни е планирал, за да бъде от полза животът ни не само за нас и поколение то ни, но и за другите, за планетата ни, за хармоничното развитие на Вселената.

Бог е всемогъщ, всезнаещ, пълновластен и всемоушен – Той е най-мощният източник на сила.

Опитайте: ако имате нужда от мощна сила в момент на слабост, доверете Му се. Кажете Му, че искате помощ, дори наум, независимо къде сте и колко е часът. **Линиите Му са винаги отворени за теб**. Той не е скрит там някъде в мъглявината, на милиарди светлинни години далече от вас. Най-мощният източник на сила е винаги много близо до вас, по-близо от една ръка разстояние, само на разстояние една мисъл – „Помогни!“ Да, Той ще ви приеме веднага. Да, Той ще ви помогне. Ето и обещанието Му, записано за всички и винаги в Библията:

„И призови Ме в ден на беда; и аз ще те избавя...“ (Псалм 50:15).

Източникът на най-голямата сила във Вселената е ваш, ако Го поискате. Необяснимо е да имаме такъв източник на сила и да не го използваме!

В *Посл. към ефесяните* 3:20 е записано:

„Този, Който, според действателността в нас сила може да направи несравнено повече, отколкото искаме или мислим.“

Съвсем нормално е съвременният, културен и възпитан човек да благодари или ако сбърка нещо (дори и без да е искал), да се извини и за най-малките неща, дори и на непознати, случайни хора. Колко повече е нормално да благодарим или да се извиним на нашите познати, близки, приятели. Но най-уместно е да благодарим, да споделим с нашия най-добър Приятел – Бог, Който ни обича повече от всички, взети заедно.

„Най-здравословната от всички човешки емоции е благодарността.“ (Зиг Зиглър)

Имаме възможност по всяко време на денонощието да Му благодарим, да Му зададем въпроси, да Му поискаме съвет, помощ или просто да споделим с Него вълненията и проблемите си. Той затова ни е създал – да общуваме с Него.

Бог не се впечатлява от твоите големи проблеми, а от твоето доверие в Него. Затова нека практикуваме общението (молитвата) с доверие в Бога, за да активираме Божията сила за себе си. Бог също може да промени нежеланите и неприятни обстоятелства, които ни притискат, за да получим съвършен мир. Просто споделете с Него и Го помолете.

„Сам Господ ще върви пред теб, Той ще бъде с теб; не ще отстъпи от теб, нито ще те остави; не бой се, нито се страхувай.“
(Библията, Второзаконие 31:8).

Колкото повече и правилно се поддържа и развива тази съдбоносна приятелска връзка, толкова повече ще разбираме какво нашият най-добър Приятел Бог очаква от нас. Тогава за нас ще бъде приоритет и удоволствие да се съобразяваме с Неговите мнения и очаквания. Това означава да живея не само според моето виждане, моите идеи, моите проекти, но да се съобразявам с Неговите предложения, идеи, молби, повеления, препоръки, изисквания, заповеди, планове, събития. Колкото повече Му се доверявам и се съобразявам с Него и доверието Му към мен се увеличава, толкова повече Бог е обнадежден и мотивиран да разкрие следващия етап от Неговите намерения за мен. Затова е важно да създадем стабилна връзка с Бога. Стани приятел на Бога, така ще разбереш повече за Неговия план за теб.

Практични способности, чрез които откривам смисъла на живота ми

**„Прави това, което можеш с това,
което имаш, където и да се намираш!“**

(Теодор Рузвелт 1858-1919, 26-ият президент на САЩ,
лауреат на Нобелова награда за мир през 1906 г.)

Какво имаме, за да започнем с него? Имаме разум, информация, таланти, опит, възможности...

За да използваме ефективно разума си ще ни е полезен дедуктивният подход – пътът от общото към частното. Същността на подхода е чрез използване, прилагане на съществуващата ни до този момент информация от сигурен и надежден източник, чрез подреждането ѝ, структурирането ѝ, анализирането ѝ да се достигне до ново познание. Да започнем с информацията, която вече имаме. Ако търся какво е

моето призвание, ако се интересувам какви са Божиите очаквания от мен, тогава ще систематизирам и анализирам данните, до които съм достигнал.

Да започнем с познатото – с важната и интересна информация, която сме запазили в телефона си, в компютъра си, в домашната библиотека, но до този момент не сме прочели, не сме систематизирали и анализирали! Да въведем в действие тази информация, която ни е известна?

Ако поискаме Бог да ни насочва и направлява към личното ни призвание, Той с удоволствие ще ни помага чрез здравия ни разум. Затова ни е дал уникален мозък, който обработва, систематизира и анализира информацията от всеки момент в живота ни. Да използваме чистата и здрава логика в ежедневието ни.

За да разберем призванието си, е необходимо да си отговорим на няколко въпроса:

Кои са дейностите, които ми е много приятно да извършвам, не ми тежат, напротив много са ми интересни, увличат ме, сякаш времето минава за миг и никога няма да ми омръзнат? Тогава чувствам, че действително живея, защото ми носят удовлетворение и радост. Кои са мотивите и страстите ми, за да извършвам тези дейности със замах, ентузиазъм и удоволствие?

Кои са тези вродени наченки на конкретни способности и умения? Определи в кои начинания си най-ползотворен, там където коефициента ти на полезно действие е най-висок.

Усамоти се на спокойствие и си спомни за силните страни и специфичните черти на твоя характер. Досети ли си с какви твои качества те свързват хората, за какво си им необходим, какво предизвиква уважението им към теб? За какво те ценят? Това не остава незабелязано от другите, които, след като го констатираат, специално ти го напомнят, защото дарбите винаги са потвърждавани от околните.

Кое е твоето ноу-хау (рецептата на успеха ти), твоят уникален начин, които другите констатираат като твоя запазена марка?

Дотук търсим отговор на въпроса: Кои са вродените таланти, дарби, способности, умения, силни страни, характерни черти... Това е основата, на която е поставен отговорът на още по-важния въпрос: Как, по какъв специфичен, мой, конкретен, индивидуален начин развивам и усъвършенствам успешно тези способности и умения...

Какво разкрива интуицията ми? Какво подсказва „гласът“ на съвестта ми? Ако интуицията ми е нормална, а съвестта ми е принципна и безпристрастна, никак няма да ми е трудно да формулирам призванието си, защото те предусещат какво е моето предназначение. За сведение, бих искал да отбележа, че е невъзможно интуицията и съ-

вестта ми да ми подсказват, че предназначението ми е в пълен разрез с универсалния план на Създателя. Това означава, че ако главната цел на всеки човек е да опознае Бога, за да изгради добродетелен характер, то е абсолютно невъзможно съвестта да му подсказва, че неговото призвание е да бъде лъжец, крадец, убиец, човекоядец или терорист. Безспорно е, че Творецът на Всемира никога няма да призове в съществуване личност, на която предназначението ѝ е да извършва зло. Но не е необходимо да правим специално усилие, за да видим колко много зло има по света. Веднага трябва да отбележа, че причината за злото не е в Животодарителя, а в избора, който хората правят с подарената им свобода на волята.

Можем да открием призванието, за което сме създадени, но не и да го избираме. Изключително важно и съществено в живота е да позволим на Бога да ни употребява за Неговите цели, а не ние да се опитваме да Го използваме за нашите. Но ако искате да живеете живота си без да се съобразявате с Бога, само ще изгубите време и... живота си. Бог никога няма да ни досажда, да ни се натрапва, Той само с обич ни предлага най-доброто, за което ни е създал.

Какъв е твоят личен принос за света? До тук, определих кои са моите приятни дейности, които обичам да правя с най-голямо удоволствие. Досетих се кои са силните ми страни и специфичните черти на моя характер. Вслушах се във вътрешния глас на съвестта ми, който недвусмислено и убедително ми посочи каква е причината за съществуване. Но ако спрем дотук, означава, че сме стигнали донякъде, но „донякъде“ означава „доникъде“. Това означава, че ние ще правим това, което искаме, с най-голямо удоволствие, защото това е моята страст, но ако това е само за мен, не е ли много егоистично? Не можем да говорим за призвание, ако начинанията ми са приятни и полезни единствено и само за мен. Целта на призванието е да произведе полза най-вече за другите. Именно това е моят принос за света.

В Библията имаме уверението, че: **„Бог насочва живота на Своите творения“** (Йов 12:10, TEV).

Когато позволим Библията да формира нашето мислене, то ще се промени положително и ще се освети. Тогава ще можем да бъдем по-сигурни и да разчитаме по-смело на него. Ако истински желаем да разберем призванието си, за което сме създадени, тогава съзнателно чрез здравия си разум се стремим да се съобразяваме с вече откритите от нас Божии принципи и повеления в Неговото слово. Тогава създаваме в нашето съзнание връзки между ситуации и божествени принципи. Ако така тренираме мисленето си, ако така обучаваме ума си, тогава Бог въвежда волята Си чрез нашето мислене.

Ако чрез здравия си разум съзнателно се стремим да съобразяваме ума си със святите божествени очаквания и намерения, то те неминуемо, постепенно и трайно ще се гравират в разума ни. Ако позволим този мъдър и полезен навик да формира нашето мислене, тогава ще действаме смислено и пълноценно по Неговия божествен начин във всекидневните ни работи. Така Бог внимателно и постепенно въвежда Своите намерения и очаквания в нашето мислене и живот.

Направи първата крачка

Всяко велико пътешествие, всяко изкачване на осемхилядник започва с първата крачка. Ако имаш идея или кауза, не я пази в тайна, а действай. Не губи време! Прояви инициатива. Иди по правилният начин и пробвай. Сподели я без натрапване. Потърси съмишленици. Недей чака винаги да те молят и да те канят. Направи смело, но тактично първата крачка. Защо това да не се окаже твоята мисия в живота?

Освен това, ако констатираш, че някой от тези ентузиазирани последователи, мотивиран от твоята идея, по-добре от теб ще организира и реализира каузата, насърчи го. Ако неговото призвание е да организира и осъществява идеи и каузи, то твоята може да е само да ги създаваш и да мотивираш подходящите реализатори.

Да развиваме дарбите си

Дарбите са вродени наченки на конкретни способности и умения за точно определени дейности относно бъдещото развитие на всяка индивидуална личност, свързани с реализирането на личното ѝ призвание.

Щом има дарба, има и Дарител. Източникът на всяка дарба е Бог, Който я подарява на точно определен човек за точно определено време и място с цел изпълнение на призванието му. То не се състои само от една задача, която се очаква да изпълним. Забелязахте ли, че в определението за призвание от нас се очаква изпълнението на много задачи?

Призванието е комплекс от много специфични задачи обединени в една или повече каузи, изпълнено чрез развитите конкретни дарби.

Всичко, което се случва в живота ни, съвсем не е случайно, не е без значение, а е особено индивидуално с точно определена цел.

Можем да бъдем напълно сигурни в следният безспорен факт: Конкретното индивидуално призвание към теб е свързано с дарбите, които по рождение са ти подарени. От теб се очаква да ги откриеш, да ги разпалиш, развиеш и усъвършенстваш, за да формулираш и изпълниш предназначението си. Ето защо познанието е съдбоносна част от смисъла на живота ни.

Колкото и да се самоанализираме, няма да открием много дарби. Най-ефективният начин е да се включим в различни направления и да експериментираме, независимо от възрастта ни. Дори и да си мислим, че нямаме дарба за нещо, въпреки всичко трябва да опитаме. Може би там е твоята сила и точно там може да се окаже, че си по-добър от всичко, за което считаш, че си добър, и нищо чудно, че точно там Бог те кани.

В никакъв случай нямаме право да си мислим, че тези подаръци – дарбите са ни дадени лично и само за наша полза. Това не означава, че можем да си правим с тях, каквото си поискаме, както за добро, така и за зло. Целта на подарените ни таланти е за полза на всички. Твоите естествени заложби не са ти дадени само за твоя полза, а за полза на Бога и другите така, както те са получили своите дарби и за Негова, и твоя полза.

Дарбите ги получаваме, но в никакъв случай не можем да ги избираме. Ако мислите, че Дарителят е сбъркал с вашите дарби или предназначение и си поставите друго призвание и развиете различни умения и способности, то резултатът неминуемо ще е тягостен, неудовлетворен и в крайна сметка – животът ви ще бъде пропилян, защото Бог не греши. Да, изборът е наш, но и последиците също. Същевременно Бог очаква от нас най-доброто. Той дава на всекиго необходимите му дарби, но не можем да ги спечелим или да ги заслужим – ето защо са наречени „дарби“. Те са израз на незаслужен, мил, божествен подарък към теб и мен. Не можем да изберем кои таланти бихме искали да имаме. Само Творецът определя това.

Никой не притежава всички дарби. Никой не е добър във всички способности и умения. Дарителят е определил на всекиго сфера на влияние, където е най-добър и затова няма човек, който да е призван да бъде всичко. Една от божествените цели за нас е да се обичаме и да зависим един от друг. Ако имам всички дарби на света, няма да се нужда от никого. Затова никой не се ражда с всички дарби, а само с тези, които са му необходими за изпълнение на предназначението си. Също няма човек, който да се роди без никаква дарба, защото никой не се ражда без призвание и без да е оборудван с необходимите дарби от Бога. Всеки има поне една дарба. Нещо повече: изследванията на специалистите в тази област констатира, че всеки човек притежава средно около 600 дарби. Затова, ако обстойно инвентаризираме дарбите си, със сигурност ще открием още много, които дремят в зародиш, така непокътнати, както сме ги получили по рождение. Да не забравяме, че носим пълна отговорност пред съвестта си и пред Животодарителя за ефективното използване на всичките ни дарби.

Тези вродени дадености, тези наченки и зачатъци на потенциалните ни способности и умения са като тлеещи въгленчета. Колкото повече се използват, толкова по-ползотворни стават. Трябва смело да ги разпалим със силен дръзновен замах. Ако не, ще си останат до края на живота ни мъждукащи и неизползвани. Божествената повеля е да ги разпалваме за нуждаещите се около нас, като същевременно благодарим на Създателя. Ние носим сериозна отговорност за нашите дарби. Ако не се развиват, тези малки пламъчета неминуемо ще угаснат незабелязано. Но ако сериозно се захванем да ги подклаждаме, тогава те ще се увеличават и възпламеняват безгранично. Всеки път ще бъдем по-добри и още по-успешни, защото огънят ще се умножава повече и повече. Когато дръзновено инвестираме сърдечна енергия за разпалване на пламъчето, тогава като резултат получаваме ответна мощна енергия от възпламеняването на дарбата. По този начин от нас се очаква мощно да горим – да живеем активно и смислено, като изпълняваме предназначението си.

**„По тази причина ти напомням
да разпалваш дарбата от Бога, която имаш ...“**

(Второто посл. към Тимотей 1:6, 7).

Съдбоносно е да разпалваме дарбите си – да развиваме уменията и характера си. Преди да извършим определена задача, трябва да сме развили дарбите си, за да изпълним по най-добрия начин предназначението си.

„Не пренебрегвай дарбата, която имаш“

(Първото посл. към Тимотей 4:14, 15).

Не се примирявай с полуразвита дарба. Не пропускай нито един от шансовете за обучение и развитие на твоите таланти.

Библията казва: **„Върши това, което трябва да вършиш, защото тогава ще се насладиш на личното удовлетворение от добре свършената си работа и няма да изпитваш нужда да се сравняваш с никой друг.“**

(Посл. към галат. 6:4, NLT).

Който се сравнява с друго, рано или късно се обезкуражава или възгордява, но целта на дарбите е съвсем различна – благословение за хората и благодарност към Дарителя. Вместо да се сравняваш, по-добре потърси, пробвай, може да откриеш спящ талант, за който да е дошъл часът да се пробуди. Може там да е твоята сила.

От друга страна, ако не използваме чрез практикуване това, което ни е дадено, ще го изгубим. А ако използваме талантите, които имаме, Бог ще ги увеличи.

„Затова, вземете от него таланта и го дайте на този, който има десет таланта.“

(Ев. от Мат.25:28).

Комбинацията от дарбите ми, тази колоритна палитра от подарени таланти е инвестицията, която Бог е направил в мен. Този скъпоценен подарък не е бижу за мое лично украшение. С този инвестиционен пакет Бог ми подарява безценен начален капитал, за да стартирам успешно живота си. Нали на всички ни е ясно, че Той изобщо не е бил длъжен да ми подарява. Нещо повече, Той изобщо не е бил длъжен дори да ме създава, но Го е направил. Защо Му е трябвало още един грешник от заразената планета с инфекцията на злото? Тъй като Неговото естество е любов, със сигурност мотивът Му е бил безкрайна любов. Безспорно, личността, която най-много ме обича, е Бог. Затова ми е подарил всичко това. Веднага се появява въпроса: как да се реванширам? Ако целта на Божия подарък е да изпълня успешно предназначението си, тогава аз от своя страна своевременно и отговорно ще развия и усъвършенствам тези заложи, за да изпълня призванието си и осмисля живота си. Това ще е моят подарък за Бога.

Според същността на човешкото ни естество откриваме три вида дарби: физически, душевни и духовни.

Физическите са естествените заложи, които получаваме по рождение. В по-голямата си част те са унаследени от нашите родители и прародители. Тяхното предназначение е свързано с физическото ни състояние. Натрупаната генетична кодова информация в голяма степен определя здравословните възможности на организма ни. От нас се очаква да ги развием, усъвършенстваме и подобрим. Освен това Дарителят може да ни подари и допълнителни възможности за развитие във връзка със специфичното ни предназначение.

Душевните таланти са свързани с психоемоционалната ни същност. Известна е с названието „сърце“. Това са нашите чувства, надежди, желаниа, мечти, амбиции, интереси. Много от душевните пулсираия на сърцето са обусловени генетически, но трябва да отбележим, че друга част може да придобием и формираме в обществения живот. Сърцето като източник на цялата ни мотивация разкрива автентичната ни същност – това, което сме, за което сме загрижени, способни, и ни е най-приятно да правим. Попитайте сърцето си защо обичате да правите тези неща (ако не са противоположни на Божията универсална воля)? Може би е това, което Бог иска от вас да вършите? Ако все още не сте го открили, продължавайте да го търсите. И не се задоволявайте с нищо друго. Бъдете напълно сигурни, че сърцето ви ще ви подскаже, когато сте го намерили.

Духовните дарби са ни подарени след новородението – духовното ни рождение. Всички може да притежават таланти, докато духовните дарби се притежават само от новородените. В Първото послание към коринтяните 12:7, е записано, че духовните дарби са дадени в полза на всички. Тъй като двете големи заповеди говорят за това да обичаме Бога и другите хора, от това следва, че хората трябва да използват своите духовни дарби за тези цели. Духовните дарби са най-интересните и най-ценните. Само за тях може да се напише огромна книга, но съжалявам, че ще спрем с тях до тук, защото не са основен предмет на тази книга.

Във вечната книга на мъдростта – Библията, пише: **„че ако търсим ще намерим“** (Ев. Мат.7:8). Съвсем естествено е, като открием талантите си, да ги приемем с признателност и радостно удовлетворение с цел да ги развиваме, колкото е възможно.

Твоите дарби са един елемент от пъзела за откриване на Божията воля за твоят живот, но само дарбите не дават пълна представа за призванието ни.

Да ползваме опита си

Друг елемент от пъзела за откриване на Божията воля за твоят живот е натрупаният до този момент опит. Тук трябва да се усамотим на спокойно място и да анализираме опита си, като намерим отговор на следните въпроси:

- Какво е най-важното и най-специалното за мен, което научих от възпитанието си?
- Кои бяха любимите ми предмети в цялостното ми образование?
- На какви професионални длъжности съм бил най-ползотворен?
- Какви поуки съм извлякъл от най-проблемните ми случаи в живота?
- Какво съм вършел с най-голямо задоволство и удовлетворение?
- Какъв е темпераментът ми?
- Какво направих за Бога?
- Какво съм допринесъл за обществото?

Да не пропускаме нито един шанс

Използвайте своите възможности за това, което ви се предлага. В живота на всеки човек справедливият Бог предоставя определен набор от възможности. За да видим всеки шанс, трябва не само да имаме това предразположение по рождение, но е необходима и елементарна образователна подготовка. В противен случай щастливата възможност ще мине и ще си замине, без да е забележим. За да е оценим, ни трябва по-задълбочено познание. Ако имаме още по-сериозна подго-

товка, тогава със сигурност ще уловим и ще се възползваме от шанса. Чрез подготовката нашият разум ще види, ще оцени адекватно и ще се възползва разумно от възможностите. Вижте колко е важно познанието и образованието за смисъла на живота!

Не пропускай шансовете на живота да ти се изплъзнат! Никога не се отказвай! Опита ли да отвориш всяка врата в живота си, която може да се отвори? Дори понякога, когато обстоятелствата изглеждат негативни, сложни и враждебни, и вратите не ни се отварят, не означава, че са заключени. Никога не е вярно, че нищо не може да се направи, помисли какво може, за да успееш! Може да се окаже, че не е заключена врата за теб, а точно обратното – шанс, врата, която ще се отвори.

Пробвай нещо ново, включително и там, където мислиш, че не си добър! Възможно е, това да е начин за откриване на призванието ти.

Ще протегнеш ли ръката си?

Ако се придържаме към главната цел на живота – да изградим добродетелен характер, то ние ще протегнем ръка (според възможностите си) към нуждаещите се около нас, не само физически, но и духовно. Ако това го правим с удоволствие и желание в сърцето си и лесно ни се удава, тогава е напълно възможно този добър ориентир да се окаже посоката към житейското ни призвание, което ще осмисли живота ни.

Да се консултираме

***„Ако мъдър слуша, ще умножи познанията си,
и разумен ще намери мъдри съвети“.***

(Библията – Притчи 1:5, СИ).

Библията ни говори, че мъдростта е много важна. Още повече когато търсим висшия смисъл на живота, колко повече ни е необходима божествена мъдрост? Но защо някои нямат сериозен мотив и ентузиазъм за такава колекция? Какво пречи на човека да събира мъдростта от мъдрите, ако не гордостта му? Далеч съм от мисълта, че всеки съвет е точен. Естествено, накрая лично преценяваме и сами вземаме решението, но е полезно да говорим с по-мъдрите и по-опитните от нас, какво те мислят. Ако те са квалифицирани и коректни, техните мнения ще ни насочат в правилната посока. А когато търсим духовен съвет, още повече мъдрост за най-важния въпрос – как да открием призванието си, тогава задължително трябва да търсим не само духовно просветени хора, но и богопосветени. Чрез тях ще открием какво ни говори Източникът на мъдростта. Божият план за духовно развитие винаги включва социалния фактор. Това означава, че най-висшият Интелект във Вселената много често ни изпраща желаната доставка мъд-

рост, чрез искрени, посветени, истински християни. Тези ценни хора ще откриете в църквата. Те са усвоили бисери от божествената мъдрост и са благословение и за нашия ум и характер. Имате ли такива хора? Аз имам и съм им безкрайно благодарен.

Да вярваме в чудните, свръхестествени средства на Бога, но същевременно да бъдем бдителни за имитации

В следващия елемент от пъзела за откриване на Божията воля за твоя живот, предварително ще маркирам две крайности, когато говорим за свръхестествени средства.

Първо: трябва да бъдем особено бдителни в тази област поради многобройните сатанински фалшификации и неговите „чудотворци“.

Второ: поради скептицизъм и страх от духовни измами може да се превърнем в Тома Неверни и да не вярваме на чудесата на Бога. Нека бъдем внимателни и бдителни, но да вярваме в Божиите чудеса.

Животодарителят може да заяви очакванията си към мен или теб чрез свръхестествени средства, както Той срещна Савел по пътя му към Дамаск. (Тази библейска история е записана в *Деяния на апостолите* 22:6-15). И с гръм и трясък посред бял ден, заслепяваща светлина Савел падна на земята. Първият му въпрос беше: „Кой си Ти, Господи?“ Първо е необходимо да опознаеш Бога. Той мислеше, че познава Господа, нещо повече – че служи на Вседържителя, но сега пред него се появява нещо свръхестествено. Какво е това? Не закъснява и божественият отговор: „Аз съм Този, Когото ти гониш“. Изненада! Савел мислеше, че много знае за Бога, че за Него живее, ревностно защитаваше традиционализма в тази посока. А сега? Той на секундата разбра, че животът му се объркал много, при все че правеше всичко прецизно, като мислеше, че е правилно и точно. Съвестта му беше чиста. Савел мислеше, че върши Божията воля, а сега се оказва, че той е вършел някаква друга воля - било то волята на традицията, на преданието, или волята на каквото и да е, но не и волята на Бога. Трябва да отбележим, че Савел беше верен човек. Това, което знаеше, това правеше. Той продължаваше да изучава Свящото Писание. Така е и с всеки истински посветен християнин. Това, което знае и мисли, това защитава и прави. В живота на всеки чистосърдечен човек, който иска да опознае Бога и да се съобразява с повеленията Му, винаги идва момент, когато Бог Му се явява по подходящ начин.

Може да си мислим, че познаваме Бога, но след като ни се открие, виждаме, че нашите представи за Него и за истината не са точно както ние сме си мислели. Безспорно има разминавания, но това не е страшен проблем, защото според светлината, която имаме, в зависимост от нивото, на което се намираме, това виждаме. Важното е сега, когато

сме осветени от Божията светлина, какво ще направим. Ще я приемем ли по същия искрен и благоговееен начин, или ще я отхвърлим? Някои точно тук може да се препънат, да се забавят, да се поклатят и да паднат. Мотивите в този момент може да бъдат най-различни. Най-често срещаните са свързани с промяната. А всяка промяна изисква време, за да се адаптираме към новата ситуация. Сега, когато най-после сме влезли в някакъв наш стандарт, сега, когато ни е комфортно с толкова много приятели около нас, става нещо необичайно, свръхестествено, осветява духовния ни живот и ние разбираме, че сме объркали посоката. Когато Бог се появява в живота на искрения търсач на истината, това не го притеснява, напротив: това е огромна радост и желание да продължи да се развива напред и нагоре в Неговата посока и цел, както направи и Савел. А тя е единствено правилната. Сега той по особено ясен и категоричен начин разбра кой е Бог, кого е гонел и на кого е служел. Затова зададе и втория си въпрос: „Какво да направя?“ Или с други думи: каква е волята ти лично за мен, какво очакваш персонално от мен, какво искаш да направя или за какво си ме извикал в съществуване? Веднага след този въпрос последва втори божествен отговор: „Иди в църквата“. И като отиде там, разбра, защо се е родил и защо е дошъл на този свят. Той разбра по недвусмислен начин, че е призван в съществуване, за да бъде свидетел на Спасителя. Савел изпълни призванието си с цялото си сърце, с всичката си сила, с целия си ум. Днес, около 2000 години по-късно, почти всеки човек е чувал за този Божии посланик (апостол Павел), който тактично и смело споделяше истината за Бога. Интересното е, че това не беше призванието само на Павел, но и на много други посветени християни през хилядолетията. Нещо повече, това е призванието и на Спасителят.

***„Аз затова се родих и за това дойдох на света,
да свидетелствам за истината.“***

(Христос, Ев. от Йоан 18:37).

Христос затова се роди и затова дойде на този свят, а ние за какво сме се родили и за какво сме дошли на този свят?

Да ползваме божествената навигация

„И ушите ти ще слушат слово зад теб, което, когато се отклонявате надясно и когато се отклонявате наляво, ще казва: Този е пътят, ходете по него!“ (Библията, Исаия 30:21, VBG).

Това слово е нашепването на Божият Дух в сърцето ни. (Понеже Бог е свят, Неговият Дух се нарича „Свят“). Не е задължително всяко нашепване да е съпроводено със сензация от свръхестествени явления. Но интересното е, че като общуваме с Животодарителя чрез молитва и споделяне, когато се удивляваме от свършената истина и чистота

на висшата библейска мъдрост и божествени съвети, в нас се заражда онова непреодолимо желание да променим живота си, да го осмислим. Именно това желание за положителна духовна промяна е продукт на Святия Дух. (Но не се доверявай на всеки, който ти шепне. Проверявайте духовете чрез Библията, защото много неща, които Бог прави, фалшификаторът ги имитира).

Когато човек е разположен да слуша и да следва Божиите инструкции, тогава Бог ще изпълни едно много специално обещание. То е записано за всеки искрен човек в Библията.

***„Сърцето на човека начертава пътя му,
но Господ насочва стъпките му.***

(Притчи 16:9, VBG).

Човек всеки ден си прави план. Интересното е, че когато човек има доверие в Бога, всекидневно Го кани да редактира и да коригира всеки негов план.

Животът има смисъл, когато изпълнява предназначението си, за което е създаден

Само този, който изпълни призванието си, ще осмисли живота си. Исус дойде да предостави на вниманието ни съвършената, божествена истина – висшият смисъл на човешкия живот.

Съдбоносен е отговорът на най-важния въпрос не само за нас, но и за тези, с които сме заедно – деца, родители, близки, познати, приятели, защото на всички тях ние оказваме определено влияние (положително или отрицателно). Те наблюдават отношението ни към живота, нашите разсъждения, действия, мечти. Какво ще поднесем на тяхното внимание? Дали ще ги насочим в правилната посока, е съдбоносно и за тях. Да не показваме на хората превъзходствата на характера на любвеобилния Бог, означава, че не ги обичаме. Ако вършим добро, само за да им помагаме, но не ги насочим към Бога, значи не ги обичаме. Да не бъдем егоисти. Радостта ни в Бога не е само за нас, нека я споделим, за да прелива и се разраства като докосва сърцата и на другите.

Моля ви, нека отворим сърцето си за ближния и го обичаме, както себе си. Да правим добро по най-добрия начин, не със спорове, не с поучения и закани, нито с размахване на пръст, не с подхвърляне или с унижение, а само с любов!

„Човек не се променя, когато го критикуват, а когато го обичат! За да полети една птица, трябва да ѝ помогнеш да разпери криле, не да ги отрежеш!“ (М. Авелок)

Точно това пожелание на ап. Павел четем и в Библията:

„Дано Ви усъвършенствува във всяко добро...“

(Посл. към евреите 13:2).

Думата „добродетел“ означава добри характерови качества, а не добри дела, с което се декларира готовността за извършване на определени нравствени постъпки от любов. Резултатът от тези добри характерови качества е „извършване на добро“. Следователно, ако нашата цел е формирането на добродетелен характер чрез изграждането на християнските ценности, то последиците от това са добрите дела, проявени най-вече в изпълнението на призванието ни. Само тогава те се извършват по най-добрия начин – от любов. В християнството се обобщават всички добродетели.

Съжалявам за пропуснатите възможности, които безвъзвратно са се изпарили и никога няма да успее да върна. Но по-важното е да не пропусна оставащите. Затова оттук нататък ще търся само непреходните, истински стойности, а отпадъците ще изхвърля, защото само ме спъват и забавят. Ако имам нова възможност ще е уловя веднага и няма да допусна да ми се изплъзне, защото ще направя най-доброто от нея, по най-добрия начин, с любов.

Ако желаеш, Бог може да ти съдейства да направиш изумителни неща в оставащото време от живота ти. Той е специалист в даването на още един нов шанс, не само за втори път, не и за трети, а за *n*-ти път в живота ни!

Твоят живот е твоето послание към света. Ще е чудесно, ако това е ясно, смислено, истинско, вълнуващо послание!

Направете от остатъка на живота си най-доброто от живота си! Направете го с любов!

Как може да съм сигурен, че съм открил призванието си?

Да ревизираме мотивите си! Какво точно искам? Защо го искам? С каква крайна цел? Защо се стремя към тази цел? За повече пари ли? За да стана известен? Ще има ли добри резултати за другите? Ако всички последват моя пример в това, което искам да направя, светът ще стане ли по-добър, или обратното? Може би го искам, за да впечатля някого, да се конкурирам с някого, да злепоставя някого, да задоволя някое суетно желание, или искам да съм полезен на другите, като придам полезна стойност на света и благодаря на Бога?

Да проверим ценностната си система! Съвпадат ли нашите приоритети с Божиите приоритети и цели? Ако не съвпадат, сега е удобен момент за подреждане или за изхвърляне от ценностната ни система. Само ако съобразя моите с Неговите приоритети, ще разчета какъв е божественият план конкретно за мен.

Ако осъзнаваме автентичната реалност, ще се променим ли и ще признаем ли нищожността и зависимостта си от Бога, за да станем

годни за изпълнението на личните ни задачи, за които сме създадени? Само тогава ще разберем защо сме извикани в съществуване от Животодарителя и само тогава ще осмислим живота си.

Да изпълним предназначението си

След като разбере призванието си, трябва и да го изпълня. Дори и да съм открил призванието си, ако не го изпълня, резултатът е също нулев. Само знание без действие не може да осмисли живота ни. Ако извършим хиляди работи, но не изпълним призванието си, тогава за какво живяхме цял живот? Да ходим на работа, да ядем, да пием, да се забавляваме, да създадем поколение и после, както се казва, юбилеи, диагнози, лопата, пръст, кръст и няма по-нататък. Пропиляният, пропуснатият живот, независимо колко е продължителен, ако не е изпълнил предназначението си, е по-ужасен от самата смърт. Затова ще е чудесно, ако откриването и изпълнението на призванието ни се превърне в наш всекидневен приоритет.

Ще споделя от опит, че няма на света по-силна мотивация и по-вдъхновяващ ентузиазъм, както и онай тиха, но неопикуема радост и пълно удовлетворение, когато съм сигурен, че това, което правя, е Божият конкретен план точно за мен. Или това, което правя в определеното време и място, е това, което Бог очаква от мен. Затова съм създаден и затова съм призван в съществуване. Тогава усещам, че живея пълноценно, а не само съществувам, за да оцелявам в световъртежа на безличното сиво ежедневие. Защото призванието ми е не само моята мисия и лично предназначение, а то е най-важното, то е смисълът на живота ми. Призванието е моята, лична, високо стойностна частица, която, както Бог, така и света очаква от мен.

Ако имаш желание да разкриеш Божия замисъл за теб, Бог е обещал да ти го открива постепенно, като същевременно с всичко, което ти се случва, Той те подготвя за следващия етап. Не чакай да ти се поднесе всичко ясно и в пълнота. Достатъчно е да ти проблесне някой елемент от пъзела, за да тръгнеш в правилната посока. Бог цял живот те е чакал да разчетеш предназначението си и очаква отговорно и дръзновено да принесеш своята индивидуална и уникална част за света. Колкото повече прилагаш това което си разкрил, толкова повече Навигаторът ще ти открива.

Бог ще дойде при теб по най-подходящия специфичен начин, но твоята и моята задача е, след като сме разбрали Кой е Бог, каква е Неговата универсална воля за всички в тоя свят, сега съдбоносно за нас е да се съобразим и с Неговата конкретна воля за нашия индивидуален живот.

8. КАКЪВ Е СМИСЪЛЪТ НА ЖИВОТА МИ?

Живот без истинския смисъл е ненужен нонсенс и е като дерайлирал влак. Смесът на живота е голяма въпросителна за милиарди човешки същества. В древността повечето дискусии по този жизненоважен въпрос не са стигали до ясен, недвусмислен и конкретен отговор, напротив, предизвиквали са още повече въпроси.

Смесът на живота си днес можем да намерим и разберем само ако знаем произхода му.

За да разберем смисъла на нашия живот, трябва да узнаем откъде идваме, защо сме тук и къде отиваме.

„Ако можеш да отговориш на въпроса за причината на твоето съществуване, ще откриеш и смисъла на живота си.“

(Ден Миндао)

Случайността, хаосът и неразумното не могат да задават смисъл. На това е способна само интелигентна, творческа личност. Но тези, които вярват в абсурдната теория, че Вселената и всичко в нея са се появили в хаоса, съвсем случайно и така хилядолетия наред се движат и развиват прецизно и точно от бездушната стихия, не разбират висшия, непреходен смисъл на живота, защото без Бога няма висш, непреходен, безкраен смисъл. Ако нямаше Бог, нямаше да има земни жители, Земя, галактики и Вселена, както и нито една жива клетка.

Безспорно, въпросът за смисъла на живота ни има отговор. Но е невъзможно да го измислим, нито да го създадем, защото не е от областта на нашата компетенция. Ние не сме се самосъздали, за да кажем защо сме го направили. Ние не владеем патента на живота.

Ако животът не е плод на случайност, а Някой ни го е дал, тогава този Някой трябва да е определил и неговия смисъл.

Безспорно, ние не сме резултат от последващ продукт на еволюирала маймуна. Точно обратното – имаме достоен, благороден, божествен произход. Великият Бог, животодарителният Творец, най-великият Ум във Вселената страхотно и чудно ни е създал, по уникален и удивителен начин. И до днес лекари и биолози са изумени от сложността на връзките, зависимостите и съотношенията между органите, системите и клетките на организма ни. Много химици, физици и астрономи са удивени от оптималната точност и прецизност на връзките, зависимостите и съотношенията между планетите, естествените им спътници, звездите и галактиките.

Първоначалният (по сътворение) висш смисъл на живота

Още в първата страница на Библията (*Битие 1:27*) четем за благородния произход на човека:

„Бог създаде човека по Свой образ и прилика“.

Само в Бога можем да открием нашето начало, цел, идентичност, ценности, в крайна сметка – смисъла на живота ни. Затова единственият начин да видим ясно смисъла на живота е да се фокусираме върху Христос – Източник на живота, радостта и мъдростта.

Създадени сме в една чудесна Вселена, изпълнена с удивителен ред и хармония, на една прекрасна, кристално чиста планета с всички условия за съвършено свят и щастлив, смислен, вечен живот.

По какво сме приличали на Твореца или по какво сме били подобни на Бога? Естествено, не по външен образ – величествена творческа сила и мощ, мащабен творчески замах или уникален интелект, но със сигурност сме били подобни на Бога в духовно, нравствено отношение (по вътрешен образ). Ето няколко неща по които приличаме на Бога: разум, мислене, съзнание, самосъзнание, съвест, чувства, членоразделителна реч, независима воля, труд, творчество, евристичност, въображение, абстрактно мислене, планомерност, анализ, контрол, самоконтрол, перспективност, стабилна, непреходна надежда, която не спира до старостта, до гроба, а продължава отвъд тях. Тези качества са характерни само за одухотворените същества. Затова с тях приличаме на Бога и точно със същите тези качества се различаваме от представителите на животинския свят. (Изключение са само чувствата при животните, които са на най-ниско елементарно ниво).

Създадени сме като шедьовър на творението Му – личности безгрешни, безсмъртни и щастливи, с добродетелен, с благороден характер. Със свобода на волята, със смел творчески потенциал и перспективи за безкрайно умствено и духовно развитие, за изучаване тайните на Вселената, извънземните цивилизации и опознаване на Божията любов. Освен това и привилегията, че самият Творец общува пряко и видимо заедно с хората, в жива връзка, в която те директно получават от Него мъдрост, знание, сила, безкрайна любов и трайно щастие. Това беше първоначалният смисъл на живота.

Но човекът избра злото и наруши единствената Божия заповед! Точно поради този наш избор животът ни изгуби смисъл. Човекът бе изкушен да извърши зло, а последствието от злото е смърт. И от този момент досега всеки човек рано или късно умира (последница от злото). Така човекът изгуби хармонията и пребъдването си в Бога, защото злото (грехът) прекъсна връзката му със Създателя. Човек изгуби

своето безгрешно и безсмъртно естество и стана безнадежден смъртен грешник.

Настоящият висш смисъл (по изкупление)

Сигурно вече се досещате какъв трябва да бъде висшият смисъл на живота. Той задължително трябва да отговаря на въпросите: **Защо да постигна главната цел на живота?** В предните глави стигнахме до извода, че истинската главна цел на живота на всеки човек е формирането на добродетелен характер, а смисълът на живота отговаря на въпроса „защо“. **Защо да изграждам този богоподобен характер?**

Защото в нас има копнеж за един по-добър живот.

Защото всеки искрен човек ясно осъзнава, че един път се живее този кратък живот, и затова иска да го изживее по възможно най-добрия и смислен начин. Това е причината ревностно да търси до края на живота си напътствията, повеленията и мъдростта на Твореца на Вселената.

Защото искам да възстановя прекъснатата връзка между мен и Бога, в резултат на което ще възстановя изгубеното си богоподобие – това безгрешно и безсмъртно естество.

Защото в нас е заложена жаждата за вечността.

Защото искам да бъда винаги в унисон с Бога.

Или по-ясно казано: **висшият смисъл е да възстановя прекъснатата връзка между мен и Бога!** Затова трябва да изпълня главната цел на живота си: да се развия като хуманна личност, да формирам човечен, благороден, добродетелен, богоподобен характер, изпълнен с християнските ценности! Защото само при наличието на такъв характер мога да изпълня предназначението си, да възстановя прекъснатата връзка с Твореца и изгубеното си безгрешно и безсмъртно естество, или казано по друг начин – хармонията си с Бога!

Какво е направил Животодарителят и какво да направя аз за възстановяването на тази прекъсната връзка между нас?

9. АКО ТОВА НЕ НАПРАВЯ, ПРОПУСНАЛ СЪМ ЖИВОТА СИ

Наистина ли може да се възстанови най-важната връзка? Ако е възможно да възстановя тази прекъсната връзка между мен и Бога, тогава какво, кога и как да направя? Но нека първо да започнем с това какво направи Бог, за да ни спаси от сегашното ни състояние на безнадеждни и смъртни грешници?

Подарявайки ни свободата на волята, Бог е знаел, че всеки човек ще има възможност да избира или доброто, или злото. Резултатът от този избор е вечен живот или вечна смърт. Тогава всеки, който избира злото, трябва да знае, че неотменим резултат на неговия избор е вечната смърт. Но целта на Бога не е да унищожи всеки, който не живее смислено. Той в никакъв случай не е възискателен, строг и безпощаден космически контролър, който дебне да зърне някой нарушител, за да има основание да изсипе върху него всевъзможните наказания, за да го пречупи, размаже и унищожи завинаги. Точно обратното – Христовото учение е най-великото учение за **спасение** на човека. Безкрайно обичащият ни Бог иска **„да не погине нито един“** от нас и по тази причина, още преди да е създал човека, Той е направил резервен план за спасяване. С раждането на Спасителя човешкият живот придоби надежда, а със смъртта Му на кръста отново придоби смисъл. Именно, за да даде на всеки човек втори шанс и начин, по който човекът да се възползва от него, Бог дойде на Земята в личността на Христос и със сърце, преливащо от себепожертвувателна любов, ни спаси от вечната, неизбежна смърт.

Ето думите на Христос, записани в Библията, като доказателство за горното твърдение:

„Защото Бог толкова възлюби света, че даде Своя Единороден Син, за да не погине нито един, който вярва в Него, но да има вечен живот.“ (Ев. от Йоан 3:16).

Смисълът на човешкия живот е да изберем втория шанс.

Това е най-великото събитие в човешката история. Творецът на Вселената се принизи до равнището на творението, нещо повече – слезе до нивото ни на смъртни грешници и стана мост над бездната, издълбана от злото, за да възстанови връзката си с нас. Така ни спаси от безнадеждната вечна смърт. Да, Христос плати огромен дълг, който избоб-

що не е Негово задължение, но въпреки това Той го плати вместо теб и мен, като за нас погасяването му е абсолютно невъзможно. Той умря вместо теб и мен (но не от спокойна смърт в топлото легло, а с най-тежката – на кръст), защото любовта Му към нас е несравнимо по-силна от смъртта! Бог ни обича най-силно, като ни дава това, което ни носи вечна радост – т.е., Себе Си. Бог ни обича неизмеримо много и затова ни дава вечен живот, като жертва заради нас най-скъпото, което има – Сина Си. По този начин Спасителят плати цената на моята и твоята вина, като същевременно и подари Своята праведност на всекиго, който Го търси с искрена вяра. Със заплащането на вината на всекиго от нас, с победата Си над злото Бог подарява възможност на всеки, който Му се довери, да живее вечно с Него. („Всеки“ означава включително и ти, и аз.)

Целта на някои хора като Нерон, Юлий Цезар, Александър Велики, Наполеон Бонапарт и мнозина други е чрез насилие да станат велики като богове. Но само Един Бог е поискал да стане човек, защото любовта Му към нас не е само качество на характера Му, а нещо много повече – тя е Неговото естество. Библията (1 посл. на Йоан 4:8) не ни казва, че Бог има в Себе Си любов, а че Той е любов. Това е естеството Му.

„Това, което най-вече ме удивлява и напълно ми доказва божествеността на Исус Христос, е Неговото влияние. Юлий Цезар, Александър Велики и аз основахме царството си на насилие и войни. Само Христос основа Своето царство на Любовта. Каква пропаст между моята мизерна личност и вечното царство на Христос, Когато обичат, на Когато се покланят и Който се проповядва по целия свят.“

(Наполеон Бонапарт по време на изгнаничеството му на остров Света Елена)

Безспорно пропилян живот е да се надяваш, да вярваш и да следваш един-не Бог, без значение от името и религията. В нито една от другите религии няма такъв жертвоготовен Бог, Който да обича толкова много творението Си, за да се пожертва за него! Никъде другаде няма такава велика любов, безусловна и безкрайна. Никъде няма толкова хуманен Бог. Никъде няма друг истински Бог. Затова Христос е най-великата личност за всички хилядолетия, за всички времена, а християнските ценности са най-скъпоценното съкровище.

***„И чрез никой друг няма спасение;
защото няма под небето друго име,
дадено между хората, чрез което трябва да се спасим.“***

(Библията, Деяния на апостолите 4:12, VBG).

Бог желае не само да намерим своя произход и да разберем Кой ни е създал, но и да Му се доверим и да усетим отношението Му към нас – безкрайната Му любов, колко много и колко истински ни обича.

Животодарителят наистина ни е възлюбил с вечна любов, след като ни е дал втори шанс да Го обикнем – любовта е винаги неразривно свързана с живот.

Бог никога не прави нещо случайно. Бог никога не греши! Не хвърля жребий, защото винаги има причина и план за всичко, което създава. Мотивът на Бога да те създаде е любов! И това е божествената любов – Той умира, за да живееш ти, и то вечно. Едва ли някой е направил нещо повече за теб.

Само Този, Който е вечен и е преди времето, може да ти подари времето и вечността... Разбира се, ако искаш да се запознаеш с Него и да Му се довериш.

Най-голямото богатство е Божията любов. Тя е безусловна.

Любовта Му не може да се обясни всеобхватно, но именно тя обяснява всичко. И може само да се изживее.

Дори и безкрайната Вселена да има край, то Божията любов към нас е безкрайна! Бог те е поставил в центъра ѝ. А ти къде Го поставяш? Оценяваш ли жертвата Му?

Бог те обича точно такъв, какъвто си, и те обича твърде много, за да те остави такъв.

Може да не си съвършен човек, но Бог счита, че си е заслужавало да даде живота Си за... теб. Той истински те обича. Какво щастие, че си обичан от Създателя на Универса! А колко повече е пълното щастие – когато и ти истински Го обичаш! Любовта има смисъл само когато е взаимна.

***„Да обичаш и да бъдеш обичан
е най-великото щастие на Земята!“***

(Хайнрих Хайне, 1797-1856)

Щастието не е само чувство и удовлетворение, а преди всичко избор и решение.

Бог даде всичко, което обича, дори и най-ценното, за да спечели твоята любов. За да бъде с теб, Бог е направил всичко! А какво правиш ти за Него? Какво да направя аз от своя страна за възстановяването на прекъснатата връзка между мен и Бога?

Съдбоносно е това, което е направил Бог за мен. Оттук насетне много по-важно е аз какво ще направя. Това, което ни впечатлява, е, че всичко около нас е създадено с дадена цел, с определен смисъл и че ние сме създадени да живеем смислено.

Ако правя благоразумни неща, ще осмисля ли живота си?

Всеки усеща, че има възможност да прави много съществени неща. Това, което констатираме обаче, е, че всички неща, които правим смислено, в крайна сметка не осмислят живота ни.

И тук е голямото разминаване.

Живеем с илюзията, че когато правим всичко порядъчно, ще осмислим живота си. А накрая се оказва, че сме направили много свестни неща, дори всички, но животът ни от началото до края е безсъдържателен. Великият еврейски цар Соломон е имал власт, сила, изобилно богатство, както и привилегията да е необикновено интелектуално надарен. Но за голямо съжаление и той не е могъл да схване смисъла на човешкия живот. Той го е разбрал така, както не трябва да бъде разбран. Соломон е смятал, че смисълът на живота е да правиш разумни неща, и когато ангажирал целия си ум, целия си творчески капацитет в такива, в края, когато постигнал всичко, е направил извода, че „Всичко е суета и гонене на вятър“ (вж. книгата Еклесиаст от Стария завет).

Това, цял живот да правиш само важни неща и накрая да разбереш, че си живял с илюзии и самоизмама, е много неприятно усещане. Времето е почти изтекло, животът ти е ограбен откъм смисъл и стигаш до извода, че през цялото време си гонил вятъра.

Христос обявява човек, който води точно такъв смислен живот и прави много смислени неща, за „глупец“ (вж. *Ев. от Лука 12:20*).

Най-вероятно мнозина ще възкликнат: „Как е възможно такава квалификация от Христос, нима Той не иска да правим смислени неща?! Невъзможно! Тогава къде е разминаването с истинския смисъл на живота?“.

Ако правилните неща не могат да направят живота ни съдържателен, тогава какво да направим? Някакво предположение?

Библията има предложение и то е:

Преди да направим много неща във вярната посока, трябва да осмислим живота си.

Това, което трябва да ме интересува първо, което е най-важното, най-същественото, за мен е животът. Преди да направя много разумни неща в този живот, трябва да реша проблема с живота си. **Първо трябва да го осмисля** и след това да правя много важните неща за самия живот и чрез него.

Исус Христос казва: „**Какво полза има човек, ако спечели целия свят, а изгуби живота си?**“ (вж. *Ев. от Марк 8:36, SPB*).

Така че първата ни грижа трябва да бъде животът. Всеки разумен човек се ръководи от приоритети през целия си земен път. Сега е моментът да погледнем какво сме поставили на първото място. Хората дават предимство на най-различни цели. Това си е тяхна работа, тяхно решение, техен избор и техни последици. Най-важното, съдбоносното за мен е: какво аз поставих за приоритет №1? Най-важният, най-първият ни приоритет трябва да е най-ценното – животът ни, защото без живот всичко губи смисъл.

Преди всичко да решим най-важното – **какво ще направим с живота си?**

Това, което можем да декларираме от гледна точка на Библията, е, че ние нищо не можем да направим за него. Той е спасяем! Ние сме абсолютно безпомощни. Да, така е, безпомощни сме, но тогава да живеем безсмислено ли? Не! Да не правим нищо ли? Не. Тогава да се откажем ли? Не!

„Прагматично казано, вярвам, че на така вдъхновено и мащабно сътворената „сграда“ на заобикалящия ни свят и в частност живота, не може Архитектът ѝ да не е предвидил и стълба към следващия етаж, респективно и към покрива.“

(Румен Стоянов)

Ето и стълбата:

„...който иска да спаси живота си, ще го изгуби; а който изгуби живота си заради Мен, ще го намери!“

(Христос, Ев. от Матей 16:25, BG1940).

Това, което казва Исус Христос, е, че каквото и да направи човек, дори да са много неща в името на живота, ще го изгуби. Единственият начин да спасим живота си е **да го използваме за Животодателя**. Така че моят живот получава смисъл само тогава, когато го давам за Този, Който е създал и замислил живота ми. Моето съществуване има смисъл, само когато живея за Този, Който умря за смисъла на моя живот.

Ако посветим живота си на Този, Който е умрял за нас, ние го съхраняваме. Аз съм тук, на тази Земя, за да живея за Този, Който изкупи моят живот. Бог умря за всички, за да не живеят вече живите за себе си, а за Този, Който е умрял и възкръснал за тях. Исус умря за мен, затова аз ще живея за Него.

Животът на човека стана безпредметен, когато реши да излезе от Божията система, защото започна да живее за себе си, а не за Него, Животодателя.

За повече яснота ще използвам кратък пример. На всекиго от нас е ясно, че даден механизъм се състои от много детайли. Да вземем един марков механичен часовник, поставен на ръката ви. Той се състои от система с различни части, включително и няколко зъбни колела, които имат определено предназначение. Всяко колело е точно изчислено с определени функции и е поставено на определено място. Ако вземете едно от тези колела, поставите го извън този механизъм и го въртите със същата скорост, ще има ли някаква полза от това колело? Не. Вие го въртите със същата скорост, пак около същата ос, то прави смислени движения, само че няма никакъв резултат, защото не е в часовниковата система. Това колело с тази скорост, с това въртене е полезно само тогава, когато се постави в механизма, в който е било замислено. Ако

колелото бъде върнато отново в часовниковата организация, то вече има смисъл. Но до онзи момент, до който колелото стои някъде извън механизма, каквото и да правим, колкото и силно да се върти, то няма никакво значение. В един момент човек разбира и казва: за какво ми е това зъбно колело? То не осмисля живота ми, независимо че денонощно е заето с някакво въртене. Когато Бог ни е създал, Той ни е поставил в Неговата структура, затова моят живот има смисъл, само когато съм там. Но когато човек излезе оттам, животът му става празен и безсмислен.

Човекът прави толкова смислени неща и в крайна сметка се оказва, че е безсмислено. Вижте Соломон – изпълнил много задачи, свършил милиони работи, а накрая: „всичко е гонене на вятър“. Защо? Защото не е в Божията система. Ние трябва да правим всички тези неща, само че те ни ползват само когато са в контекста на Божията подредба.

Извадени от Божията система, може да сме най-трудолюбивите, най-нравствените, най-човеколюбивите, може да правим много за човешкото общество. Всичко това е добро, само че извън системата то не ползва нито системата, нито човека, който непрекъснато прави тези неща.

Първият човек разбра суетата на своя живот – още когато излезе от райската градина, Бог сякаш му каза: „Ти ще направиш много смислени неща, но ще се върнеш в пръстта. Цялата ти смислена дейност ще бъде за един безпредметен, безсмислен живот.“

Рибата не може да е щастлива на сушата, защото е създадена да живее във водата. Моят живот има смисъл тогава, когато го поставя отново в Божията система и изпълнявам своето предназначение. Затова съм тук.

Тогава за мен особено важно е да разбера дали аз наистина съм в Божията организация на живота, дали съм в Неговата система, или само така си мисля. Недвусмисленият отговор на този въпрос, **„В Божията система ли съм?“**, или ясният отговор на най-важния въпрос: **„Как да възстановя прекъснатата връзка с Бога, за да не бъда завинаги безнадежден смъртен грешник, а вечно да пребъдвам в Бога?“** или най-кратко казано: **„Какъв е смисълът на живота ми?“** е даден лично от Исус Христос: **„Обичай Господа, твоя Бог! Обичай Го с цялото си сърце, с цялата си душа и с целия си разум! Това е първата и най-важна заповед. И втората най-важна заповед е като първата: обичай ближния, както себе си.“** (вж. Ев. от Матей 22:37-39, SPB).

Изводите, които можем да си направим от тези божествени заповеди е, че, най-общо казано, взаимоотношенията ни са смисълът на живота ни. В първата заповед те са насочени от мен към Бога, а във

втората са насочени от мен към хората около мен. Взаимоотношенията ни с Бога и с хората са най-важното нещо в живота ни.

Друг извод е, че в сърцевината на тези взаимоотношения е любовта, която ще пребъдва вечно. Въпросът е дали ще отворя сърцето си за нея, или ще изгубя смисъла на живота си. Защото без любов животът ни е лишен от стойност. Без любов няма мъдрост. Живот минус любов е винаги равно на нула. Ако тя е най-важното, отделяме ли достатъчно време и място за нея във взаимоотношенията си?

Любовта е най-великата от всички християнски добродетели. Тя е най-ценната проява на човешкия дух. Любовта е тъканта, основната градивна единица на необятния всемир, това е естеството на неограничения Добротворец и безпределния Животодарител. Това се очаква и от нас – духовното ни естество да е любов. Любовта ни спасява от егоизма и ни води обновени в Божието присъствие.

Затова съм тук, защото любовта е единственият начин да осмисля живота си. Ако съм в Божията система, аз ще Му се доверя и ще Го обикна, както Него, така и хората. **Само с любов мога да възстановя прекъснатата връзка между мен и Бога. Ние сме създадени, за да обичаме и да бъдем обичани.** От първият до последният дъх всеки човек има нужда да бъде обичан и да обича. **Да обичаме Бога и хората!** Затова сме се родили и сме дошли на този свят. Затова сме тук. Това е смисълът на живота!

Да обичаме всеотдайно Бога и да обичаме истински хората около нас не е най-лесната задача на този свят, но е най-важната. Затова имаме на разположение цял живот, защото тя осмисля живота ни завинаги.

Любовта е колкото велика, толкова и всеобхватна и безкрайна. Тя е безкрайно вертикална нагоре към Бога и второ, тя е безкрайно хоризонтална към хората, нашите ближни.

Ето само едно изречение от „Библейската симфония на любовта“:
„И ако... зная всички тайни и всяко знание, и ако имам пълна вяра, така че и планини да премествам, а любов нямам, нищо не съм.“

(1 Посл. към коринтяните 13:2).

Без любов всичко е нищо.

Без любов няма щастие.

Без любов животът няма смисъл.

10. КАК НА ПРАКТИКА ДА ОСМИСЛИМ ЖИВОТА СИ?

За да осмислим практично живота си от нас се очаква да направим две действия: Да обичаме Бога и хората.

Да обичаме Бога, но как?

Логично е Той, Добротворецът, нашият съвършен Образец, да очаква от нас и ние да сме добри. Но какво означава „добри“? Да вършим добро? Кое всъщност е добро? Ако попитаме сто човека с този въпрос, колко различни отговори ще получим! Мнения различни, отговори много, но истината е една. Естествено, тя е записана в Библията – критерият за Истината, защото Авторът ѝ е абсолютната Истина.

Библията ясно отговаря на въпросите: какво иска, какво очаква Бог от нас, показал ли ни е какво е доброто.

„Той ти е показал, човече, кое е добро; и какво иска Господ от тебе: освен да вършиш праведното, да обичаш милост и да ходиш смирено със своя Бог.“ (Михей 6:8).

Това е най-всеобщото определение на „кое е добро“.

Но погледнато по-конкретно, да обичаме Бога на практика в ежедневието си преди всичко означава да Му благодарим за всичко, която е направил за нас. Да Му благодарим, че е създал Вселената, включително и човека, че поддържа всичко с необходимата сила и разум. Да Му благодарим и за спасителният план.

Друг конкретен детайл да обичаме Бога означава да живеем според модела на Твореца за живот.

„Ако Ме обичате, ще пазите Моите заповеди!“

(Ев. на Йоан 14:15; РИ ББД).

За да станем приятели на Бога, трябва да живеем според Неговото намерение за нас. Всъщност, винаги, когато казваме „Да“ на Бога, се оказва, че това са най-мъдрите моменти в живота ни.

Богопознанието ни води към богопочитание, което включва не само дълбоко вътрешно, душевно преклонение, но и съобразяване на живота ни в хармония с Неговите принципи и повеления за живот. Оттук може да направим извода, че ако причината за прекъсването на връзката между Бога и човека е зло – нарушаването на правилата и заповедта на Бога, то единственият начин за възстановяване на пре-

къснатата връзка е любовта – спазването, съобразяването с повеленията, принципите, правилата и заповедите на Твореца.

Божият закон – законът на любовта – е сбор от принципи, гръбнакът, костната система, на която е изградена уникалната хармония и невероятното съвършенство на Вселената. Декалогът (десетте заповеди на Бога) не ограничава правата ни, а единствено се стреми да предпази живота ни и свободата ни, също каквато е целта на Закона за движение по пътищата. Но Божият закон не е норматив за постигане, той е само показател дали сме в Божията любов. А начинът, по който да обичаме Бога, е да Го обичаме с цялото си сърце, с цялата си душа, с целия си разум и с всичката си сила и ближния както себе си! Ако така обичаме, тогава със сигурност сме изпълнили Неговия закон.

Дотук стигнахме до извода, че главната цел на всеки човек е изграждането на добродетелен характер с християнски ценности, а смисълът на живота е възстановяването на прекъснатата връзка с Бога. За да стане тази цел реалност, Той е дал всичко, а от нас очаква да Го обикнем с цялото си сърце и да обичаме хората около нас. На практика, да обикнем Бога означава да се съобразяваме с повеленията Му и с Неговите изисквания към нас.

Второ действие, което се изисква от нас, за да осмислим практично живота си е отговор на въпроса: „Какви са ежедневните ми взаимоотношения с хората?“. В сравнение с първото действие „Да обичаш Бога“, като че ли второто действие „Да обичаш хората“ е някак по-сложно. Защото какъв е проблемът да обичаш идеалния Бог? Да обикнеш безгрешния е лесно. Да се възхищаваш на съвършения Бог е върховно удоволствие. Но като че ли е доста по-трудно да обичаш хората около теб, защото те не са идеални, а пълни с несъвършенства, пороци и недостатъци. Това е едно от ежедневните ни предизвикателства, но ако поискаме можем да се научим. Вижте тази божествена, безусловна любов, с която Творецът ни е обгърнал, независимо от нашите грешки и несъвършенства. Нека не чакаме хората да станат идеални, за да ги обичаме, а да ги обичаме така, както Бог обича нас.

Колко кратко, ясно и недвусмислено го е казал Христос:

„Обичай ближния както себе си!“

(Посл. на ап. Яков 2:8, SPB).

Кой е моят ближнен?

Този, който е близо до теб и се нуждае от помощ. Да, всеки нуждаещ се човек, независимо какъв е – раса, каста, етнос, религия, националност, материална осигуреност, близък, далечен, приятел или враг. Ако медицината прави това от векове, колко повече християните трябва да го правят? Спомнете си днес колко пъти докоснахте телефона си.

А колко пъти днес се докоснахте до крещящите нужди на ближния? Безразличието убива.

„Да обичаш ближния както себе си“ означава да сме съчувствителни, да сме готови да вършим добро. Да сме готови да отстъпваме на нашите съчовеци, да обичаме хората около себе си. Да бъдем филантропи! Дори стигаме до онази нравствена висота, с която да обичаме и враговете си. Може би на първо четене този апел за враговете ни ще ни се стори невъзможен, но ако се замислим и задълбочим, ще открием, че този висш духовен пилотаж завинаги отсъства от нашите човешки учения и философии. Само в християнството съществува такава заповед:

„...обичайте враговете си, ... добро правете на ония, които ви мразят.“

(Ев. от Матей 5:44, СИ).

Например в будизма, в конфуционизма съществува идеята за обич към хората, близките си, но „обичайте враговете си“ не съществува в никоя друга религия, освен в християнството. Да обича лошите е неестествено за всеки човек, но щом Бог, нашият небесен Баща, обича добрите и лошите, а ние сме Неговите деца, е логично да приличаме на Него. (вж. Ев. от Лука 6:28).

„Благославяйте ония, които ви проклинат, добро правете на ония, които ви мразят, и молете се за ония, които ви обиждат и гонят.“

(Ев. от Матей 5:44, СИ).

Това означава да обичаш ближния както себе си. Разбира се, това велико дело никак не е лесно, но го можем. Христос не иска от нас невъзможни неща. Бог много добре е преценил, че можем да правим това с Негова помощ.

„Любовта е единствената сила на света, която е способна да направи от враговете приятели.“

(Мартин Лутър Кинг , 1929-1968)

Бог иска да те спаси от злото и да направи от теб скъпоценно, добродетелно бижу. Затова Той ще обработи и фино ще шлифова твоя характер, понякога с трудности и болезнени неприятности, но с цел да ти помогне да се отскубнеш от твоя лепкав, любим грях. Както трябва да се спаси дървото, например, за производство на цигулки, но не и червеят в дървото, защото той би разрушил дървото.

Най-висшето познание е богопознанието, а Бог е любов. Ако нашето естество се стреми към това духовно усъвършенстване – любовта, тогава ще разбере и изпълни главната цел на живота, да изгради добродетелен характер, и ще изпълни Божия закон, който е любов, и съ-

щевременно ще прослави Законодателя. Каква разлика с нашите разминавания (грехове) против любовта! Много често те се появяват като безразличие към живота на ближния, продължават с пренебрежение и отчуждение, докато стигнат до безсърдечност, пренебрегване на правата му, омраза и враждебност и завършват с душевно или физическо унищожение.

В Библията пише: **„Всяко нещо, което желае да правят хората на вас, същото правете и вие на тях.“**

(Ев. от Лука 6:31).

Добрите дела не са причината или източникът, а са последиците и резултатът от любовта ни към Бога и човека.

Който обича Бога и хората, прави добро по най-добрия начин! От това по-ясно и по-лесно няма. По този начин осмисляме живота си. Само така животът ни придобива истинска стойност.

Не очаквай хората да са идеални, за да ги обичаш, а ги обичай, както Бог те обича.

„Всеки, който знае кое е добро, а не го прави, извършва грях.“

(Посл. на Яков 4:17, SPB).

Всеки път, когато имаш възможност да помогнеш на някого, просто го направи и се радвай за това, че Бог отговаря на нечии молитви чрез теб.

Добрият живот е вдъхновен от Любовта и ръководен от Мъдростта.

„Добротата е това, което може да се почувства от инвалида, това, което може да се чуе от глухия и което може да се види от слепия.“

(Марк Твен, 1835-1910)

Най-скъпият подарък, който можем да дадем на някого, е нашето време и внимание. Всеки от нас разполага с ограничено количество време. То е нашият живот. Затова, когато подарим на някого време, ние му подаряваме част от живота си, която никога няма да можем да си върнем. Когато даваме от времето си, правим жертва, а жертвата е същността на любовта, която осмисля живота ни.

Тук ще споделя накратко с вас един действителен пример за добродетел. Мой приятел – инвалид със сериозен проблем в двигателната система – ми разказа, че един горещ летен ден му се наложило да стигне сам, без придружител до автобусната спирка. Чакайки, той си мислел защо на него по рождение всекидневно му е отредено това тежко изпитание. Но съвсем неочаквано вижда как друг, незрящ човек се мъчи сам, също без придружител, с много усилия да се приближи до спирката. Веднага една жена с добро сърце притичала и му помогнала

да се придвижи безпрепятствено. След това тя молила един по един чакащите да придружат невиждащия до неговата спирка и до адреса му. Тъй като всички отказвали поради спешните си ангажименти, накрая тя отишла при моя приятел и го помолила да му помогне. Той веднага се съгласил и хванал под ръка незрящия, независимо че приятелят ми също имал ангажименти, и домът му съвсем не бил близо до адреса на по-нуждаещия се човек. Така той продължил с него още много километри и спирки след своята, чак до края на града.

Познайте кой на кого е помагал при качването и слизането от автобуса. Изпитанието съвсем не било от най-лесните, защото след слизането от автобуса неасфалтираният, каменист път е усложнявал и забавял придвижването им, но въпреки това за този човек е било приятно преживяването да има възможност да помогне на друг, по-нуждаещ се от него, докато го заведе до посочения адрес.

Добрният човек е като този, който ходи по пясъка. Не се чува, че ходи, но оставя следи.

***„Няма по-висока личност от тази,
която се е навела да ти помогне.“***

(Майка Тереза , 1910-1997)

***„Умът богатее от това, което получава;
сърцето – от това, което дава.“***

(Виктор Юго, 1802-1885)

Едно идващо от сърцето, практически напомняне за истинския смисъл на живота е най-великата българска песен на всички времена „Ако си дал“ (1978 г.). Автор на текста е Иля Велчев, а музиката и изпълнението – на неповторимия Емил Димитров (1940-2005).

***„Ако си дал на гладния
дори трохица хляб от своя хляб.
Ако си дал на скитника
дори искрица огън от своя огън.
Ако си дал на милата
от своето сърце.
Ако си дал на чуждите
живот от себе си.
Ако си дал, ако си дал,
ако си дал от себе си,
не си живял, не си живял напразно.
Никой не може да ти отнеме
обичта, обичта на хората.“***

*Никой не може да ти я вземе
любовта, любовта към хората.
И никой, и нищо не ще ти отнема
вярата в тях, вярата в тях, вярата в тях.
Ти закъсняваш понякога, истинно,
но винаги идваш, идваш при нас.
Ако си взел от славата на някой друг
дори една частица.
Ако си чул от клюката
и я повториш
дори една секунда.
Ако си враг на подлия,
но го послушаш
дори един-единствен път.
Ако си ял от залька на свой приятел
и го забравиш.
Дали е трябвало, дали е трябвало,
дали е трябвало
изобщо да се раждаш?“*

*„Когато си лягате тази вечер, запитайте се:
Днес направих ли нещо добро за някого?“*

(Геше Майкъл Роуч)

Публикацията на „Сидни Морнинг Хералд“ за Джеймс Харисън от Ню Саут Уелс, Австралия, е прекрасен пример в това отношение. Той е помогнал на повече хора, отколкото може да си представим, че е възможно за един човешки живот.

На 14 години, Джеймс претърпява изключително тежка, животоспасяваща операция на гръдния кош. Той оживява до голяма степен благодарение на количествата кръв, които му преливат. Тази случка преобръща живота му. Силно развълнуван от факта, че един куп непознати хора доброволно му даряват общо над 13 литра кръв, с които са спасили живота му, тинейджърът Джеймс решава, че първото нещо, което ще направи, когато стане пълнолетен, е да дари кръв.

На осемнадесетия си рожден ден той не е в някой бляскав еротичен бар или шумна дискотека, където да пие с приятели до зори, за да се почувства „голям“ човек. Точно обратното. На този рожден ден в пълна сериозност и отговорност той отива в офиса на кръводарителската служба на Червения кръст в същата болница, където преди 4 години са спасили живота му, и дарява кръв. Там откриват, че кръвната му плазма има рядко срещания антиген *Rho(D) Immune Globulin*, който

му позволява да помогне при една опасно разпространена болест на неродените деца – *резус-изоимунизация*.

Драги познати и непознати приятели, няма нищо случайно. Пълнолетният Харисън е можел да благодари за интересната информация относно съставката на кръвта му и толкова. Всичко можеше да приключи дотам. Можел е да измисли много причини, само и само да не дарява кръв. Никои не е имал право да го задължи да си дарява кръвта. Но... той е избрал добрата част – да помогне за спасяването на живота на други, както и на него други са му спасили живота.

Така човекът, който истински обича другите и е щастлив, когато спасява живота им, силно прегръща благородната кауза на призванието си, като дарява от кръвта си в продължение на 63 години, общо 1173 пъти. По този начин е спасил живота на повече от 2,4 милиона бебета, (включително и на своя внук).

Всеотдайността към призванието му забелязваме от факта, че седмица след смъртта на съпругата му (след 56 години брак) той отново е в болницата, за да дари кръвта си и да спаси детски живот. ***„Никога не съм мислил да спра. Никога, защото няма по-хубаво усещане от това, да спасяваш живот.“***

През 1999-а година той получава медала *„The Order of Australia“* заради безспирната си подкрепа на програмата Anti-D.

Като кръводарител Джеймс Харисън е вписан в Книгата на рекордите на Гинес. Но той заявява, че ще е много щастлив, ако някой друг подобри рекорда му. Нещо повече, Джеймс искрено се надява неговият рекорд да бъде подобрен много пъти, за да има още хора, които са готови да помогнат на непознати и да се отдадат на каузата за даряване на кръв.

Всичко свършва – и младостта, и богатството, и живота. Остават само добрините, които сме вършили. Кристиано Роналдо, една от звездите във футбола и в същото време редовен кръводарител, през 2015 година оглави класацията на спортистите, дали най-много пари за благотворителност. В профила си в Инстаграм той приканва своите фенове да даряват кръв и кръвна плазма:

„Знам колко е важно за хората, които имат нужда от кръв, и призовавам всеки, който дари, да качи селфи в социалните мрежи, за да вдъхнови повече хора да го правят.“

(Източник: Getty Images).

Благородната кауза на мегазвездата на световния футбол Кристиано Роналдо само за няколко часа събра над 3 млн. последователи в Инстаграм.

Множество популярни личности през годините са подкрепяли кръводаряването. Сред звездните имена са тези на Елвис Пресли, София

Лорен, принц Чарлз, Ники Тейлър, Джош Дюамел, Джеки Чан, Катрин Хейгъл... (Източник: NBP.bg).

А вие дарявали ли сте кръв, приятели? Ако не сте, направете го! Няма да ви коства нищо, а за някого това може да е всичко!

Нека да завършим с библейските думи на Христос:

“Тогава праведните в отговор ще Му кажат: Господи, кога Те видяхме гладен и Те нахранихме; или жаден и Те напоихме? И кога Те видяхме странник и Те прибрахме; или гол и Те облякохме? И кога Те видяхме болен или в тъмница и Те посетихме? А Той в отговор ще им отговори: Истина ви казвам: Понеже сте направили това на един от тези най-малки Мои братя, на Мен сте го направили.”

(Ев. на Мат.25:37-40, РИ ББД).

11. КОЙ Е ОСНОВНИЯТ МИ МОТИВ ЗА ОСМИСЛЯНЕТО НА ЖИВОТА?

Основният ми мотив за осмислянето на живота не трябва да е безкрайният вечен, безсмъртен живот, а **постоянното пребъждане с Бога**. Това най-кратко означава, както естеството на Бога е любов, така и моето естество да се стреми да бъде любов. Само така ще се приближавам и пребъдвам винаги с Него, да живея завинаги щастливо в унисон с Него, както и в хармония с всичко останало във Вселената. Именно вечното ми пребъждане с Бога е визията на човешкия живот, която му придава стойност!

Защо да се приближавам и да се присъединявам към Бога?

„Препъдвайте в Мене, и Аз във вас. Както пръчката не може да даде плод от само себе си, ако не остане на лозата, така и вие не можете, ако не пребъдете в Мене. Аз съм лозата, вие сте пръчки-те; който пребъдва в Мене, и Аз в него, той дава много плод; защото отделени от Мене, не можете да сторите нищо.“

(Ев. от Йоан 15:4, 5).

Или с други думи: „Вие сте създадени да бъдете с Мен. Вие сте създадени Аз да бъда с Вас и Вие да бъдете с Мен. Тогава Вашият живот има смисъл, но когато се отделите от Мен, Вашият живот нищо не струва и от него няма никаква полза; без Мен нищо не можете да постигнете.“

Най-общо и най-образно пребъждането може да се опише така: когато съм в компанията на Бога и усещам Неговото специално отношение към мен, разбирам, че Той ме цени не само като шедровър на творението Си, но най-вече като Негово дете. Имайки предвид Неговата безкрайна и безусловна любов към мен, в сърцето ми се създава едно приятно чувство и настроение, харесвам мислите, действията Му и в мен се заражда едно прекрасно желание да Му подражавам, да се сприятелявам и споделям с Него, като по този начин постепенно и постоянно започвам да приличам в определено отношение на Него. Този процес на сближаване, на сприятеляване, на подражаване и споделяне е дълготраен. Той не е само за една седмица или за месец. Тъй като Бог е безкраен, ние можем безкрайно много да сме с Него, като все повече ставаме подобни на Него. Той даде всичко, което има, за да

бъде с нас, защото иска завинаги да сме с Него, вечно да пребъдваме в Неговата присъствие. Важно е всеки ден да се опитваме да живеем колкото може повече в унисон и хармония с Бога. И тази хармония да става все по-осезаема. Това означава всеки ден да се приближаваме повече и повече до Бога и да стигнем великия момент, когато аз живея в Бога и Той живее в мен.

„Бог е любов; и който пребъдва в любовта, пребъдва в Бога и Бог пребъдва в него.“

(I Посл. на Йоан 4:16).

Естествено, като резултат от постоянното пребъждане в Христос е неизменно свързан и вечният живот, който получаваме, като безценен подарък. За нас е съдбоносно да отворим сърцето си за Него и за Неговия подарък – вечното общение с Него.

Какво е вечен живот?

Ето и божествения отговор на въпроса:

„А това е вечен живот, да познаят Теб, единствения, истинен Бог...“

(Ев. от Йоан 17:3, VBG).

Вечността не е само време, тя е познание и пребъждане. Най-голямата нужда на всеки човек е да познае Бога. Да има всичко друго, но не и Него, означава реална, безнадеждна смърт.

Според християнството знанието е залог за вечен живот, то е Божия сила, а не само човешко постижение. Опознаването на Бога е съдбоносен въпрос – въпрос на живот и смърт. По тази причина видният философ и апостол Павел в разискване с представителите на стоиците и епикурейците в Атина заявява, че Бог е близо за търсещите Го:

„...да търсят Бога, та дано биха Го усетили и намерили, ако и да не е Той далеч от всеки един от нас.“

(Деяния на апостолите 17:27).

Освен, че сме създадени от вечността, ние сме създадени за вечността. По начало в нашият „софтуер“ е закодирана вечността. Създадени сме да живеем завинаги, да живеем вечно. Но как, по какъв начин да постигнем вечността?

Вечността с добро не се постига

Невъзможно е вечността да се спечели чрез каквито и да е дела. Любовта на Бога ни е подарена по благодат (по незаслужена милост). Ако вечността не се постига с добро, тогава каква е тайната да влезем един път завинаги в нея? Отговорът е: чрез осиновяване на грешни човешки същества от свят и вечен Бог, по силата на това, че Той ни обича и иска да бъдем Негови деца. Ще постигнем вечността не с добрите си

дела, а ако удовлетворим условията за осиновяването. А те включват вяра и отворено сърце за обич към хората и Бога.

Вярата е първото условие. Мостът към вечността е вярата ни в Бога. Да си добър човек е чудесно, но не е достатъчно, за да постигнеш вечността. Необходимо е още нещо – искрено да вярваш в истинския Бог. Да Го потърсиш, намериш, опознаеш, да усетиш Неговата безусловна и безкрайна любов. Библията ни напомня, че единственото нещо, което има значение, е **„вярата, която действа чрез любов“** (Посл. към галатяните 5:6).

Да отворим сърцето си към Неговата любов и към любовта на хората е второто условие за осиновяването. Да обичаме хората, както обичаме себе си. Истинското сърце е отворено за помощ, отстъпки, себеотрицание. И да обичаме Бога повече от хората, повече от себе си, с цялото си сърце, целият си разум, с цялата си сила и с цялата си душа. Защото Той ни обича повече от всичко и от всички взети заедно. Отвореното сърце за истината, за Бога, искреното сърце е посветеното сърце на Божиите повеления и очаквания. Да отворим сърцето си, да се доверим на Бога, да усетим Неговата безусловна и безкрайна любов и да Го обичаме завинаги.

„Който не обича, не познава Бога, защото Бог е любов.“

(Първо посл. на Йоан 4:8, СПВ).

Следователно, ако обичаме хората и Бога, познаваме Бога, а който познава Бога, има вечен живот. Обратното, ако не обичаме дори и някои от хората или Бога, означава, че не познаваме Бога, а който не Го познава, няма вечен живот. Любовта винаги е свързана с живота и с вечността. Тя никога няма да умре, защото е по-силна от смъртта, тя е визата ни за вечността.

Разбира се тази обич не може да бъде скрита само в сърцето ни, естествено, че **тя ще се разкрива и като проява на добри дела. Но водещо не е поредицата от добри дела, които ще направим, а големият въпрос е: осиновени ли сме?** Възстановяването ни като достойни наследници на Бога, респективно на вечността, е инициатива и акт изцяло на вечния, любящ Баща. Следователно, вечността е постигната, когато сме осиновени.

12. СТРУВА ЛИ СИ ДА ИЗГУБЯ ВСИЧКО И ЗАВИНАГИ?

***Струва ли си да изгубя завинаги
най-ценното заради необузданата си
алчност за притежания и власт?***

„Алчността не е направила никого щастлив.“

(Майка Тереза, 1910-1997)

Алчността е отхвърлена от всяка етична система. Безсмислието на жаждата за материални притежания е „ниска топка“, много нисък „идеал“.

Като, че ли в повечето случаи обичаме вещите, вместо да ги употребяваме, а употребяваме хората, вместо да ги обичаме.

„Животът, посветен на вещи, е мъртъв като отсечено дърво; оформеният от Бога живот е като разлистено дърво.“

(Притчи 11:28, Msg).

Финансовата осигуреност с материални притежания на някои хора подхранва чувството им за важност и значимост. Тази тяхна важност се проявява в желанието им да оставят трайно наследство на земята, защото искат да бъдат запомнени след смъртта си, за да увековечат името си за бъдните поколения. Бъдете сигурни, че каквото и добро да сте направили, винаги ще се намерят хора, които ще говорят добре и които ще говорят зле за вашите дела. Но не е най-важно какво другите ще кажат за вашия живот, а това, което Бог ще каже! Ако има нещо сигурно, което никой не може да ни отнеме, това не са материалните притежания, а взаимоотношенията ни с Бога. Дори и да пробваш всичко в този свят, но сърцето ти все пак се чувства празно, тогава може би не си създаден за този свят, а за нещо по-възвишено.

Образцова мъдрост е упованието ни в Бога. Точно това е записано в Библията чрез перото на Йеремиа:

„Благословен да бъде онзи човек, който се уповава на Господа... Защото ще бъде като дърво, насадено при вода, което разпростира корените си при потока и няма да се бои, когато настане пекът, но листът му ще се зеленее и не ще има грижа в година на бездъждие, нито ще престане да дава плод.“

(Йеремиа 17:7, 8, РИ ББД).

Единственото истинско съкровище, което може да запазим

Ако живеем пълноценно, във всяка ситуация ще преценяваме вечната стойност на процесите и явленията. Защото главната цел на изключително краткия ни живот не е да изграждаме преходно и кратковременно наследство на тази планета. Необходимо е много по-мъдро да употребим времето си, да се стремим към изграждането на вечно наследство, да се подготвим за вечността с изграждането на богоподобен характер.

В този смисъл и Христос е казал:

„Недейте си събира съкровища на земята, където молец и ръжда ги разяждат, и където крадци подкопават и крадат. Но събирайте си съкровища на небето, където ни молец, ни ръжда ги разяждат, и където крадци не подкопават, нито крадат; защото, където е съкровището ти, там ще бъде и сърцето ти.“

(Ев. от Матей 6:19-21).

Единственото „съкровище“, което можем да пренесем от Земята във вечността, е добродетелният ни характер, изпълнен с християнските ценности.

За да живеем най-пълноценно, трябва непрестанно да пазим виждането за вечността в ума си и неговата стойност в сърцето си.

Този живот не е всичко. Животът е повече от „тук“ и „сега“. Човешкият живот е тест за годност за вечността. Не сме създадени, за да умрем безпомощни и безнадеждни, а смели, решителни и дръзновеци победители завинаги над злото и смъртта. Създадени сме за вечността. Животът ни е подготовка за нея като генерална репетиция за гала-концерт.

Не можем да се върнем в миналото и да променим своето начало, но можем да стартираме сега и да променим финала, като изберем приятелството със Създателя на Вселената.

Животът е създаден, за да бъде осмислен!

Човешкото съществуване не е игра на природата. Всеки човешки живот е много ценен и има висш смисъл. Лично човекът носи отговорност как да осмисли своя. Осмислянето му не е част от твоя живот. То е твоят живот!

Дори хипотетично да приемем, че няма възкресение и Бог, действията и отношенията ни доказват по безспорен начин, че е несравнимо по-достойно, по-смислено, по-разумно, по-здравословно да развиваме способности и умения, като живеем смислен живот на принципа да уважаваме, да обичаме и да помагаме на другите вместо егоистичния,

консуматорски, видимо изглеждащ „лек“ живот на себеугадане, необузdana надпревара за богатства, почести и слава.

Тук си спомням за облога на *Блез Паскал*:

„Ако Бог не съществува, онези, които са живели, „вярвайки“ в Него, на практика не са загубили нищо. Нещо повече, в сравнение с другите те са живели един по-смислен, по-разумен, по-достоеен живот. След 70-80 кратки години на земята, години на скръб и радост, както атеистът, така и християнинът ляга в студения гроб.

Но ако Бог съществува и ако вярата в Него означава вечен живот с Него, тогава който избере да не вярва, губи буквално всичко в мига, в който за християнина истинското съществуване едва започва.

Кое избирате? Безутешността на атеизма или възможността да сте щастливи завинаги с Бога?“

Непростимо е най-голямото безумие – самоубийството

Често тази безутешност, продиктувана от прибързано емоционално решение, убива на място, като стига до най-голямото безумие – самоубийството. Това дяволско внушение е най-голямата катастрофа в живота! От всяка грешка, престъпление или каквото и да е винаги има няколко варианта за успешен изход и всичко винаги може да се оправи. Винаги има решение и то – правилно решение. Ако ти сега не виждаш изход в тунела, това не значи, че няма успешен такъв за твоя проблем (тунел). Ако в този момент не виждаш гравитацията, радиовълните, алфа-, бета- и гама-лъчите, въздуха или Бога, това съвсем не означава, че няма такива. Ако не регистрираш висшия непреходен смисъл на живота и решението на проблемите си, това не идва да каже, че те липсват. Ако сега не познаваш Бога, това не доказва, че не съществува Бог, Който за теб може да направи невъзможното. Единствено при самоубийството нямаш време да го поправиш, нямаш време за нищо, **защото няма кога.**

Е, затова ли сме се родили и за това ли сме дошли на света?

Струва ли си да изгубим най-ценното, живота си и всичко друго за нищо, само защото сега не виждаме?

В процеса на това тридесетгодишно лично изследване говорих с няколко човека, които не виждали смисъл в живота, били разочаровани от най-близките, на които много са вярвали, или се намирили под тежестите на финансови проблеми и не издържачи психически на ежедневното напрежение, са правили опит за самоубийство. Всеки от тях след години от тази най-безумна постъпка се срамува и не иска да си спомни, защото сега си живеят нормално, радват се на живота и

никой от тях не допуска, че друг път ще прави такива безумни опити, каквото и да се случва. Те се чудеха как е възможно да са измислили най-голямата безсмислица и как едно такова емоционално решение е можело да ги изтрие от лицето на Земята и да остави в съзнанието на близките и приятелите им най-ужасния спомен, който може да съществува в дъното на безумието заради някаква депресия, халюцинации или кой знае какво.

Ние не сме създадени да умрем, но да живеем. **Смъртта не е смисълът на живота; тя е последица от безсмислието на сбъркания ни живот.**

„Животът никога не става непоносим заради обстоятелствата, а само от липсата на смисъл и цел.“

(проф. Виктор Франкъл, 1905-1997)

Ако не приемем съществуването на Бога, тогава въпросите за целта и смисъла стават безпредметни. Затова правилен отговор на тези въпроси няма как да има, докато не Го поканим в сърцето си. Животът е прекалено ценен, за да го пропилеем. Смисълът му е да чувстваме Божията любов, дори когато не виждаме смисъл да живеем. Затова не е ли крайно време да оправим живота си? Не е ли по-добре да кажем: „Въпреки всичко аз те обичам, живот...“. Бог може много лесно и бързо да разреши твоите тежки и неразрешими проблеми, но Той се интересува от твоето доверие в Него. Може би сега е най-подходящият момент да Му се довериш и да Го помолиш за помощ?

„Каквото и да се случва в живота ти, колкото и тревожни да изглеждат нещата, не изпадай в отчаяние. И всички врати да си останат затворени, Бог ще отвори само за теб НОВ ПЪТ.“

(Елиф Шафак)

Има Сила, която може да променя всичко!

„...за Бога всичко е възможно!“

(Ев. от Матей 19:26).

„За онзи, който вярва, всичко е възможно!“

(Ев. от Марк 9:23, SPB).

И днес Бог може да извърши чудо в живота ти – ако поискаш!

„Животът е най-прекрасното нещо...“

(Йохан Волфганг фон Гьоте, 1749-1832)

Той е божествена частица в нас. Защо да загубим безвъзвратно най-скъпоценното? Никой не е казал, че животът ще е лесен, но той е най-ценното призвание и винаги си струва да се живее.

Всеки човешки живот е много ценен, по-точно безценен, затова трябва да проявим много сериозна отговорност към него. Нека да

го изживеем истински! Той е създаден да се живее, въпреки всичко и всички.

Поетът *Никола Йонков Вапцаров (1909 – 1942)* в стихотворението си „Вяра“ пише:

„За него – Живота – / направил бих всичко...“

Там, където има живот, има надежда. Живият човек има възможност да търси отговор през цялото си време, може да чуе, да прочете, дори и след много години да намери отговора. Мъртвият може ли да търси отговори? За него всичко е свършило!

Нека да сравним този безутешен начин на живот с другия вариант. Да приемем, че любовта е основният принцип, по който е създадена Вселената, включително и ние. Убедени сме, че животът има висш смисъл, защото не сме продукт на хаоса и бездушната стихия, и още по-невероятно е да сме резултат от еволюирала маймуна. Ние сме създадени от най-великата разумна личност на всемира, Чистото естество е любов. Всичко е на точното си място, в точното време, с точната си цел и смисъл! Животът ни има главна цел (да изградим добродетелен характер) и висш смисъл (да възстановим прекъснатата връзка с Бога, като обичаме Създателя си и хората). По този начин приемаме най-големия подарък – да си върнем изгубената вечност и вечното общуване с Животодаателя. Дори да вкусим от биологичната смърт, сме убедени в обещанието Му – да бъдем възкресени за вечен живот без зло, без болести, без вечна смърт.

„...който вярва в Мен, ако и да умре, ще живее.“

(Ев. от Йоан 11:25, VBG).

„С Библията се живее по-честито и се умира по-леко.“

*(Ейбрахам Линкълн, 1809-1865,
16-ият президент на САЩ).*

Християните не скърбят, както скърби светът. Човекът, не познаващ Бога, изпитва безнадеждна мъка по време на погребения, но не и тези, които познават Христос. Безпокойството приключва там, където започва вярата в Бога.

Разликата между двата варианта е от няколко милиарда галактики или, накратко казано, няма база за сравнение. Важното е да оценяваме и различаваме временните от вечните неща.

Струва ли си да изгубя всичко и завинаги в отвратителния гроб заради един повърхностно изживян живот без ясна главна цел и висш смисъл?

„Лекият“, повърхностен живот не е мотивиран да търси смисъл, защото предпочита хаоса, случайността, емоционалните решения на

мига. Той мечтае за безцелно движение, в което да грабне нещо и анонимно да избегне отговорността.

„Лекият“ живот лекомислено намигва на проблема и си въобразява, че не съществува, но... реалността изисква отговорно и своевременно решаване на въпросите.

Повърхностният живот отлага, забавя и отказва разумните решения, защото предпочита неангажиращи движения и безотговорни връзки. Но ако няма как и трябва да се вземе решение, предпочита то да бъде импулсивно, леко, емоционално, за мига и да не се мисли много за последиците. Затова си позволява да прескача правилата, реда, анализа и отговорността. „Лекият“ живот неправилно мисли, егоцентрично чувства и действа, търси „леки“ хора, опитва да подкупва. Безотговорността, а впоследствие и безутешността, изсушават духа и изгонват всичко стойностно от душата, докато я изпразнят от удовлетворение и смислено съдържание.

„Лекият“ живот не търси смисъл, не търси Бога, затова и не Го познава. За най-голямо съжаление, липсващата помощ от Бога в този празен живот носи много досада, хаос и смут в душата. Най-тежък е „лекият“ живот, защото при трудностите всичко се стоварва върху привидно „лекия“ живот, а не върху помощта на Бога. *Библията* със загриженост признава, че **„безбожният се мъчи през всичките си дни“** (Йов 15:20). Колко мъчително и трудно е на тези, които се гърчат под тежестите на живота сами, без Божията помощ! Това е най-тежкият живот. Видимо изглеждащият „лек“ живот е най-тежък!

„Тежко̀ на хората, които не знаят смисъла на своя живот.“

(Блез Паскал, 1623-1662)

Като погледна в радиотелескопа – звездите, луната, слънцето, планетите и безбройните галактики от необятния всемир, колко трудно и с колко много усилия откривам къде е нашата галактика, една незабележима точкица във Вселената. И там, на тази точкица, на една от планетите, наречена Земя, представете си, е застанал човекът, по-малък от пращинка, от точкица, от нищо, но вика с горд и силен глас: „Няма Бог!“

Ако няма Бог, какъв е произходът на човека? Животински (маймунски)?

Какво стана с Карл Маркс (1818-1883), Фридрих Енгелс (1820-1895) и техните теории, философии, догадки и предположения? За съжаление, те са се отклонили от смисъла на живота и са го разбирали така, както не трябва да се разбира. Къде е Ленин (1870-1924), какво ни предлага, какво прави за нас днес и къде е Исус Христос, какво ни предлага и какво прави за нас днес? На кого марксистко-ленинската философия днес му помага в беда, на кого осмисля живота му и го спасява от смъртта?

Истината е, че атеизмът, колкото и бляскав, емоционален и атрактивен да ни се представя, фактически ни убива на място, безнадеждно и завинаги! Това е ужасно безсмислено в сравнение с целта с която сме създадени – да живеем вечно.

Животът не е само преживявания и емоции, пари, ядене и пиене до зори. Той е сериозна отговорност. Той иска своевременно решение на своите проблеми.

Желанието за безотговорност веднага ни свързва със загуби, вреди и поражения! Колкото е по-голяма безотговорността, толкова е по-голяма загубата.

Най-голямата безотговорност е към живота. Тя води до най-голямата загуба – пропилян живот без надежда и перспектива.

Да живеем без Бога означава да умрем без надежда.

Пътят на човека води до безнадежден край – вечна смърт. Пътят на Бога води до безкрайна надежда – вечен живот.

Струва ли си да изгубя вечността, всичко и завинаги срещу един кратък, безотговорен живот от 70-80 години в гонене на вятъра, като поставям още по-ниския идеал на консуматорството на първо място – ядене, пиене, секс, удоволствия, забавления?

За жалост, не са ли това идеалите на част от хората днес? Това ли е смисълът на живота им? Затова ли сме се родили и сме дошли на този свят?

Нормално и естествено е всеки да се възползва от удоволствията на живота. Нещо повече, Бог желае да бъдем щастливи и да имаме на разположение разумни удоволствия с оптимална мярка. Той ни е създал на тази красива планета, за да бъдем щастливи. Но само един смислен живот може да бъде такъв. Няма как да сме щастливи, ако поставим удоволствията на първо място като най-важното в живота ни. Ако объркаме приоритетите и неправилно им разменим местата, като спомагателното поставим на първо място вместо най-важното, тогава мярката се размива, тялото се изхабява преждевременно, а душата остава празна. Мнозина търсят смисъла на живота в удоволствията, в яденето, в пиенето, в задоволяването на всички страсти, като безотказно грабят с пълни шепи от всеки извор, който срещнат на пътя си. Това ли е щастието – да се хвърлим с цялата си буйна страст към удоволствия и забавления? Безотказно да потънем в ненаситно удовлетворяване на най-долните инстинкти? Да разрушим ли здравето си, да деградираме ли душата си? Тялото – изхабено и болно, душата – неудовлетворена, празна като пустиня, лази и бърза да падне завинаги в гроба.

Най-честата причина за душевната празнота е липсата на Христос. Кой освен Бог може да удовлетвори живота?

Единственият начин да излезем „сухи“ от това безсмислено съществуване е веднага, на място да „заковем“ спирачките, за да спрем скоростта към смъртта и да променим радикално посоката на живота си – от отвратителния гроб към разумния Бог. Когато намерим Христос, сърцето се изпълва с радост, която никоой не може да отнеме, защото, както Исус удовлетворява сърцето, никоой човек не може.

Не мога да приема безсмисления начин на съществуване – яж, пий, ходи, удоволствай се и се размножавай – за най-великата цел в живота ми и в края, като ме погълне студеният гроб, да си „кажа“ доволен: ех, колко ми е приятно, че си поживях, като... „прародителя“ ми (май-муната)! Този начин на живот може само по-бързо да изхаби човека, да го разнебити, а най-неприятното е, че го прави още по-празен и безсмислен.

И всичко дотук, а после...? После няма за... тези, които не са се запознали с Бога и не са Го обикнали, защото, за най-голямо съжаление, те това са вярвали, така са живели и в края това са получили – резултатите на техния избор.

Много точно това е описано в Библията (*Посл. към галатяните 6:7-8, VBG*):

„Не се лъжете, Бог не е за подиграване! Понеже каквото посее човек, това и ще пожъне. Защото, който сее за плътта си, от плътта си ще пожъне тление, а който сее за Духа, от Духа ще пожъне вечен живот.“

Моля ви, спрете сега за малко и помислете: струва ли си да платиш тази жестока цена, да изгубиш живота си, вечността, само и само да си останеш в отвратителното блато на алчността, разврата, гордостта, егоизма, злото и смъртта? Защо да потънеш безнадеждно и завинаги в този смърдящ бълвоч на мръсотия? Затова ли си извикан в съществуване, за да катастрофираш трагично със зависимостта си от не разчислените ти пороци? Това ли е смисълът на живота ти?

Животът не е само телесен, но и духовен. Библията (*1 Посл. към солунците 5:23*) ни припомня основните компоненти на човешката личност: тяло, душа и дух. Тялото е материалната рамка. Душата е нишката част – всички чувства и емоционални преживявания. А духът е най-висшата част от човешката личност, която включва съвестта, мисълта, самосъзнанието на човека и не на последно място ума. Святият Дух контактува именно с човешкия дух.

Има три типа живи същества. Растителният свят е на най-ниското ниво на живот. Растенията са само материя, нямат душа и дух. Те са соматични същества, („сома“ на гръцки език означава „тяло“). По-висши

същества са представителите на животинския свят – одушевените същества. Те имат тяло и душа. И най-висшият тип са разумните същества. Човекът е одухотворено същество. Докато животните са одушевени, то човекът е одухотворено, защото има дух, душа и тяло.

Всеки опит, теория или философия, която цели да ни отклони от висшия смисъл на живота, е форма на принизяване човека до по-ниско ниво на живот, като ни сравнява само с материя (тяло) или в по-добрия случай ни принизява до нивото на животинския свят, като се очаква да умрем като сито и доволно животинче и да не изпълним главната цел на живота си.

Преценете разумно: животът е с предимство, защото е безценен, а смисълът му е преди всичко останало!

За съжаление, дотук стигат и умират завинаги всички, които не са изпълнили главната цел на живота си – да формират добродетелен характер.

„Този, който не цени живота, не го заслужава.“

(Леонардо да Винчи, 1452-1519)

Всяка друга цел, която си поставяме за главна, за най-важна, за номер едно на мястото на изграждането на богоподобен, добродетелен характер, е до тук, до гроба.

Струва ли си да изгубим завинаги най-ценното животоспасяващо предложение, заради... неразумно и отвратително съществуване?

Резултатът от не търсенето и непознаването на истината за Бога е живот със съдбоносна грешка в програмата. Такъв живот е фалшив акорд в симфонията на вечната хармония на Вселената.

Няма по-тъжна пустиня от един живот без Бога. Със съчувствие гледаме към всеки, който живее по такава програма, като преживява най-голямата загуба – пропилян живот. Сигурен съм, че на никого от вас това не му харесва, след като е стигнал до това ниво на интелигентност – да търси смисъла на живота.

13. КАКВО ДА НАПРАВЯ, ЗА ДА НЕ ИЗГУБЯ ВСИЧКО ЗА НИЩО?

Колелото трябва да се върне обратно в системата. Защо? Защото Бог не е само посоката към целта и смисълът на живота ни, Той е и Източникът. Само Създателят ни знае защо ме е повикал в съществуване. Животодарителят много преди нашето зачеване е определил целта, начина, мястото и предназначението ни. Това е доказателство, че ние нямаме никакъв дял в обсъждането и решението за нашата цел. Лично и само Той е определил целта и смисъла на живота ни. От това по-добро, по-точно и по-правилно определяне за нас няма. Ние можем с благодарност да се съобразим с тази цел или да я отхвърлим. От нашия избор се определят последствията, съдбата и посоката на живота ни. Ние сме мъничка частичка от пъзела на космическия план на Божията система – Вселената. Не сме създадени само за ядене и пиене, пари, за удовлетворяване на първичните си инстинкти, не е това смисълът на живота, а сме създадени достойни личности за духовно, интелектуално и нравствено развитие. Създадени сме от вечността за вечността. Затова трябва да участваме в тази система, в която сме били създадени. Най-добре да живеем в законите и закономерностите, в които Бог ни е създал. Истината е, че **само това има смисъл**.

Но дори и сега да установя, че съм извън системата, спокойно, има изход, има стопроцентов начин да се върна отново в системата. Тази възможност е гарантирана от Животодателя.

Веднага се появява въпросът: с какво и колко да заплатя за този шанс? Каква е цената, срещу която ще мога да се върна в системата, за която съм създаден? Колко да дам, за да осмисля живота си – стотици хиляди долари, милиони швейцарски франкове, милиарди английски лири, тонове злато, платина? Отговорът е, че осмислянето на живота е много по-скъпо, по-точно казано, то е безценно, то няма паричен еквивалент! Тогава стигам до извода, че имам шанс да се върна в организацията на живота, за която съм предназначен, но няма кой да плати цената на „билета“ за завръщането ми. Как да изляза от тази безнадеждна ситуация? Ето че изгрява и добрата новина: от всяка безнадеждна ситуация има шанс и той е в Този, за Когото няма нищо невъзможно. Бог не е последната ми надежда, а единствената! Тази висока цена е платена от Него в моя полза, затова Го наричам и Спасител.

Чудесно, „входът“ ми е платен, но каква е моята част в осмислянето на живота ми? От мен се очаква само да... поискам веднага да излезе от блатото, в което безизходно съм затънал. Невероятно! Това е толкова нищожна цена! Това си е направо безплатен подарък, а от мен се очаква само да отворя сърцето си, за да го приема!

„Без Исус Христос човек би тънал в пороци и нещастия. Не бива да се питаме дали сме призвани да излезем от света, а напротив – дали сме призвани да останем в него, както не чакаме да ни кажат дали трябва да излезем от една запалена или чумава къща.“

(Блез Паскал, 1623-1662)

Какво ще изгубя, ако се върна отново в системата, за която съм създаден?

Може би ще изгубя оковите на пороците и отвратителните зависимости. Но какво ли има в тази „запалена и чумава къща“ с ослепително-бляскавия надпис „Щастие извън Бога“? Ето, виждам разноцветни, спиращи дъха ни, перфектно опаковани, познатите ни до болка продукти с етикета „Произведено от Човека“.

А ето и съдържанието на тези продукти: безотговорност, зли помисли, нечестие, лъжи, интриги, компромати, манипулиране, антагонизъм, дискриминация, религиозна нетърпимост, вещо мания, смъртоносна алчност за притежания, алкохолизъм, наркомания, кражби, бедност, блудство, изневери, проституция, отравяне на планетата, класово разделение, насилие, гордост, безумие, войни, робство, концлагери, садизъм, човекоядство, убийства, самоубийства, тероризъм... Един безумно дълъг списък с ужасяващи „продукти“ на човека. В никакъв случай те не са висшият непреходен смисъл на живота, а по-скоро нишето, преходно, кухо, бляскаво и безнадеждно безсмислие на живота.

Сега е времето да се уточня със себе си . Кое избирам? Продуктите с етикета „Произведено от Човека“ или добродетелният характер с християнските ценности, защото няма нищо общо между тях, както не може да има нещо общо между светлината и тъмнината.

Сега е подходящ момент, може би най-подходящият **да изхвърля завинаги** тези мои продукти и да позволя на това отлично изчистено място в сърцето ми да изгреят несравнимите, скъпоценни християнски ценности.

„Вкусете и вижте...“ (Псалм 34 :8).

Вкусете и вижте, проверете дали си струва да вървите с Бога в този живот. Опитайте дали е добър и дали си изпълнява обещанията (дори и ако не сте сигурни дали има Бог). Ако вървите сериозно една година с Бога, ще видите в края, че няма да искате да се откъснете от Него повече никога. Просто дайте шанс на тази връзка, не се отказвайте преди да сте вкусили.

Точно това направи *апостол Павел*, когато беше в същата ситуация, в която сме и ние сега:

„Но това, което беше за мене придобивка, като загуба го счехотих заради Христа. А още всичко считам като загуба заради това превъзходно нещо – познаването на моя Господ Исус Христос, за Когото изгубих всичко и считам всичко за измет, само Христа да придобия...“

(Посл. към филипяните 3:7, 8) .

Апостол Павел много точно е разбирал целта на живота. Доказателство за това е посланието му към жителите на град Ефес, в глава 2-ра, стих 10-и, където е написал саморъчно със собственото си перо:

„Защото сме Негово творение, създадени в Христа Исуса за добри дела, в които Бог отнапред е наредил да ходим“

(Посл. към ефесяните 2:10).

Добрите дела са резултат от добрия, богоподобен характер. А за да разберем какъв е характерът на Бога, е необходимо да Го опознаем. Богопознанието за Павел е най-висшето познание, това не е само за него, но и за всяка непредубедена разумна личност е най-превъзходното нещо. Този човек е имал много неща в земния живот, този ерудиран корифей (спокойно може да го приравним поне със съвременен професор), когато е намерил Христос и оценил превъзходството Му и пълнотата, която Той дава, се е отказал от всичко друго. Станал е апостол впоследствие. Павел се е удивил от християнските ценности и е заявил, че всичките философски теории, научни съчинения, изводи, анализи и умозакljučения са несравнимо нищожни с богопознанието и изграждането на богоподобен характер. Той искрено като нас е търсел целта и смисъла на живота с цялото си сърце и душа и като ги е открил, е постъпил по най-добрия начин – веднага е отворил сърцето си и е казал: „Да, Господи!“ Или: „Да, това е целта на живота, няма по-добра, това е смисълът, никъде няма по-подходящ начин за осмислянето на живота, да, това е истинският Бог, Той е моят Бог“. Важно е, че Павел е постъпил така, както и милиарди, а най-важното е аз и ти как ще постъпим.

Хронометърът на живота отмерва секундите на земното ни пребиваване, което не е безкрайно, а постепенно изтича. Ние никога повече няма да бъдем на 18 години, защото времето не се връща назад, а дори и нещо повече – може за миг да се изплъзне безвъзвратно. Животът е много по-кратък, отколкото си го представяме. Прекалено дълго сме живели по начин, далеч от този, за който сме били предназначени. И докога така? Докога ще се разпиляваме в безтегловността на безцелното и хаотично живуркане? Докога ще съществуваме непълноценно

и безсмислено? Докога мекотелното ни оцеляване в световъртежа на ежедневието ще е безгръбначният ни начин на съществуване? Няма повече време за губене, за бавене, за опитване от злото, за прегръщане на компромиса, за опипване на блясъка, за пробване, за колебания... Стига денонощно сме правили празни обороти извън системата. Стига с този безумен риск! Докога ще си играем на хазарт с най-ценното – живота си?

Сега е времето да кажем:

„Стоп!

Дотук!

Точно тук и сега е времето да бъда истински.“

Сега вече знам как да осмисля живота си. Затова точно сега ще потърся Бога с цялото си сърце, ще Го обикна с цялата си душа, с целия си ум и всичката си сила и ближния, както себе си, защото само тогава ще знам, че не съм живял напразно, само тогава осъзнавам цената, дадена за мен, само тогава инвестицията, която е направил Творецът в мен, ще има смисъл. Точно сега е времето, докато все още дишам и сърцето ми пулсира, да се върна на точното място – в системата, за която съм създаден.

Ще успеем ли своевременно да оценим тази инвестиция, преди да сме станали шепа пръст и да се върнем отново в земята?

***„Животът се свива или разлива
пропорционално на човешката смелост.“***

(Анаис Нин)

Не е възможно да има щастие и смисъл извън системата на Твореца. Не Той, а ние, отделени от Него, сме създали тези наши „продукти“, но определено това не е предназначението ни. Това доказва за кой ли път, че със сигурност не можем да намерим по-съвършено предназначение от това, което ни е предложено от Създателя на живота. В противен случай Той не би се принизил до нашето ниво на безнадеждни смъртни същества. Не би умрял с най-позорната смърт на кръст, ако животът, който Той ни предлага, не е по-съвършен от този, който сега живеем.

Забележете един много интересен парадокс: въпреки нашите по-горе описани житейски произведения, Бог не се срамува от нас. Той не се отказва от нас, напротив иска да сме от Неговото семейство. Дал е всичко, за да бъдем завинаги заедно с Него, а ние се срамуваме от Този, Който ни е създал, Който ни е подарил най-ценното, божествено – в нас – животът. Що за логика е да се откажем от Животодарителя, да се отречем от Небесния ни баща заради... обществено присмиване или за каквато и да е? Но Бог не се е отказал от нас и се бори за нашата

любов, защото много ни обича. Той никога не си е помислил да се отрича от нас, дори сега, когато живеем живот, който е скъсал връзката си с Бога. Той не се е отказал от нас, дори когато с наглост Го предадохме и Го заменихме за нещо бляскаво, глупаво и кухо. Бог не помръдна дори и милиметър, не трепна, нито се обърна, когато коварно забивахме удар след удар в гърба Му, докато в същото време Той ни защитаваше с гърди от вражеските атаки. Да! Бог е верен. Той никога няма да ни предаде, независимо, че ние сме направили всичко, за да Го отблъснем. Истинската любов е вечна, тя никога не отпада, а Неговата любов към нас е и безусловна. Бог толкова много ни обича, че иска всички да бъдем завинаги заедно с Него. Той все още ни очаква да се завърнем у дома – там, за където сме замислени от вечността за вечността.

И ако не поискаме да се завърнем там, за където сме предназначени, тогава вината си е само наша, ще получим резултата на избора си – пропилян живот, безсмислено съществуване, празни обороти, суета на суетите и гонене на вятъра.

Но ако поискаме истински с цялото си сърце, с цялата си сила, с целия си ум, с цялата си душа помощ от най-големия Източник на сила да ни помогне отново да се върнем там, за където е нашето предназначение – в Неговата система, тогава завръщането ни там е гарантирано, осмислянето на живота ни започва веднага, на момента. Да, само тогава има смисъл животът ни, всичко останало е напразно.

Бог веднага ще помогне на всеки, защото за нас е съдбоносно да се върнем по най-бързия начин, както за рибата, излязла на сушата, е жизненоважно да се върне веднага във водната система. Тогава моят живот ще има смисъл и всичко, което правя, ще осмисля моето съществуване. Да, Той помага веднага на всекиго, защото безкрайно ни обича, защото същността на Неговото естество е любов. Това е единственият успешен начин за осмисляне на живота ни – да се завърнем там, за където сме замислени и предназначени.

Само знанието е недостатъчно. Необходимо е решение и действие

Ще се опитам да онагледа тези мисли с един пример.

Представете си родният ви баща да е собственик на най-голямата и най-силната банка в света. Срещате се пред нея и той ви казва, че от днес може да теглите неограничено количество пари от тази банка, по всяко време, от всяка точка по света, за каквото прецените. Колкото повече теглите, толкова повече ще бъдете доволни и той, и вие. Това не е заем, а подарък, докато сте живи. Условието е да приемете него като рoден баща и предложението му.

Имате два варианта за реакция.

Първият: Кратък и ясен. Благодарите, като го признавате за рѝден баща (какъвто ви е) и приемате. Животът ви веднага придобива друго измерение.

Вторият: Продължителен и неясен. Спорите дали той изобщо е баща и ако е, това дали е вашият рѝден баща; каква е гаранцията, че той говори истината; може да се окаже капан и да ви осъдят за кражба. Няма нищо безплатно, къде е улвката? Спорите за банката – да не би да е фалшива? Толкова невероятно звучи, че не може да е истина! Какво значи „банка“, всеки има пари, ще се оправите и без неговата. Парите може да са фалшиви, щом ги дават така лесно и неограничено. Вече помирисвате и нещо гнило и докато продължавате безкрайния списък с откази, се случва... непоправимото, животът ви прекъсва.

В какви ли лабиринти и безумни приключения се вкарваме, как излишно си усложняваме живота, за да отлагаме, „обмисляме“, докато ни се изплъзне безвъзвратно, за миг, съвсем неочаквано.

Мъдростта не произлиза от знанието, а от уменията да използваш знанието своевременно!

Днес Бог ти подарява вечността, ако Го приемеш за Баща и Спасител! Ти и само ти избираш как да живееш.

Но да пропуснеш среща със Създателя на Вселената, да пропуснеш живота си, да пропуснеш вечността за... нещо, за... нищо, или за каквото и да е, това е престъпление спрямо твоя разум и твоята личност!

14. КОГА ДА ОТГОВОРЯ НА НАЙ-ВАЖНИЯ ВЪПРОС?

Сега вече знаете отговора на най-важният въпрос – да изпълниш призиванието си, като обичаш Бога и хората сега и завинаги. Това е отговорът. Кога ще отговорите?

„Времето ни е ограничено, затова не трябва да живеем чужд живот. Не трябва да позволяваме гласът на чуждите мнения да заглушава собствения ни.“

(Стив Джобс, 1955-2011)

Колко много хора потискат чувствата си, разбиранията си, идеите си, вярата си, за да запазят мирни отношения с останалите. Причеснявайки се от различията на болшинството, от общоприетото, от традиционализма, се страхуват, че ще си навлекат унизителни присмехи, пренебрежителни погледи, яростни критики, ще изгубят нечие уважение. Но болшинството не винаги е гаранция за правда и истина. Историята е направила километричен списък със случаи, когато мнозинството е допускало огромни, съдбоносни грешки. В повечето случаи то се дразни от различното мнение, мрази новото, иновативното, евристичното. Но въпреки всичко, да не забравяме, че отговорността е строго индивидуална, защото решението, което вземаме, изборът, който правим, са лични.

Зрелият човек усеща как бързо изтича „между пръстите“ животът му и всеки момент може да му се изплъзне завинаги. Той е толкова кратък, че изобщо не си струва да се примиряваме с посредственост, защото никога не бихме станали това, което можем да бъдем. Никога не можем да развием потенциала си. Никога не можем да осмислим живота си. Защо в последните си мигове да констатираме с огромна съкрушителна горчивина в сърцето си, че толкова много години сме робували на чуждите мнения, на общоприетите вярвания? Времето със сигурност винаги отсява житейската плява, няма да пропусне и сега, но дотогава нашите дни може да са свършили.

„Защото на човека може да се отнеме всичко, освен едно: последната човешка свобода да избере своето отношение при всякакви обстоятелства, да избере свой собствен път.“

(проф. Виктор Франкъл, 1905-1997).

Страхът е собственооръчно изработената килия от нашия затвор, в който сме се самонапъхали за илюзорна, но мечтана въображаема сигурност. Представям си какъв „уют и комфорт“ ни предлага това решение, но със сигурност ни пречи да станем личността, която Бог иска да бъдем – личността, за която сме създадени от вечността за вечността. Ако Бог е с нас, кой ще е против нас? Този най-могъщ източник на сила и мъдрост е на наше денонощно разположение. Важното е да изберем пътя на дръзновението и смелостта.

Великите личности, които са изграждали бъдещето на света, никога не се страхували, но с тактичност, уважение и толерантност към останалите смело са споделяли мислите си, идеите и разбиранията си за живота, въпреки че някои от тях за това са заплатили и с живота си – като Галилео Галилей, Ян Хус, Исус Христос.

Сега Бог е най-близо до теб. Той те е чакал цял живот „да узрееш“, да почувстваш необходимостта от Него. Сега е протегнал ръката Си към теб и не само с едната, а с две протегнати, прободени ръце те чака да избереш. Той е създал всички със свобода на волята, ако искаш, викай със силен глас: „Няма Бог!“, или сега реши и смело Го приеми в ума и сърцето си.

Заетите хора отлагат за „утре“. Но това отлагане е опасно, защото за някого от нас утре ще е невъзможно. Кой е сигурен, че след малко ще е жив? Никой не знае дали ще има възможност за размисъл в последните мигове и секунди. Не допускате всекидневните задачи да изместят отговора и решението ви на най-важния въпрос за после, за „утре“, за последните ви минутки. Животът е много по-кратък, отколкото си мислим!

„Как бързо „не сега“ се превръща в „никога“.“

(Мартин Лутер, 1483-1546)

Защо чак на смъртното си легло да се сетим за най-важния въпрос на живота? Защо чак когато видим смъртната сянка „узряваме“ за разумни разсъждения за смисъла на живота? С какво се залъгахме и за какво се надбягахме цял живот, че не ни остана време за най-важното – осмислянето на живота?

Има ли някой да е свършил всичката работа? Ако хиляди задачи сме изпълнили, милиони работи сме свършили, но едно сме пропуснали, най-важното, защо сме живели?

Не се страхувайте толкова, че животът ви ще свърши, а се страхувайте, че може никога да не започне! Всичко се прави, когато му е времето, а не „когато имаме време“.

„Трагедията на живота е не че свършва толкова скоро, а че чакаме толкова дълго, за да го започнем!“

(Уилям Джеймс, 1842-1910)

Животът е миг от вечността, и то велик. Ти и само ти избираш как да изживееш своя миг.

Взаимоотношенията ти с Бога тук, на Земята, ще определят взаимоотношенията ти във вечността.

В Библията (вж. Йеремиа 21:8, РИ ББД) е записано:

„Така казва Бог: Ето, полагам пред вас пътя на живота и пътя на смъртта.“

Неговата цел за нас е да Го опознаем, за да усетим любовта Му, да се доверим на принципите Му, за да осмислим живота си и да живеем завинаги щастливо, в хармония с Него, както и с всичко останало във Вселената.

Прекалено дълго живеем в капсулирано (какавидно) състояние, но имаме избор: или бързо да разкъсаме своя пашкул и да излетим навън, или да си останем в него до смъртта си.

Животът ни е построен върху нашите избори. Ние сме общата сума от тях! Ако не харесваме живота си, значи е време да започнем да правим по-добри избори.

Пропуснатите възможности тежат повече от допуснатите грешки. Сега е времето за решение на най-важния въпрос!

„Не чакай. Никога няма да има идеален момент. Създай го.“

(Наполеон Хил, 1883-1970)

И така, когато размисляш на твоя лист, озаглавен „Смисълът на живота е...“, усещайки пробождащите болки на духовната недостатъчност, като стигнеш до „задънената улица“ и в края видиш огромната пропаст, образувана от търсене на пълна духовна удовлетвореност и липсата на истинска такава, тогава чуй поканата на Исус: **Ела**.

Отвори сърцето си, докато все още пулсира

Един ден сърцето ти ще спре да пулсира. Тогава за теб няма да има значение количеството и стойността на притежанията ти – парите, броят на колите, имотите, дипломите или грамотите ти. Няма да имат никаква тежест броят на преживените дни, а така също и броят на положените на гроба ти венци. Едно-едничко ще е важно – **обичал ли си хората и Бога при изпълнение на призванието си?**

Затова прави хората щастливи, където и да отидеш, а не когато си отидеш.

Няма по-празно сърце от това, в което го няма Христос!

„Днес, ако чуете гласа Му, не закоравявайте сърцата си...“

(Посл. към евреите 3:7, 8).

Ето, Създателят ти, твоят Спасител, стои сега на сърдечната ти врата и звъни на съвестта ти. Ще Му отвориш ли? Ще Го приемеш ли сега, докато все още дишаш, защото Той много, мноооооооого те обича?

***Най-пълната радост е точният ти,
своевременен отговор***

Най-голямата радост за Него и за цялата небесна Вселена е, когато човек Го приеме в сърцето си. Ти имаш възможност да създадеш най-голямата радост във Вселената, ти затова си се родил и затова си дошъл на този свят!

Възможностите съществуват, за да се възползваме от тях.

Всичко, което можеш да направиш сега, е да си пожелаеш:

СЪЗДАТЕЛЮ, ИСКАМ ДА ТЕ ОПОЗНАЯ!

Ако си пожелал това, значи си близо
до един вълнуващ път с Бога.

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

- БЛБ Библейска лига България, Ревизирано издание (2006)
- НП Нов превод от оригиналните езици, Ревизирано издание (2001)
- VBG Верен (2013)
- РИ ББД Ревизирано издание, Българско библейско дружество, 2015)
- СИ Синодално издание, (1982)
- BG 1940 Ревизирано българско издание, (1940)
- SPB Новият Завет, съвременен превод на български ез., Библейска лига Интернационал (2000)
- Msg The Message, Colorado Springs Navpress (1993)
- NLT New Living Translation, Wheaton, IL: Tyndale House Publishers (1996)
- NCV New Cenutry Version, Dallas: Word Bibles (1991)
- TEV Today's English Version, New York: American Bible Society (1992), (Good News Translation)

БЛАГОДАРНОСТИ

Преди всичко най-много благодаря на Бога, че ми даде възможност да напиша това, което Той искаше Вие да прочетете!!!

Благодаря Ви, че проявихте сериозен интерес към висшия смисъл на живота и прочетохте това божествено послание към Вас!

Сърдечно благодаря на майка ми, която първа прояви интерес към първата ми чернова, като ентусиазирано ме мотивира да продължа да изследвам и анализирам най-важния въпрос на човечеството.

Безкрайно благодаря на брат ми Божидар, който, като случайно прочете поредната ми чернова, до такава степен беше разтърсен от лаконичния и достъпен начин на представяне на яския отговор, по който е поднесен на вниманието и езика на съвременния атеист, че ме убеди веднага да пристъпя към издаване на тази особено актуална книга, необходима за осмислянето на живота на всеки човек. Той изключително много ми помогна, като организира и финансира издаването и. Без неговата помощ, без неговия перспективен поглед за бъдещото развитие на книгата тя днес нямаше да е в ръцете ви. По-точно никога тази книга нямаше да излезе на бял свят.

Благодаря на редактора, на целия екип и на всички, които спомогнаха тази книга днес да е реалност.

За въпроси към автора или издателството,
предложения, мнения, поръчки и друга
допълнителна информация, посетете:

www.ZnamOtgovora.com

